

T. C.
T R A K Y A Ü N İ V E R S İ T E S İ
S O S Y A L B İ L İ M L E R E N S T İ T Ü S Ü

YUKSEK LİSANS BİTİRME TEZİ

NEYLİ DİVÂNI

— Tenkidli Metin —

N. Hacıemiroğlu

Danışman :

Yrd.Doç.Dr. Süreyya A. BEYZADEOĞLU

T. C.

Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

A D N A N U Z U N

E D İ R N E - 1991

İÇİNDEKİLER.

- 1- Önsöz I
- 2- Kısaltmalar II
- 3- Transkripsiyon Tablosu III
- 4- Neyf'in Hayatı IV
 Şahsiyeti IV-V
 Eserleri V
- 5- Neyf Dîvanı (Tenkidli Metin)..... 1-219
- 6- Bibliyografya

Ö N S Ö Z

Neylî, Osmanlı Devleti'nin siyasi ve askeri alanlarda zayıflamaya başladığı, edebiyatın ise parlak dönemini yaşadığı ve önemli kişiler yetiştirdiği bir zamanda doğmuştur. İyi bir eğitimden sonra çeşitli devlet kademelelerinde görev yapmıştır.

Dönem Lâle Devridir. En önemli kişisi Damad İbrahim Paşadır. Neylî ona ithafen kasideler yazmış, şiirlerinde Lale Devri yaşantısını aksettiren konulara yer vermiştir.

Tez çalışmamın asıl konusunu Neylî'nin divanı oluşturmaktadır. Âlim bir şair tarafından söylenen şiirlerden oluşan divan hacimli sayılabilecek niteliktedir.

Bu çalışmada; Bursa Eski Eserler Kütüphanesi Genel bl. 4316 numarada kayıtlı nüsha ile Süleymaniye Kütüphanesi Halet Ef.İlv.bl. 173 numaradaki nüshayı karşılaştırdım.Süleymaniye nüshası esas alınmıştır. Nüsha farkları sayfa altlarında gösterilmiştir. Şiirler divandaki tertibe göre alınmıştır.

Divanda çalışmaya almadığım; 3 adet Farsça rubaf,15 adet Farsça gazel,2 adet Arapça tarih, 1 adet Farsça tarih, 1 adet Farsça Tahmis, 1 adet Arapça Kaside bulunmaktadır.

Fazilet, ahlak, ilim ve hatta şairlik yönünden değerli olmasına rağmen Neylî, tanınmamış birisidir. Tezkire ve edebiyat tarihlerinde çok az yer verilmiştir.

Bütün zorluk ve sıkıntısına rağmen bu tür çalışmaların insanı mutlu eden yönleri var. Bunlardan biri de kültürümüzün birer parçası olup tozlu raflarda, tarihin karanlık köşelerinde kalmış eser ve şahsiyetleri tanımak ve tanıtmak olsa gerek.

Yakın tarihlerde başlayan metodlu ve kararlı çalışmalar sayesinde kültür ve medeniyetimiz geçmişteki tüm gerçekliği ve parlaklığı ile gün yüzüne çıkacaktır.

Son olarak burada çalışmamın başarıyla sürdürülmesinde yardımcı olan değerli hocam Süreyya A. Beyzadeoğlu'na teşekkürü bir borç bilirim.

K I S A L T M A L A R

S : Süleymaniye Kütüphanesi Halet Efendi İlavesi
Numara 173'de kayıtlı nüsha.

B : Bursa Eski Eserler Kütüphanesi Genel Numara 4316'
da kayıtlı nüsha.

TRANSKRİPSİYON TABLOSU

a, ä, e.....	ا
ı.....	ی
b.....	ب
t.....	ت
m.....	م
v.....	و
c.....	ص
ç.....	ض
h.....	ه
ç.....	ح
d.....	د
n.....	ن
r.....	ر
z.....	ز
s.....	س
ş.....	ش
d, ñ.....	ذ
t.....	ط
z.....	ظ
c.....	ع
ğ.....	غ
f.....	ف
k.....	ق
k, ñ.....	ك
l.....	ل
m.....	م
n.....	ن
ū, o, v, u, ü.....	و
h, e.....	ه
i, y, î.....	ی

A H M E D N E Y L İ

A) HAYATI:

Neyli, İstanbul'da (H:1084-M:1674) tarihinde doğdu. Doğum tarihi olarak "HATİMETÜ'L-EŞ'AR"da bu tarih verilirken Resimli Türk Edebiyatı Tarihi'nde Nihad Sami Banarlı (M:1675) tarihini verir. Bursa ve Süleymaniye Kütüphanesi kataloglarında ise (H:1104-M:1693) tarihi gösterilmektedir. Salim Tezkiresi ise doğum tarihi olarak hiçbir bilgi kaydetmemiştir.

Neyli, İstanbul kadılarından Mirza-zāde Mehmed Efendinin oğludur. Eğitim hayatı (H:1109-M:1698) tarihinde başlar ve zamanın en iyi âlimlerinden ders alarak sürer. Kısa- ca Neyli iyi bir eğitim görür.

Daha sonra sırasıyla (H:1129-M:1717) tarihinde İzmir, (H:1139-M:1727) tarihinde Mısır Kahire, (H:1144-M:1732) tarihinde Mekke-i Mükerreme Kadılıkları görevlerinde bulunur. (H:1149-M:1737) tarihinde Anadolu Sadaret-i Behiyesine getirilmekle (Sadrazamlık Mesleğine)dahil oldu. Bundan başka ilk defa (H:1154-M:1742) tarihinde ve son olarak (H:1160-M:1747) tarihinde olmak üzere çeşitli defalar Rumeli Sadaret-i celilesine tayin edildi. BU görevde iken hastalanarak ayrıldı.(H:1161-M:1748) tarihinde ise vefat etti.

Şeyhu'l-İslām Âsım Efendi ölümüne aşağıdaki tarihi düşmüştür.

«میرزا زاده احمد نیلی صحیح فردوسی ایلمی مسکن»

B) ŞAHSİYETİ:

Ahmed Neyli ilim olarak değerli olmasına, çeşitli önemli görevlerde bulunmasına rağmen gereken ilgiyi bulamamış bir şahsiyettir. Tezkirelerde çok az ve sınırlı bilgi verilmiş, verilen bu bilgi de tezkirecilik anlayışı dışına çıkamamıştır.

En geniş ve tafsilatlı bilgi Fatim Davud Tezkiresinde verilmiştir. Muallim Naci Osmanlı Şairleri adlı eserinde Neyli'ye yer vermiş, hayatı yanında kişilik yönünden de tahlilini kısaca yapmıştır.

Neyf, büyük bir haya örneği, ilim ve fazilet sahibi bir kişiliğe sahiptir. Âlim olmasına, önemli idari görevlerde bulunmasına rağmen pek tanınmamış, kenara itilmiştir. Şiiri de başarılıdır.

Genellikle Nâbi ve Nedim tarzında şiirler söylemiş, özellikle gazel ve tarih söyleme konusunda başarı göstermiştir. Şiirlerinde basit ve gereksiz söyleyişler bulunmasına rağmen bunlar çok azdır.

Şiir dili anlaşılır ve sadedir. Anlatım külfetsiz ve sanat oyunlarından uzak sayılır.

Şiirlerinde Lâle Devri ve Sa'dâbâd'dan izler vardır.

C) ESERLERİ:

Neyf, âlim bir zat olması dolayısıyla kaynaklarda altmış kadar, Arapça tasnifat ve te'lifat, haşiye ve fıkıh konusunda çalışmaları olduğu zikredilir. Fakat bunların neler olduğu belirtilmez. Süleymaniye Kütüphanesi kataloğundan tesbit ettiğimiz bazı eserleri şunlardır:

- 1- Al- Avfa fi tarcamat al-vefâ (s.k.Halet Ef.No:66)
- 2- Al- Fasl al-Vahbi fi tarcamat al-canib al-garbi(s.k.H.Ef.
- 3- Tarih-i Vassaf Şerhi (s.k.Mihrişah sult. No:317/2)
- 4- Şir'atu'l-İslâm istinsahı (Dîvanda geçer.)
- 5- Dîvanı ve Çeşitli Nüshaları:
 - a) Süleymaniye K.hanesi Esad Ef.No:3442/6
 - b) " " " " No:2710
 - c) " " Halet Ef.ilavesi No: 173
 - d) " " Hamidiye No: 1123
 - e) " " Zühdi Bey No: 172
 - f) Bursa Es.Es.K.hanesi Genel No: 4316

BİSMİ 'LLÂHİ 'R-RAHMÂNİ 'R-RAHÎM

SATIR-I TAHTAYN-İ KİTÂB-I KERİM

- 1 Meslek-i ma'mûre-i şîdk u şavâb
Silk-i cevâhir-keş-i faşlu'l-hitâb
- 2 Lâle-i nu'mânî şer'-i mübin
Nîze-i zahm-efgen a'dâ-yî dîn
- 3 Şaff-i nuhust-i sipeh-i kibriyâ
Evvel-i mevc-i yümm-i 'izz u 'alâ
- 4 Nusşâ-i ta'vîz-i yemîn-i enâm
Hîrz-i emân-bağş-i dil-i hâş u 'âm
- 5 Hey'et-i şâheyn-i terâzû-yî şer'
Kuvvet-i kudsiyye-i bâzû-yî şer'
- 6 Câdde-i kâfile-i 'izz u câh
Râdde-i hücçet-i şer'-i ilâh
- 7 Mâh-i nev- 'âlem-pehnâ-yî gayb
Mâhî-i sâhil-res-i deryâ-yî .gayb
- 8 Meş'ale-i meş'ale süz-i sivâ
Bedreka-i bâr-geh-i kibriyâ
- 9 Mecma'-i âşâr-i celâl ü cemâl
Menba'-i ser-çeşme-i 'izz u kemâl

RUBĀ'ĪYYĀT-I DER - TEVHĪD

(1)

Yā rab dilüme fā'iz̄ olub ihsānuñ
Olsun suhanum lâylık-i vaşf-i sānuñ
Āmed-şüd idüb hemişe peyk-i ilhām
Kil hāne-i kalbi menzil-i 'irfānuñ

(2)
RUBĀ'Ī

Yā rab beni kayd-i gāndan āzād eyle
Mağlūb-i hevāyum bañā imdād eyle
Üftāde-i vādī-i haṭāyum yā rab
Sen cādde-i şavāba irşād eyle

(3)
RUBĀ'Ī

Şād-i keremūñ dānī vü kāşī yā rab
Seyr-i ni'amuñ 'ābid u 'āşī yā rab
Gark-i yümm-i luṭfuñ olmada fülk-i vücūd
Oldukça gir-enbār-i me'āşī yā rab

(4)
RUBĀ'Ī

Ey pādīşeh-i kişver-i mülk-i melekūt
Sultān-i serīr-i kibriyā vü ceberrūt
İtdükde ecel nāme-i enfāsūm. ṭayy
Ur nāmuñ ile dehānuma mühr-i sükūt

MİĞÜFT-İ BAŞD-I ŞALĀT RUBĀ'Ī DER NA'T-I (Seyyid-i Kā'ināt)

(1)

Çün t̄ac-ı le'ömrüke oldı pirāye sañā
Ey şāh-ı rūsül kim ola hem-pāye sañā
Hakkuñ dü cihāne sāye-ı rahmetısın
Olmazsa 'aceb mi bir dahī sāye sañā

(2)

M İ Ş L E H U

Ey mahrem-rāz-ı meclis-ı şümme denā
Hāş oldı sañā kalem u ev-ednā
Ol hatem-ı nübüvvetle vücūd-ı pākūñ
Mücrimlere oldı hüccet-ı 'arf-ı Hudā

(3)

M İ Ş L E H U

Ey fahr-ı rūsül Pādışeh-ı 'arş-ı cenāb
Kim zikrūñi ref' için nüzül itdi kitāb
Bir nüsha-ı hikmet-ı ilāhısın sen
Şerh itse nola şadımñi Rabbu'l-erbāb

(4)

M İ Ş L E H U

Ger olsa ne deñlu bāre-ı nāṭıka ceset
Vaşfında o serverūñ kālur 'āciz u süst
Mevkūf-ı benān-ı emridür fetk u retk
Kim māñi şikest eyledi hem itdi **derest**

(5)

M İ Ş L E H U

Şakk-ı mehe kim meñbetüñdür bā'is
Hark-ı feleğe şalābetüñdür bā'is
Rū-yi mehe mihr ise viren revnağ-ı tāb
Tāb-ı ruḡ-ı mihr̄e tal'atüñdür bā'is

(6)

M İ S L E H U

Ey nūr-i ceb̄ni mahfel-i kudsa sirāc
Hişşisa-i kaşr-i 'izz u cāhuñ mi' rāc
Gayret-keş iken ümmetüñe sen hāşā
Gayruñ olalar şefā'atına muhtāc

(7)

M İ S L E H U

Mahşerde eyā şefi' u yevmi's-sā'e
Geldikde 'uşāt senden istişfā'e
Ol sā'at pür-hevlde bir nuṭkuñ olur
Zahm-i günehe merhem-i ber'ü's-sā'e

NA‘T-I RESŪL-İ KİBRİYÂ DER ZİMN-I VAŞF-I
CENÂB-I HUDÂ

- 1 Hâmd-i bî-had ol izd-i pâke
Eyledi hâki kâbil idrâke
- 2 Eyleyub hâk-i tîreyi âdem
Kıldı mescûd kudsiyân âni hem
- 3 Dâniş-âmûz-i ‘ârifân oldur
Rehber-i feyż-i sâlikân oldur
- 4 Hâme bir çüb-i huşk-i kemter iken
Ter zebân oldı feyż-i lutfundan
- 5 Oldı fazlıyle çün karîn-i şeref
Âdem oldı ferîşteden eşref
- 6 Âni ol hâlik-i zemîn ü semâ
Kıldı maşşûs-ı ‘alleme’l-esmâ
- 7 Gelmeden fi‘le hem müsemmâlar
Oldı ma‘lûmî cümle esmâlar
- 8 Şulb-i pâkinden enbiyâ vü rüsûl
Buldılar kâr-gâh-ı güne sübûl
- 9 Siyemâ ol habîb-i herd u serâ
Asl-i maşşûd-ı hilkat-ı eşyâ
- 10 Ya‘nî ol mefhar-i cihân Ahmed
Şehriyâr-ı peyâंबरân Ahmed
- 11 Maḥrem-i bezm-gâh-ı kurb-ı ilâh
Zümre-i müznibîne ‘avn u penâh
- 12 Gonçe-i şâh-sâr-ı bâg-ı kîdem
Serv-i zibende-ı riyâz-ı hikem

3 B oldur; olur

7 B hem bu

NA‘T-I ŞERİF-İ HÂBİB-I HUDÂ ‘ALEYHİ EZKÂ‘T-TEHAYÂ

- 1 Ol güher kim ânî dil sermāye-i efkār ider
Kõnmağa ser-tāc-i mihr-i tāb-dāre ‘ār ider
- 2 Ol güher kim teşne-i ‘aynu‘l-hayāt-i ma‘niye
Zulmet-ābād-i emelde āb u tāb-i īsār ider
- 3 Güher ammā kân-i feyz olsa sezādur nāmî kim
Şāhibin müstagnî-i Sultān Cem miqdār ider
- 4 Tīşe-kārān-i sühan dā‘im o kân-i feyzden
Dāmen-i endīşesin pür güher-i esrār ider
- 5 Maḥz-i iksīr-i sa‘ādetdür o kân-i feyz kim
Hāḫıra ilhām-i na‘t-i Ahmed-i Muḫtār ider
- 6 Ol hudāvend serīrli me‘ellāh kim felek
Hāk-i pāyin kuhl-i çeşm-i mihr-i pür envār ider.
- 7 ‘Alemler pür nāfe-i müskīn-i çin eyler nesīm
Bū-yı ahlākî kerīmin her kaçan iḫhār ider
- 8 Sāhe-i ‘ālemde naḫl-i zāt-i bī-hemtāsına
Sāyesizlik bī-‘adīl oldığını iş‘ār ider
- 9 Kırş-i nān-i māhī dest-i cūdî kim eyler devīnim
Ümmete dūnyā vü ‘ukbā ni‘metin iḫzār ider
- 10 Mu‘cizatın iden iḫşā kılsa tesbīhin ḫışşā
Āña kumlar sayısınca sübḫasın tekrār ider
- 11 Oldi her bir ḫarfi bir mu‘ciz-kitāb-i pākinūñ
Hākḫ kelāmi oldığın her pāk-i fehmler ikrār ider
- 12 Pādişāh-i maşriḫ u mağrib Şeh-i Yesrib-kānuñ
İstese Cibrīli Mevlā çeşne serdār ider

4 B tīşe;pīşe

7 B müskīn;miskīn

- 13 Kāşifu'l-gamme Nebiyyu'r-raḥme kim perverdigār
Ānuñ ile raḥmetin ālemlere izhār ider
- 14 Būlbūl-i gūyā-yı gülzār-i şefā'at kim müdām
Müznibîne nāri bir nuḡki gül-i bī-ḡār ider
- 15 Mü'minine re'fet u raḥmetle vaşf-i zātini
Nazm-i Qur'ān-i Keriminde Hudā tezkār ider.
- 16 Raḥmet-i ümmet nihāl-i mekrümet kim şefkati
Sāye-i luḡfun hemişe melce'i ebrār ider
- 17 Ma'den-i luḡf u 'ināyet kim şefā'at-i naḡdini
Ravza-i pāki nişār-i zümre-i zevvār ider
- 18 Hādī-i ümmet ki tevfiḡ-i Hudā-yı zü'l-celāl
Ribka-i şer'ini zīb-i gerden aḡrār ider
- 19 Neyyir-i evc-i hidāyet kim başiret ehline
Zulmet-ābād-i cihānı maḡla'u'l-envār ider
- 20 Ravza-i pākinden itdikçe güzer bād-i şabā
ḡerd-i ḡākin sürme-i çeşm-i ulu'l-ebşār ider.
- 21 Fikr iden rāz-i maḡām-i ḡurb-i ev-ednāsini
Dürc-i pür feyż-i ḡayālin maḡzenu'l-esrār ider
- 22 Tā teḡixyat u selām idub teşehhüdde enām
Hem ḡitāmında şalātım nuḡbe-i ezḡār ider
- 23 Şad salāt olsun revān oldergeḡe tā kim ebed
Rüy-māl-i āsitānin rüz u şeb der-kār ider

NA'T-I ŞERİF-İ AHMED VAŞF-I LAṬİF-İ MUHAMMED .

- 1 Ey güher-i vücūdi ser-i enbhyāya tāc
Ferş olmağile pâyüñe 'arş eyler ibtihāc
- 2 Ve'y pādīşāh-i mülk-i risālet ki hüsrevān
Eyler der-i 'ināyetüñe 'arz-i ihtiyāc
- 3 Pervāne-vār dönmez idi. üstüne felek
Bezm-i hedāya nūr-i ruhuñ olmasa sirāc
- 4 İzhār iderse dil nola şevk-i maḥabbetüñ
Envār-i şem'ī setr idemez perde-i zücāc
- 5 Der-yüze-i şefā'at ider Neylī-i fakīr
Seyr-i kerem kıll ānı meded bāb-i luṭfuñ aç

NA'T-I ŞERİF

- 1 Ey şāh-i kişver-i 'acem u hıttā-i 'arab
Sultān-i hāşimī neseb u obṭahī lakāb
- 2 Ve'y cāmi'-i letā'if-i hüsni-ı hişāl kim
İtmış Hudā vücūdūñi mecmū'a-i edeb
- 3 Zıll-i ḥimāyetüñde cihān cümle sūretā
Bī-sāye olsa nahl-i ḳaddūñ olmaya 'aceb
- 4 'Unvān-i vaşf u şān-i şerīfūñ dem-i ezel
Maḥbūb-i enbiyā vü ḥabīb-i Cenāb-i Rab
- 5 Neyliye oldı şer'-i mübīnūñ çü reh-nümā *
Olsun fedā yolūnda senūñ naḳd-i cāni heb

* B ...şer'-i şerīfūñ
Bcāni;cān

NA'T-I ŞERİF

- 1 Ey cemāl-i tābdāruñ şem'-i bezm-ārā-yı dīn
Üstüne pervāne-veş dā'im döner çerh-i berīn
- 2 İğtinām eyler hemīşe 'ahd-i şer'ünle zemān
Hāk-i pāk-i merķadūñle iftiḥār eyler zemīn
- 3 Menzıl-i a'lā-yı ev-ednāya irdūñ lā-cerem
Nāvek-āsā kābe kavseyñi geḫub ey şāh-l dīn
- 4 Zerre zannıtmek ğubar-i āsitānuñ āfitāb
Çeşmine dā'im çeker mānend-i kuḫl-i 'anberin
- 5 Cānuma minnet fedā ey rūḫ-l 'ālem cān sañā
Tek kabūlüñle dil-i bī-mārī eyle kām-bīn
- 6 Ey şeh-i a'lānişin taht-l ev-ednā senūñ
Kadrūñe nisbetle ednādur sipihr-i heftmisin

NA'T-I ŞERİF

- 1 Ğam-l 'işyān derūna şaldı ḫayret
Şefā'at yā Resūl'allāh şefā'at
Nigāh-l merḫamet kıl eyle şefkat
Şefā'at yā Resūl'allāh şefā'at
- 5 Melāz u melce'isin ḫāş u 'āmuñ
Penāh u dest-ġirisin enāmuñ
Serīrlī me'ellāhdur maķāmuñ
Şefā'at yā Resūl'allāh şefā'at
- 9 Kaḫuñ sā'illerinden bir geḫāyım
Cenābuñdan nıgeh-dār-l 'aḫāyım
Ğarīb u derd-mend u bī-nevāyım
Şefā'at yā Resūl'allāh şefā'at
- 13 Sen olduñ faḫrī cümle enbiyānuñ
Sen olduñ tācl cem'-i aşfiyānuñ
Ḥabībisin Cenāb-l Kibriyānuñ
Şefā'at yā Resūl'allāh şefā'at

17 Çü sensin derd-mendâne meded-kâr
Koma bu derd-mend-zârî nâ-çâr
Sezâ-yî luṭfuñ olsun Neylî-i zâr
Şefâ'at yâ Resûl'allâh şefâ'at

TEK U PÜY'İ HİNDÜ-Yİ HÂME-İ TÜRFE-EDÂ
DER HAREM EVŞAF'İ BEYT-İ HUDÂ

- 1 Muṭâf-i enbiyâ beyt-i Cenâb-i Kibriyâdur bu
Gözün aç gâfil olma kim nazâr-gâh-i Hudâdur bu
 - 2 Muṭâfında pey-â-pey tâ'ifân-i emvâc-i rahmetdür
Yümm-i eltâf-i bî-pâyân u deryâ-yî 'aṭâdur bu
 - 3 Tufeyl-i zâti iken Muştafânunñ 'arş ile kürsi
Zehî 'izz u şeref kim kible-gâh-i Muştafâdur bu
 - 4 Elün aç şidkla âmâde-i naqd-i kabûl ol kim
Geçer elbet ticâret-gâh-i kâlâ-i du'âdur bu
 - 5 Makâm-i pâk-i İbrâhîmünñ eyle kâdrin iz'ân kim
Kelâm-i Hakkda hayyiz-gerde-i zikr u senâdur bu
 - 6 Hacer nâmiyle itdi cilve çeşm-i ehl-i zâhirde
Hakikatde sevâd-bîniş-i ehl-i hedâdur bu
 - 7 Şifâ kaşdiyle nûş it şerbet-âsâ zemzem-i pâkim
Giriftârân-i derd-i cürm ü 'işyâne devâdur bu
 - 8 Elün aç mültezemde kâse-i der-yüze-i fazl it
Der-i beyt-i Hudâ vü melce'-i şâh u gedâdur bu
 - 9 Bu fırsat böyle kalmaz Neyliyâ bir gün çıkar elden
Şarîl astâr-i beyte devlet-i pâder-i hevâdur bu
-

MİŞİRDA KADEM-İ NEBİ OLAN KAŞRA DİNİLMİŞTİR

- 1 Eylemiş 'arşla hem-pāye bu kaşr-i tarabl
İntisāb-i kadem-i pāk-i Nebiyyi 'arabī
- 2 Bu şerefle nola tēc-i ser-i bekedān olsa
Belde-i Mişirdadur çün kadem-i pāk-i Nebī
- 3 Bu şerefdür naẓar-i ehl-i merāsimde dahī
Pest iden Mişra göre pāye-i şām u Halebi
- 4 Mişra biñ sāl-i muqaddem cereyāni Nilün
Kadem-i 'izzete yüz sürmek imiş hem sebebi

DER SİTAYIŞ-I ĀSİTĀNE-İ HAZRET-İ MEVLĀNĀ
VÜ VAŞF-I ĀN-İ CENĀB-I KERĀMET

- 1 Habbetzā dergeh-i sultān-i serīr-i 'irfān
Āna kandil-i harem olsa sezā mihr-i cihān
- 2 Āyet-i şun'-i Hudā Hazret-i Mevlānā kim
Oldi her nuḡk-i revān-perveri mağz-i Kur'ān
- 3 Tēc-i hürşide ider nāz-i küleh-püşāni
Hırka püşāni virir atlas-i cerhi erzān
- 4 Eylemez gerdış-i gerdüne nigāh-i rağbet
Āsītānında olan şevkle bir kez şiltān
- 5 Görinen kākheşān şanma şebān-gāh-i felek
Hidmet-i dergehine oldi kemer-bend-i miyān
- 6 Hāsret-i dergeh-i pākūñle eyā mefhar-i rüm
Dil-i pür dāğım idi ney gibi dā'im nālān
- 7 Rüy-i māl-i harem-i dergeh-i 'ālīşānuñ
Li'llāhi'l-hamd naşīb itdi Cenāb-i Yezdān
- 8 Kemterin çāker-i deryūze-ger-i feyzuñdur
Nigeh-i luḡfuna kıl Neylī-i zārī şāyān

MEKKE-İ MÜKERREMEDE ÂSİTÂNE MEVLÂNÂ VAŞFINDA

- 1 Hâbbezâ tekye-i firdevs-âsâ
Dil-i 'ârif gibi pür şevk u şafâ
- 2 Tekye-i 'ışk u maḥabbetdür bu
Genc-i esrâr-i ḥaḳîkatdur bu
- 3 Külbe-i şoḥbet-i dervîşândur
Gülşen-i bî-bedel-i 'irfândur
- 4 Çün getirmez bunuñ erbâbl keder
Bu ki ḡam-nâk gelen şâd gider
- 5 Beyt-i Mevlâya olub hem-sâye
Seref-iḳurbdan almış vâye
- 6 Nola cerr-i şeref itse her bâr
Lâ-cerem kâ'idedür cerr-i civâr
- 7 Oldi bir başka şeref bu câye
Nisbeti, Ḥazret-i Mevlânâya
- 8 Ḥalka itmiş kerem issi Mevlâ
Şiddet-i ḥarr-i hevâda me'vâ
- 9 Bu ki beñzer kanı bir nüzhet-gâh
Her gören 'âşık ider ey-vâllâh
- 10 İdub âyin-i semâ'î icrâ
Oldi fevâreleri şevk-efzâ
- 11 Cem' olub nâziki-i âb u hevâ
Oldılar rûḥa ḡidâ câna şafâ
- 12 Âbi kevserle idub âmîziş
Tekye-i 'ışka yolından gelmiş
- 13 Revnâkı olmış ânuñ şeyḥ-i sa'id
Zevkini şevkini Ḥaḳḳ ide mezîd

MERSİYE-İ SEYYİD FEYZU'LLAH EFENDİ EŞ-ŞEHİD
'ALEYHI RAHMETU'LLAHI'L-MECİD

- 1 Nedür bu vak'a-i takat-güdaz u hayret-zâ
Ki oldi vâkı'a-i Kerbelâ ile hem-tâ
- 2 Ne vak'adur bu ki mâtem-keşân-ı Āl-i Betül
Bunuñla tâzeledi dâg-ı hasreti hayfâ
- 3 Ne vak'adur bu ki a'dâ-yı hândân-ı Resûl
Bunuñla eyledi rûh-ı Yezîde baḡş-ı şafâ
- 4 Ne vak'a-i vâkı'a-i hayret-efgen-i 'âlem
Ne vak'a mâtem-i şadr-ı güzîn-ı bi-hemtâ
- 5 Ne vak'adur ki zuhûriyle eyledi tecdîd
Libâs-ı mâtem-ı âl-ı 'abâyı ehl-ı gazâ
- 6 O şadr-ı muhterem u dîn penâh-ı 'âlem
Harîm-ı 'adlı idi kehf-ı me'men-ı zu'efâ
- 7 Nihâl-ı tayyibu'l-a'râk-ı bâg-ı 'Adnânî
Behîn-ı sülâle-ı pākize-ı şeh-ı Bathâ'
- 8 Nizâm-ı 'âlem idi rûz u şeb hemekârî
Şalâh-ı dîn idi endîşesi şabâ vü mesâ
- 9 Cenâh-ı lutfuna almışdı ehl-ı irfânî
Humâ-yı devlet idi ehl-ı fazla ser-tâ-pâ
- 10 İdüb zemîne revân-ı hûn-ı nâ-ḡakḡın el-ḡakḡ
Yezîdüñ itdiler âyin-ı bâḡılın icrâ
- 11 Degül sezâ âña her nâ-revâ olursa nola
Kabâ-yı sürḡ-ı şehâdet şî'âr-ı Āl-ı 'Abâ
- 12 'Aceb mi çeşme-ı hûn olsa dîde-ı 'âlem
Tokundi merdüm-ı çeşm-ı zamâne tîr-ı kazâ
- 13 İdüb ihâḡa o şîr-ı kunâm-ı 'irfânî
Hezâr-ı hûk-ı girye olfiâl cehl u şakâ

- 14 Ki oldı m̄a-şadağ-i h̄āli h̄uffeti'l-cenne
O deñlü itdiler ol z̄āte renciŝ u iz̄ā
- 15 Temām itdiler icrā-yi resm-i Haccāci
Virub arağa-i h̄ūnīne h̄uccet u fetvā
- 16 Bununı da hikmeti var çun deķāyık-i hikemūn
Sırr-i edķāt-i umūr içre gizlemiş Mevlā
- 17 Kelām-i tesliye-baḫşā-yi şümmü'l-emşeldür
Hemān netice-i bürhān-i dāniŝ-i 'ukelā
- 18 İdub serīrini dem-sāz-i nāle h̄āme-i fażl
Medād yerine h̄ūn-i dilin aķıtsa revā
- 19 Ki şimdi mecre-i zillet içre kalmıŝdur
Hıram-gāhi iken dest-i rağbet-i fuzelā
- 20 Cerīde-i sebķ-i 'ilm u rik'a-i 'irfān
Yanub yakılsa bu nār-i taḫassür ile sezā
- 21 **Besān** nüşa-i takvīm-i sāl-i dīrīne
Nazardan oldı fütāde 'amelden oldı cüdā
- 22 'Aceb mi muntazir-i rüz-i Rüstem-hiz olsaķ
Cezā-yi ḫaşmina vāfī degül ānuñ dünyā
- 23 Gelüb maķām-i mecāzāta ser-be-ser 'ālem
O demde kim tura dīvān-i 'adl-i rüz-i cezā
- 24 Gelüb maḫall-i tazallumda tā ki ol mażlūm
İdince nāle ile cedd-i pākine ŝekvā
- 25 İdub ḫitāb o sultān-i ḫitṭa-i lev-lāk
Didikde böyle mi olur meveddet-i ķurbā
- 26 Şufūf-i maḫseriyān mevc-hiz-i dehşet olub
Gele o ḫālet ile ihtizāze 'arş-i Hudā

- 27 Telâṭum eyleyub emvâc-i kâhr-i Yezdânî
İde o fırḳayı ka'r-i cehenneme ilkâ
- 28 Bu zaḥme ol dem ider çâre merhem-i beh-bûd
Bu derde ol dem olur miknet-i kabûl-i devâ
- 29 Ne çâre ḥükm-i kazâya rîzâdan özge gönül
Demidür ola küşâde hemân dû-dest-i du'â
- 30 Bisâṭ-i cây-geḥ sündüs ü sitebraḳ olub
Riyâz-i cennet ola âna menzil ü me'vâ
- 31 Nişân-i nâvek-i nefrîn olub dil-i düşmen
Kemend-i la'net ola ṭavḳ-i gerden-i a'dâ

1 B ...ki;kim

4,5 B yerleri deġişik

8 B ...rûz u şeb;rûz-i şeb, ...şalâḥ-i dîn;şalâḥ u dîn

11 S ..şehâdet; sa'âdet

23 B gelub;ṭurub , ṭura;ola

DER VAŞF-I MERHŪM CENNET MEKĀN SULTĀN MUŞTAFĀ HĀN-I
'ALĪ-ŞĀN

- 1 Bārek'allāh ey cihānuñ rüstem-i cenk-āveri
Bir gazā itdūñ ki dil-sād eyledūñ 'ālemleri
- 2 Zāhir oldi 'askerūñ a'dā-yi dīn u devlete
Düşmenūñ kendüye rāci' oldi fikr-i mużmerri
- 3 İntikām alduñ 'adū-yi dīnden ber-vefk-i kām
Eyledūñ hōşnūd rūh-i Hāzret-i Peygamberi
- 4 Berg u bāri fetḥ u nuşretdur ānuñ bī-rayb u şek
Oldi tīgūñ bāg-i heycānuñ nihāl-i nev-beri
- 5 Zü'l-fikār-āsā dem-i heycā o tīg-i ābdār
Eyledi icrā-yi āyin-i bezed-i hayderi
- 6 Bādpā-yi esbe pā-māl eyleyub gösterdiler
Düşmene tūfān-i rīhi ehl-i dīnūñ 'askeri
- 7 Çeşm-i bed-bīn-i 'aduv oldi süreyyā-rīz-i ye's
Bu tūlū' ile görüb ol şāh-i nigū-aḥteri
- 8 Pādişāh-i mülk ü millet şāh-i 'alī menzilet
Zīver-i dīhem-i devlet zīb-i taht-serveri
- 9 Ol şehişāh-i mu'allā-rütbe kim görmez sezā
İtmege Sikender u Dārāyi derbānderi
- 10 Hāmī-i āyin-i dād u mähī-i zulm u fesād
Sālik-i rāh-i sedād u mālīk-i ins u perī
- 11 Pādişāhān-i cihānuñ şehir-i yār-i kāmili
Ser-firāzān-i zamānuñ server-i ser-defteri
- 12 İ'nā Sultān Muştafā hem-nām-i şāh-i iştifā
Sāye-i luţf-i Hudā mihr-i sipihr-i serveri

- 13 Şad şeref-baḥş-gerde pādişāhān-i selef
Dūd-mān-i zümre-i 'Osmāniyānuñ mefḥari
- 14 Bir devrde görmedi nişlini çeşm-i rüzgār
Bunca demdür ki döner devlāb-i çerḥ-i çenberi
- 15 Tengdür bu 'arşa-i pehnā-yi 'ālem olmağa
Geşt-zār-i cūd u ihsān-i şehe ḥarmen yeri
- 16 Her ne söz kim söyleye tedbīr-i devletde ider
Nüsha-i taqdīrden güyā ki nakl-i mastari
- 17 Dest-i ihsāni bilinmez kāmıdır deryāmıdır
Muttaşıl bezl u nişār iḥkçe dürr ü güheri
- 18 Şehsuvār-i 'arşa-i iclāl-i devlet kim olur
Na'l-i şemm-i esbi şāhān-i cihānuñ efseri
- 19 Bū-yi ḥulkuñdan mu'attardur neşāmm-i cān nola
Kılssa 'arż-i bī-dimāği şemme müşk-i ezferi
- 20 Huṭbe-i vaşfuñ okur her demde kilik-i ḥōş-nevā
Cāmi'-i endişenüñ olub ḥaṭīb-i minberi
- 21 Dūzaḥa olsa vezān bād-i nesīm-i luṭfi ger
Bir gül-i gülzār-i firdevs ola her bir aḥgeri
- 22 İrse ammā gülşene yād-i tef-i ḳahr ile bād
Aḥger-i külḥan gibi pür tāb ola verd-i teri
- 23 Vaşf-i şirini-i güftārından olub feyz-yāb
Virmede ḥāme mezāka lezzet nī-sekkeri
- 24 Besdür ol şāhuñ çirāğ-i fikri bezm-i 'āleme
Yaḳmasun isterse gerdün-i şem'-i mihr-i ḥāveri
- 25 Kām-baḥşā serverā erbāb-i 'irfān-i perverā
Ey cihān-i 'izz u cāhuñ Dāver-i dād-āveri

13 B Şad;Şadr

17 B ...dürr ü güheri;dürr-i güheri

- 26 'Arz-i hāl-i bendegāne ruḥṣat olursa ger
Nyleyim tebyīn bende hāl-i zār-i muḫtarri
- 27 Şehsuvārā it kemāl erbābina 'atf-i 'inān
Destine oldi müselleḡ çün zimām-i serveri
- 28 El-emān ey dād-baḫṣ-i derd-mendān el-emān
Bir nigāh-i luṭfa ṣāyān kıl bu'abd-i kemteri
- 29 Menzile irdi ṭarīḡ-i 'ilmde ebnā-yi cins
'ilm u faẓl ile bañā hem-pā degülken ekşeri
- 30 Ben revā mi böyle pāder-i kel kalam meddāh iken
Sen gibi bir pādīşāh-i 'ārif u dānişveri
- 31 Eyledi mālīk beni gerdün-i dūn bir bahta kim
Cānib-i iḡbāle itmez bir nigāh-i kemteri
- 32 Olmuş iken bunça dem üftāde-i çāh-i belā
İtmedi bir şāhib-i himmet bañā dest-āveri
- 33 Bāḡ-i dehrūñ böyledür āyin u resmi muttaşıl
Kim nişān-i seng-i cevr olur nihāl-i nevberi
- 34 Müdde'ānuñ olāzam isbātına 'āciz eger
Mu'ciz-i nazmımla itsem da'vā-yi sihr-āveri
- 35 Bu kaşīdem bir serā-yi dil-küşā-yi feyzdür
Şāhid-i şī'rūm ānuñ bir şūḡ-i ḡāne-perveri
- 36 Bes degül mi rū-yi zerd u neḡra-i eşk-i teri
Ḥvāce-i bāzār-i 'işkuñ neylesun sīm u zeri
- 37 Seyr idenler çeşm-i pür nemde ḡayāl-i ḡāmetuñ
Ṭarf-i cūda şandılar tāze nihāl-i 'ar'ari

33 B āyin-i resmi
34 B 11.mişra'ı yok
35 B 1. " "
35 B 11. " 34.beyitte

- 38 Zīnet-i hālīni seyr it gerden biraq da
Zīb-i kāfūr oldığın görmek dilersen ‘anberi
- 39 Başı hoşdur rīze-i elmāsla zaḥm-i dilin
Şebnem ister gülşen-i ‘ışkında lā-büdd gülleri
- 40 Nevşüküfte gonce-i bāğ-i maḥabbetdür sözüm
Ehl-i ‘ışkuñ Neylīyā olsa nola zīb-i seri
- 41 Neyyir-i ṭab‘um ki şem‘-i bezm-i ma‘nīdür nola
Bir ziyā cū-yi çerāğ-i fikrüm olsa enveri
- 42 Neylīyā söz irdi pāyāne hemān şidengirü
Vaktidür eyle du‘āya şidkla dest-āveri
- 43 Her seher tā kim livā-yi mihr ile idub zuhūr
Gālib ola leşker-i şāme sipāh-i hāveri
- 44 ‘İzz u devlet ḥaşre dek olub riqābında revān
Kānde ‘azm eylerse olsun feth u nuşret rehberi

41 B ma‘nīdür;ma‘nīde

42 B şidkla;şidk ile

DER-SİTAYİŞ-İ MERHÛM ŞEHİD İBRÂHİM PÂŞÂ 'ALEYHİ RAHMETÜ 'L-MECÎ

- 1 Hudâvendâ dil-i şeydâ yine luţfuñla şâd oldı
Bu 'abd-i müstemende kand-i ihsânuñ me'âd oldı
- 2 Hezâr-i dil-i dū-gâh itdi nevâ-yi şükri şubḥ u şâm
Dūd-i emn-i gülşen-i luţfuñda gülçin-i murâd oldı
- 3 Nola kılsa mükerrer şekker-i şükrün dil-i şeydâ
Dū-bâre luţf u ihsânuñla mesrûru'l-fü'âd oldı
- 4 Kime vaşf eylesun zâtuñ keremle hâme 'âlemde
Kı luţfuñ ser-be-ser meşhûd-i âḫâd-i 'ibâd oldı
- 5 Lisânu'l-ğayb olub vaşşâf ḫâzret-i bezm-i cāhuñda
Bu 'unvânu's-şerefle nâmuñ iclâl ile yâd oldı
- 6 Yeminu'd-devle rüknü'l-mülk şadr-i Aşaf-i istiklâl
Ki re'yi ḡarra-i pişânî-i rüşd ü sedâd oldı
- 7 Aristo dāniş İskender 'azîmet Bermekî himmet
Ki 'ahd-i devlet u cāhi zamân-i 'adl u dâd oldı
- 8 Müşîr-i bi-müdâni muḫterem dāmâd-i sultānî
Ki evşâf-i güzîni 'add u ihsâdan ziyâd oldı
- 9 Vezîr-i a'zam İbrâhîm pâşâ-yi ger-mûr kim
Kudûmî şadr-i cāhe bâ'is-i emn-i bilâd oldı
- 10 Humâyûn maḫdemiyle oldı emn-i âbâd bir demde
Cihân kim bir zamân şûriş-geh-i şerr ü fesâd oldı
- 11 Benân-i re'yine sehl eyledi tevfiḳ-i Yezdânî
Her emr-i şa'bî kim eslâfına ḫirt-i kutâd oldı

- 12 O şadr-i müşteri kadrũ münevver-i re'yi bāruñi
Hilāl-āsā şikest-i devlete sīmīn-i kenār oldı
- 13 Senā-yi cūd-i en'āmıyle heft iqlīm māl-ā-māl
Binā-yi kadr u şāni bir ter-i sebu-i şeddād oldı
- 14 Şemīm-i tayyib ahlākı güzār itdigi aqtāruñ
Ser-ā-pā hāk u ābi gayret-i müşk u zibād oldı
- 15 Semend-i şūhunuñ pişānī-i devlet-i nişānuñda
Şabāhu'l-hayri reşk-efzā-yi nūr-i bām-dād oldı
- 16 Ólub hemnām-i İbrāhīm virdi ismũnũñ hũkmũñ
Göñüller ka'besin yapmağla nām-i pākī yād oldı
- 17 Felek rũ-yi maħabbet gösterub erbāb-i 'irfāna
Şafā-yi tab'-i te'sīriyle mir'at u dād oldı
- 18 Hidīvā dā'ī-i dīrine idi Neylī-i kemter
Zamān-i devlet u cāhuñda ol da ber-murād oldı
- 19 'Uttārid müşteri çıkdı virüb naqd-i süreyyāyi
Kumāş-i nazmī kim temgā-yi vaşfuñla mezād oldı
- 20 Güzīde maṭla'-i luṭfuñ gibi ol 'abd-i nā-çīze
Du'ā-yi devletũnde nazm-i vaşfuñ müstezād oldı
- 21 Hudā iqbāl u 'izz u kadr u cāhın ber-devām itsun
O hengāme degin kim diyeler yevm-i tenād oldı

DER-SİTAYİŞ'İ MERHÛM MEBRÛR ES-SEYYİD ŞEHİD FEYZU'LLÂH

EFENDİ-İ MAĞFÛR

- 1 Yine 'ahd-i kerem-i hengâm-i feyż-i luţf u ihsândur
Zamâne bu zamâne dem bu dem devrân bu devrândur
- 2 Ne devrân her dil-i derd-âşînâ mânende-i deryâ
Nesîm-i şevkle bu demde cûşân u hürüşândur
- 3 Ne devrân nev-bahâr-i feyż-i ümmîd-i emâni kim
Derûn-i hâţir-i erbâb-i dil gül gibi handândur
- 4 Zehî devr-i tarab kim her dil-i nâdîde maşşûdîn
Yine rû-yi emel mir'at-i bahtında nümâyândur
- 5 Zehî vaqt-i şafâ hengâm-i feyż-i şâdmânî kim
Zamân-i 'adl u dâd dâver-i ferhunde 'unvândur
- 6 Ne dâver-i güher-i nâ-yâb-i iqbâl u cihândarî
Ne güher-i 'izzet ü iclâl u câh u devlete kândur
- 7 Zahir-i dîn u devlet mültecâ-yi milket u millet
Medâr-i 'izzet ü rif'at cihân-i şevket u şândur
- 8 Zehî bâzâr-i ker-mâ kerem erbâb-i dil u dâniş
Ki hengâm-i revâc-i kâle-i kamyâb-i 'irfândur
- 9 Hidîv-i 'âlem-ârâ kâmkâr-i mesned-i vâlâ
Şadr-i pîrâ-yi fetvâ hvâce-i şâh-i cihânbandur
- 10 Cenâb-i kutb-i 'irfân Hazret-i 'allame-i devrân
Ki şab'-i İbn-i Hâcib dergeh-i fazlında derbândur
- 11 Yed-i beyzâ-yi luţf u cûdî evc-i himmetûn mâhî
Münîr-i re'yi bürc-i devlete hürşîd-i raşşândur

- 12 Kimine rīze seng-i āsitānī efser-i şāhān
Ġubār-i dergehi kuḥl-i cilā-yī çeşm-i a'yāndur
- 13 Cihān-i cūd u iḥsān ser-firāz-i 'arşa-i devrān
Sipīhr-i faẓl u 'irfān 'ālem-i taqṵvā vü ikāndur
- 14 Yegāne dāver-i ḥikmet şī'ār-i bī-mudānī kim
Ḥakīm-i re'yi fehmi-āmūz-i Eflāṭun-i Yūnāndur
- 15 Gül-i al-i risālet serv-i ser-sebz-i siyādet kim
Çemen pirā-yī bāġ-i dūdman nesli-i 'Adnāndur
- 16 Sütün-i cāhina ḥayme kıbāb-i atlas-i gerdün
Ḥaddinūñ ḥükmüne menzil-verā-yī ḥadd-i imkāndur
- 17 Hüner-i luṭf-i beyān ṭab'-i pāk-i şūḥuna meftün
Ḥired ḥüsn ü cemāl u ḥulḳuna şeyd u ḥayrāndur
- 18 'Aceb mi ḥaste diller çāre cūyān olsalar dā'im
Der-i luṭfunda kim dāru's-şifā-yī derd-mendāndur
- 19 Şafā-yī ṭab'-i pāki ġibṭa-fermā-yī dil-i ḥürşid
Zülāl-i meşrebi ġayret-fezā-yī āb-i ḥayvāndur
- 20 Nola seyr-i āb-sāz-i teşnegān āb-i luṭf olsa
Elinde ḥāme bir mīzāb-i feyż-i cūd u iḥsāndur
- 21 Penāhā çāre-sāzā kām-baḥşā ma'dalet-kārā
Ki dergāhuñ melāz u mültecā-yī dād-ḥvāhāndur
- 22 'Aceb mi 'arż-i ḥāl-i bendegāne olmasa ḥācib
Ki 'ilmūñ şāmil-i aḥvāl-i rāz-i müstemendāndur
- 23 Suḥan buldī karārın ey dil āġāz-i du'ā eyle
Du'ā kim ḳudsiyān yekser añā āmin-ġüyāndur
- 24 Ola hemvāre zātī maḫzar-i elṭāf-i Yezdānī
Vücūdī tā cihāne maḫz'-i feyż-i luṭf u iḥsāndur

13 B ...'ālem u taqṵvā

17 B ...cemāl-i ḥulḳuna

24 S...luṭf;cūd

GAZEL-İ BÎ-BEDEL-İ MÜZEYYEL SİTÂYİŞ-İ MERHÛM SEYYİD İBRÂHİM EFEN

- 1 Görenler ol büt-i ra'nâde bu hüsn-i Hudâ dâdi
İderler levh-i hâtırdan **sütürde** nakş-i Behzâdi
- 2 Harâb eyler o şuhûn bir nigâh-i 'ışve perdâzi
Ne deñlü hâne-i sāmānuñ olsa saht-i bünyâdi
- 3 Hürâm endâz olub ey nahl-i nâzim taraf-i gülzâre
Esir-i cive-i reftāruñ eyle serv-i âzâdi
- 4 Sırıski oldı çün hem-zâd-i tıfl-i merdüm-i dîde
Nice terk itsun 'âşık eşk-i çeşm-i girye mu'tâdi
- 5 Olub seng-i cefâ-yi ber-çaraf-sâz-i reh-i a'dâ
Dil-i nâ-şâdima eyler havâle dest-i bî-dâdi
- 6 Bu âb u tâbi Neylî bulmaz idi güher-i nazmuñ
Eger feyz-i senâ-yi dâveruñ olmasa imdâdi
- 7 Cenâb-i hvâce-i şehzâde İbrâhîm Efendî kim
Müsellemdür o zât-i kâmkâre resm-i üstâdi
- 8 Zülâl-i feyz-i luţf ile **sırışte** tînet-i hulki
Kemâl u fażlla âmihte tab'-i kerem-zâdi
- 9 Edâ-yi nazm-i rûh-efzâsına nisbet o zî-şānuñ
Hırâş-i cāndur ancak lehce-i Rûhî-i Bağdâdi
- 10 Cemâl-i şâhid-i pākize-i nazm-i dil-āvizi
Ferāmûş itdürür hüsn-i bütân şuh-i nev-şâdi
- 11 Hudâvendâ benüm ol dâ'î-i dîrîne kim dâ'im
Du'âdur devlet u ikbālüne şidk ile mu'tâdi
- 12 Hevâ-yi vaşfuñ ile çuş-i baħr-i tab'imi seyr it
Olursa ger nesim-i himmetuñ tahrikime bâdi
- 13 Olub zât-i şerîfi dâ'imâ şavn-i ilâhîde
Ola ma'mûr dâ'im hândân-i devlet-âbâdi

4 B ...hem-zâd-i fażl

8 B ...â te kâmkâre resm-i üstâdi

KAŞİDE LÜCCE DER-MEDİHA'İ ŞEYHU'L-İSLÂM ES-SEYYİD
FEYZU'LLÂH EFENDİ-İ BÎ-NÂM

- 1 Te'âlâ'llâh zehî feyz-i nesîm-i luḫf-i Yezdânî
Getürdi çuṣa deryâ-veṣ derûn-i müstemendânî
- 2 Ne feyz-i ebr-i çemen zîb-i gülistân-i emânî kim
Behişt-âsâ müzeyyen kıldı gülzâr-i dil u cânî
- 3 Ne feyz-i âyîne-i şüret-nümâ-yî feth u nuṣret kim
Olur şevk u temâşâsında hayrân 'aql-i insânî
- 4 Ne şevk-i iksîr-i devlet kim zebân-i ṭab'-i dürr-pâşum
Medîh-i dâver-i devr-i zamânuñ itdi şâyânî
- 5 Serîr-i 'ilm u 'irfânuñ cihân-ârâ şehinşâhî
Cihân-i feyz-i luḫfuñ dâver-i ferḫunde 'unvân
- 6 Şeref-baḫş-i şadâret iftiḫâr-i milket u millet
Müzeyyen-sâz-i devlet maḫz'-i feyz-i luḫf-i Rabbânî
- 7 Cenâb-i hvâce-i şâh-i cihân müftî-i devrân kim
Vücûd ile hayât-i tâze buldı mülk-i 'Osmanî
- 8 Yegâne şâh-i vâlâ-rütbe-i iklîm-i dâniş kim
Der-i fazlinda bulmaz İbn-i Hâcib kâdr-i derbânî

KAŞİDE DER-SİTAYIŞ-I NU' MÂN PAŞA-ZADE AHMED PAŞA-YI Zİ-SA'ADE

- 1 Zehî tevfiķ-i Hakk āsar-i feyz-i luḫf-i Rabbānī
Ḥosā re'y-i humāyūn u ḫuceste ḫūkm-i ḫakkānī
- 2 Olub 'ālemde çūn kim cā-be-cā şūr u şib peydā
Niḫām-i mülk ü millet oldi pes maḫşūd-i sultānī
- 3 Vezīr-i a'zam Aşaf naḫīrin eyleyub irsāl
'Adālet ile oldi revnaķ-i eyvān-i dīvānī
- 4 Vezīr-i ma'dalet-kār u semmī Ahmed-i Muhtar
Müşīr-i mekrūmet-girdār u şadr-ārā-yi 'Osmānī
- 5 Vezīr ibnu'l-vezīr ü şadr-i nī-gū kār-i kişver kim
Ki kılmiş ḫiṭṭa-i cāhe zamīme mülk-i 'irfānī
- 6 Olub şānında sirre'l-veled zāhir o mafzāluñ
Nümāyān oldi eṭvārında heb āsar-i nu'mānī
- 7 **Eben'an** cedd-i hüner-ver-i şadr-i bī-hemtā-yi emced kim
Felāṭūn re'yini görse olirdi denk u ḫayrānī
- 8 Sipīhr-i devletūñ tābında māh-i 'ālem-efrūzi
Cihān-i 'ilm u 'irfānuñ dirahşān-i mihr-i tābānī
- 9 Kitāb u sūnnet olmiş aña düstūru'l-şamel ḫakkā
O düstūr-i cihāndur dāver-i dīndār-i ḫakkānī

2 B ...şūr u şib ; şūr-i şib

3/2B Riķābe cānişin oldi aña bir Aşaf.....

4 B Ne Aşaf kim şehinşāh-i Süleymān.....
'Adālet ile oldi revnaķ-i ayvān-i dīvānī

- 10 Ne te'sîr-i diyânetdür ki yümn-i 'ahd-i ikbâli
İdub ilhâd u raftâza cümle tâ'ib ehl-i İrânî
- 11 Şeh-i İrân dahî dergâh-i câhe eyledi i'lâm
Ki nâ-haqq mezheb-i bâtıldan idub rû-yi gerdâni
- 12 Talebkâr oldı iki 'âlim u kâmil bu devletden
Ki taşhîh ide İrân ehline erkân-i İmânî
- 13 Bu gûne bir peyâm-i şevk-bahşâ-yi ferağ-güster
Dahî kâr itmedi bir 'aşrda sem'-i dil u cânî
- 14 Fezâ-yi vaşfına olmaz nihâyet haşre dek Neylî
O vâdide ne deñlü eyler isen hâme-cunbânî
- 15 Du'â-yi devlet u ikbâline şarf eyle evkâtuñ
Du'â kim cîve-gâhi ola zıll-i 'arş-i Raḥmânî
- 16 Sa'âdetle olub mesned-nîşîn-i 'izzet u iclâl
Ola dâ'im revân 'âlemde hüküm ü emr u fermânî
- 17 Olub şihhatle şadr-ârâ-yi devlet ol mülk-i haşlet
Karîn-i meclis-i ikbâli olsun 'avn-i Rabbânî

KAŞİDE DER-VAŞF-I VEZİR-I A'ZAM
SERDAR MUHAMMED PAŞA-YI MUHTEREM

- 1 Hâbbezâ 'ahd-i mübârek dem-i ferhunde kâdem
Oldı gülzâr-i cihân reşk-i çemen-zâr-i İrem
- 2 Eyledi dehre yine 'ahd-i meserret 'avdet
Oldı diller yine şad şevkle şad u hurrem
- 3 oldı lebrîz-i sürûr ile cihân ser-tâ-ser
Nola ârâme maḥal bulmasa bir gûşede ḡam
- 4 Şekker-i şükr-i enâm olsa mükerrer n'a'ceb
Âşaf 'ahdına oldı vezîr-i a'zam
- 5 Âşaf-i kâmil cem-rütbe Muhammed Pâşâ
Ki der-i devletidür ma'riz-i hâcât-i ümem
- 6 Kâdr-dân-i 'ulemâ dâd-i penâh-i fuḡarâ
Dest-gîr-i zu'efâ lücce-i bî-ka'r-i kerem
- 7 Mesned-i mekrûmete şadr-i sûtûde evşâf
Kışver-i 'âṭifete dâver-i ferhunde-şiyem
- 8 Zerre-i mekrûmeti reşk-i derûn-i hürşîd
Kaṭre-i 'âṭifeti dâḡ-i dil u sîne-i yümm
- 9 O müselleme-i eşer-i 'izz u 'alâ kim olamaz
Kaşr-i iclâline nüh-pâye-i gerdûn-i süllem
- 10 Dîde-i hifzî nigâh eylese pervâneye ḡer
Sem'a dâmânini fânûs ide bād esdigi dem
- 11 'Ahd-i luṭfunda o zî-şân-i mekârim-kârûñ

- 12 Āsafā baħr-i kefā dāver-i dārā sipehā
Ey meh-i bürc-i şeref miħr-i dirahşān-i kerem
- 13 Sensin ol çāre-res-i derd-i dil-i şeydā kim
Kemterin luţfuñ olur zaħm-i derūna merhem
- 14 Nola kem-ķātre-i iħsānuñ idersem me'mül
Lücce-i 'ātifetüñden senüñ ey baħr-i kerem
- 15 Benüm ol bī-kes u bī-çāre ki her demde bañā
Künc-i miħnetde ğam u derd u belādur hemdem
- 16 Eyleyub devr beni maţlab u me'mūlumdan
Beni şād eylemedi ħāşılı bu baħt-i dijem
- 17 Oynadı gerçi nice şu'bede-i ğün-ā-ğün
Līk güldürmedi ben bī-kes u zāri bir dem
- 18 Besdür ey dil bu ķadr-i ħālını i'lām hemān
İrdi encāme suħan şimdi du'ā oldı ehem
- 19 Tā ki teşrīfi ile şadre biz ehl-i keremüñ
Eyleye luţf-i Ĥudā dilleri şād u ħurrem
- 20 Şem'-i zātuñ ide Ĥaķķ bād-i ħaţādan maħfūz
Eyleye düşmenüñ üftāde-i ğird-āb-i elem
- 21 Devlet u 'ömri olub rüz-be-rüz efzün-ter
Cāh u iķbāli ola hem mütezāyid her dem

10/2 B Şem'a fānūs ide dāmānını bād esdiĝi dem

14 B...baħr-i kerem; baħr-i himem

18/1 B Besdür ey dil bu ķadr-i ħāl-i derüni i'lām

19 B ...biz;bir

- 1 Yine aḥkāmın icrā kılmāğa nev-rūz-i sultānī
Çemende eyledi tertīb-i dīvān-i gülistānī
- 2 İder şad perde-i nāz içre gönçe ḥandesin pinhān
Hezār-i zāruñ ammā perde bīrūn oldi efgānī
- 3 Degildür rū-yi girdān-i keşret feryād u zārından
Hezārından biñ olsa yüz çü perümüz verd-i ḥandānī
- 4 Çirāgān eylediler maḥdem-i sultān-i nev-rūze
Gül ile lāle gül-zāruñ olub şem'-i fūrūzānī
- 5 Meger bir servūñ oldi bī-ḳarār-i bāde-i 'işķi
Degül bī-hūde cū-yi gülşenuñ mestāne ḥavelānī
- 6 Budur erbāb-i ṭab'ūñ re'yi herdem bāg-i 'ālemede
İderler vaşf-i rengin bahāre ḥāme-cunbānī
- 7 Velī şimdi budur şāyeste kim vaşf iderler dā'im
Bahār-i 'ahd-i 'adl-i 'Aşafuñ olub senā-ḥvānī
- 8 Bahār-i 'ālemūñ ezhār-i gūn-ā-gūnī var ancak
Bahār-i 'ahdidur izḥār iden esmār-i iḥsānī
- 9 Şifā-yi şadr-i devlet-i pāk-i fiṭrat bu 'alī ḥikmet
Mühim-sāz-i şerī'at ḥāmī-i ḳānūn-i 'Osmānī
- 10 Cenāb-i şadr-i a'zam dāver-i dānişver-i ekrem
Müşīr-i muḥterem revnaḳ-fezā-yi mülk-i ḥāḳānī
- 11 Bir ism-i bī-müsemmā idi şimdi şāḥibin buldı
Nola keşb-i şeref kılsa nizāmu'l-mülk 'uvānī

- 12 Yed-i tūlā-yi 'ilm u faẓlīna şāhid bu bedr kim
Sipihre eyledi peyveste ẓadr-i ehl-i 'irfānī
- 13 Olub tābende nūr-i 'adli aẓtār-i memālikde
Cihānī çeşm-i erbāb-i kemāle kıldı nūrānī
- 14 Bu 'aşr için dimiş gūyā bu beyt-i pāk-i maẓmūnī
Hudā şād ide dā'im rūh-i Bākī-i suḥandānī
- 15 Metā'-i ma'rifet geldi revācın buldıǵı demler
Zer-efşān eylesun nergisler evrāk-i gülistānī
- 16 Hudāvend-i emsāl-i dest-i ümmīd-i heves-kārān
Bulunmaz sāhe-i evşāfinuñ hiç hadd u pāyānī
- 17 Sezādur 'acizāne 'arz-i hāl-i bendegī gūş it
Nigāh-i şefkat u ihsānuña kıl ānī erzānī
- 18 Benüm ol bī-nevā-yi zār u sergerdān-i kem-vāye
Ki mir'at-i cihānda görmedüm hiç rū-yi sāmānī
- 19 Rehā-yāb olmadum ben teng-destīden dahī ammā
Semend-i ṭab'um aldı sāhe-i pehnā-yi 'irfānī
- 20 Lisān-i hāş-i vādī-i 'Arabda şı'r-gūy olsam
Cevād-i hāmem eyler esb-i tāzi gibi cevelānī
- 21 Ger itsem Sābit-i Merḥūma tarz-i şı'rde taḳlīd
Hemān Sābit şanūr gūş eyleyenler dehrde ānī
- 22 Du'ā-yi devlet u cāh ile ḥatm it nüshā-i vaşfin
KI şidḳ ile ola kerr ü beyān-i āmīn-gūyānī
- 23 İdub her dem furūzān şem'-i ẓadrin bezm-i 'ālemde
Hudā ol şem'-den kıl sun münevver bu nüh-eyvānī

DER-VASF-I KAŞR-I KAPUDĀN MUŞTAFĀ PĀSĀ
(Yessere'llāhu mā yeşā)

- 1 Hōşā ferhunde manzar kaşr-i dil-cū gurfe-i garrā
Kalur görse temāşāsında hayrān dīde-i havrā
- 2 Ne kaşr-i dil-küşā bir beyt-i ma'mūr-i dū-balā kim
Nümāyāndur zemīninde cihān-i şuret u ma'nā
- 3 Degül 'aks-i felek nisbetle bu kaşr-i mu'allāya
yümde görünür revzeninden 'ālem-i balā
- 4 Olur feyz-i hevā-yi dil-keşinden rāsīt-bīn elbet
Nola görmezse āna dīde-i ahvāl daḥī hemtā
- 5 Meh-i nev şanma tutmuş āna gerdūn-i zīrden gūşun
Leb-i bām-i peyām-i 'arşī bālādan olub gūyā
- 6 Mişāl-i zūlf-i dilber-i turre-i dilcūsina yekser
Cihān dilbeste cān meftūn nażar vāle ḥired şeydā
- 7 Hezār-i ikbālle olsa sezā tāc-i ser-i fa'fūr
Şükufe-zārīna tarḥ olinan çīnī-i zībā
- 8 Miyān-i lāle-zārında görelden ḥancer-i la'lin
Sipihri arzū-yi zaḥmī itdi sīne ser-tā-pā
- 9 Gümüş āyinedān fers-i ruḥām çarsūyında
İçinde āb-i tāb-i havzī bir mir'at-i bī-hemtā

5 B ...gerdūn-i zīrden; gerdūn u zīrden

6/2S Mişāl-i turre-i dilber-i leb-i dil-cūsina yekser

7 B ...çīnī-i zībā; çīnī-i ser-tā-pā

9 B ...fers-i ruḥām; fers-i ruḥāmī

- 10 Şu dībāsi eteklikle döner bir şūh ' rakḳāşe
Miyān-ı havzından fevvāreler oldukça şevḳ-efzā
- 11 'Aceb mi nāmi gūlzār-ı vefā olsa ḥaḳīḳatde
İder her bende-ı nā-kām kāmın anda istifā
- 12 Nola olsa berāber ḳadr u şāni çerḥ-ı çārımla
Ki şadr-ārāsıdur ol neyyir-ı iclāl rūḥ-āsā
- 13 Vezīr-ı bī-mūdānī revnaḳ-ı cāh-ı ḳapūdānī
Şeref-pīrā-yı şadr-ı kāmranī Muştafā pāşā
- 14 Müsellem-ı dāver-fermān-revā-yı mülk-ı dānāyi
Mükerrem şıhr-ı dāmād-ı şehinşāh-ı cihān-ārā
- 15 Temīme bāzū-yı iḳbāline şad nüsha-ı 'irfān
Zamīme milket-ı iclāline biñ kişver-ı ma'nā
- 16 Hudāvend-ı mümecced ced-be-ced düstūr-ı emced kim
Gulām-ı dergehidür 'izz u devlet irgile ḥakkā
- 17 Mişāl-ı güher-ı yektā du'ā-yı ömr ü iḳbāli
Ola tāk-ı ḳabüle Neyliyā āvīze-ı ra'nā
- 18 Hemīşe dest-gāh-ı mekrümetde ber-devām olsun
Hudā hem-vāre ḳaşr-ı 'izz u cāhın eylesun ber-pā

VASF-I VEZİR-İ MÜŞARUN İLEYH DER-ZIMN-I SİTAYIŞKIRI-İ
RÜZE VÜ 'IYD-I SA'İD

- 1 Mağdem-i 'ıyd ile bî-ārām olub mäh-i şiyām
Kāmet-i hamgeştesiyle kıldı tevdi'-i enām
- 2 Bang-i kūs-i 'ıyd oldı gūşuna kūs-i raḥl
Kālmayub bir dem qarāri itdi āheng-i kıyām
- 3 **Miz-bānānın** ider gitdikde seyr-i ḥvān-i 'ıyd
Böyle bir dayf-i kerīmūñ qadrini bisun kirām
- 4 Gitdi bīm-i izdiḥām ile reh-i yeksāleye
Bir gün evvel eylenub tebrīk 'ıyd-i ḥāş u 'ām
- 5 Guşsa-i devrī-i bezm-i dāveri bükmüş bilin
Şubḥ-dem gördük ḥamīde qadd ile eyler ḥirām
- 6 Dāver-i şāhib-i mü'eşşer-i iftiḥār-i rüzigār
Şāhib-i Aşaf-mefāḥir māye-i faḥr-i enām
- 7 Muştafā Pāşā-yi tevķī'i ki feyz-i kilkidür
Cebhe-i menşür-i cāhe vāye-baḥş-i zib-i tām
- 8 Gelse tuğrā-yi ḥarīm-i fazlina şāyestedür
Ketm idub lāmiyyesini kāmetin eylerse lām
- 9 Muşḥaf-i medḥ u senāsi ḥatm olunmaz Neylīyā
Kıl hemān de'evāt-i ḥayriyye eyle müsekkī'ü'l ḥitām
- 10 Şāmi şām-rūze vü her şubḥi şubḥ-i 'ıyd olub
'ıyd u qadr ola sa'ādetle añā her şubḥ u şām

3 Bdayf-i kerīmūñ; şayf-i kerīmūñ

5 B ...bilin;belin

GAZEL-İ Bİ-BEDEL MÜZEYYEL DER-VASF-I
MUSĀRUN İLEYH MUŞTAFĀ PĀŞĀ RADİYE'LLĀHU 'ANHU

- 1 Hemîşe lâm-i zülfi meşq ider tuğrâ-yi garrâyı
Sebķ virmiş meger lâmiyyesinden āna tuğrâyı
- 2 Çeker tuğrâyı menşür cemāle gamzeden şemşir
Seh-i hüsnum gözine kesdirür uşşâķ-i şeydâyı
- 3 Nişân-āsâ tağitmiş turesin levh-i cebin üzre
Berâtı hüsni tevķi'e düşürmüş şimdi sevdâyı
- 4 Dil-i uşşâķi ihzâre meger tuğrâ-yi fermândur
Hâtt u zülfi o fettānuñ çıkardı başa da'vâyı
- 5 Kelef şanma uttârid şafha-i mäh üzre ey Neylî
Misâlin meşq idub resm eylemiş tuğrâ-yi pâşâyı
- 6 Cenâb-i Muştafâ Pâşâ-yi tuğrâ-yi mü'esser kim
Fezâ-yi cāhina olmuş zamîme mülk-i dānâyı
- 7 Kemân-i Rüstem-āsâ çekmege kâdir degül kimse
Menâşir üzre tîr-i hâmesi çekdiği tuğrâyı
- 8 Nevâziş-nâme-i luţf ile cān-başş olmada her dem
Mesih-āsâ bilur ressâm-i kilki resm-i ihyâyı
- 9 Nişân-i cāhina ins ü perî mükâd olub dâ'im
Musahhar eyleye mühr-i Süleymân gibi dünyâyı

GAZEL-İ MÜZEYYEL BĀSĀMĪ-t LĀLE DER-VAŞF-I
(Muşārun ileyh Rađiyellāhu ‘anhu)

- 1 Gönülde şevk-i vuşlat dīdede rū-yi nigār olsa
Çirāgān vaḳti gelse faşl-i seyr-i lāle-zār olsa
- 2 Yine bir nāz-perver-i şehlevend ister gönül ammā
Haṭ nola beyāz gerdeni şubḥ-i bahār olsa
- 3 Vaḥīd olsa dürr-i yektā gibi ḥüsn-i ser-āmedle
Dil-ārā dil garīb u dil nevāz u dil şikār olsa
- 4 Şafaḳ-puş oldı ḳann itse gören ḥürşīd-i dirāḥşāni
Turunci cāme ile reşk-i mihr-i tāb-dār olsa
- 5 Sirāc-āsā olub mir'at-i ruḥsārı fūrüzunda
Çirāg-i ḥüsn-i ile gülşen-i dil şu‘ledār olsa
- 6 Görüb dāg-i kebūdum lāceverdī lāle şevk ile
O gül-ruḥsār gelse sīneme zīb-ikenār olsa
- 7 Sinān-i ḡamze dönse nīze-i gül-güne her zaḥmı
Mişāl-i ḥancer-i la‘lin dilde yādigār olsa
- 8 Bahār u lāle vaşfı şimdi bī-hengām olur Neylī
Ne deñlü gerçı vaḳtinde sezā-yı i‘tibār olsa
- 9 Tek u pūy-i dile bir gülşen-i feyz olsa ‘ālemde
Olub dā‘im şükūfte gülleri her dem bahār olsa
- 10 Nihāl-i ḥāmeye ya‘nī olursa cilve-gāh-i feyz
Çemen-zār senā-yı Aşaf ‘ālī-tebār olsa
- 11 Vezīr-i bī-müdānī revnaḳ-i cāh-i ḳapūdānī
Ki şâyān-i zevraḳ-i iclāli ḡerdūn-i i‘tibār olsa
- 12 Cenāb-i Muştafā Pāşā-yı zī-şān kim vefā itmez
Nevā - perdāz-i gülzār-i şenāsı şad hezār olsa

2 B ...nāz-perver-i ; tāze perver-i

4 B (yok)

- 13 Yümm-i mecd u me'ālī kim sezā eyyām-i iqbālī
Misāl-i 'aḳd-i güher zīb-i tāk-i rüzgār olsa
- 14 Bülend-i iqbāl-i devrān kim olur şāhib-i ser u sāmān
Nigāh-i himmetinden bir kemīne behredār olsa
- 15 Hemīşe neyyir-i iclālī reşk-i minr u māh olsun
Budur Ḥakdan du'āmuz her ne dem leyl u nehār olsa

TERKİB-İ BEND-İ DER-MEDİHA-İ VEZİR-İ AŞAF-NAZİR
DĀMĀD İBRĀHİM PAŞĀ-YI MU'ALLĀ **SEMİZ** (R.A)

- 1 Feyz-i nūr itmede hürşid-i cihān-efrūzi
Böyle sāl-i ṭarabuñ böyle olur nev-rūzi
- 2 Cebhe-i ṭālī'-i sa'dında bu sāl-i şerefuñ
Gün gibi oldi 'byān bāriḳa-i fīrūzi
- 3 Dehre tāb-efgen olub neyyir-i sa'd u iqbāl
Lem'a-i feyzle şeb virdi ğlnā-yi rūzi
- 4 Kerem idub tāb-i hevā açdı dil-i izharı
Bülbülüñ oldi mü'essir nefes-i pür-sūzi
- 5 'İyd-gāh-i ṭarab itdi çemeni ḥükm-i bahār
Rūze-dārān-ı gama oldi mesrret rūzi
- 6 Cāme-i sebz ile baḳ cilvesine şemşāduñ
Nū-be-nū ḥüsni füzün olmada Sa'dābāduñ
- 7 Var iken sāhe-i 'ālemde o cā-yı ḥurrem
Seyr idenler dimesun eylemeduñ seyr-i İrem
- 8 Almış encām gibi eṭrāfi kuşūr-i eṣrāf
Māh-i pür-nūr u ziyā kaşr-i şehinşāh-i ümem
- 9 Ḥikmet-i şun'-i Ḥakḳuñ oldi riyāziyyāti
Cedvel-i sīmle bir nüşhadur ol reşk-i İrem

3 B feyzle; feyz ile 8 B nūr u ziyā; nūr-ı ziyā

9 B sīmle; sīm ile

- 10 Sebz-i kâliçesin itmiş yoluna pây-endâz
Dîde-i hasret ile muntazır-ı hâk-ı kâdem
- 11 Demidür eyleye teşrîf o neşâ-âbâdî
‘İzz u ikbâlle şultân-ı humâyûn-ı mağdem
- 12 Şehr-i yâr-ı ‘azamet-güster u dârâ-mesned
Şâh-ı cem-kâdr celî menkabe Sultân . Ahmed
- 13 O şehinşeh ki degül saḥ-ı firâz-ı gerdün
Sellem kürsî-ı ikbâline bir pây-e-ı dün
- 14 Gördi devet yüzini cümle mülûk-ı aḳtâr
Hâk-ı pâk-ı kâdemin itmekle kuhl-ı ‘uyûn
- 15 Eylemiş şeş-cihet-ı ‘âleme hükümün cârî
Eyleyen devlet ile dâver-ı rub‘-ı meskûn
- 16 Kefi deryâ-yi himem luḳfî mühim-sâz-ı ümem
‘Ahdî nevrûz-ı kerem mekrûmeti rûz-ı eفزûn
- 17 Râhet-ı hulḳî bilub kenduye aḳşâ-yi murâd
Dâ‘imâ olmağla niyyeti ḥayre maḳrûn
- 18 O şeh-ı ekremi devletle Süleymân-âsâ
Kıldı bir Âşaf-ı zî-şâna muvaffaḳ Mevlâ
- 19 Nice Âşaf-ki mekârimde olub miğli ‘adîm
Hüsn-ı tedbîri ile oldı cihân bâg-ı na‘îm
- 20 Şadr-ı a‘zam şeref mesned-ı ‘izz u ikbâl
Dâver-ı ekrem u dâmâd-ı şehinşâh-ı kerîm
- 21 Hılḳatında ḳomuş aḳlâḳ-ı Ḥalîlu‘llâhî
İsm-ı sâmîsin iden rûz-ı ezel İbrâhîm
- 22 Hüsn-ı tedbîri müsellem-ı ‘ilm eفرâz-ı himem
Cûd-ıu iḥsânî dem-â-dem-ı kerem u luḳfî ‘amîm

12 B u (yok) ,14 B hâk-ı pâk; hâk-ı pây

17 B râhet-ı hulḳî, S bilur, B murâd;merâm
râhetti hulki

- 23 Re'y-i bārīk-teri vāsīṭatu'l-āk̄d-i niṣām
Nuṭṭkı mecmū'a-i ḥikmet sūḥanı dürr-i nazīm
- 24 Ḥaḳḳ bu kim gelmedi bu mesnede bundan aḳdem
Şāḥib-i seyf u kalem böyle vezīr-i a'zam
- 25 Neyliyā dergeh-i Mevlāya olub dest-güşā
Elimizden bu gelür eyleyelüm ḥayir du'ā
- 26 Sāye-i luṭflı olan pādīşeh-i devrānı
Ḥaşre dek eyleye Ḥaḳḳ devlet ile kām-revā
- 27 Bir işāretle biñ efgendeyi ihyā eyler
Bir günün biñ ide iḳbāl ü sa'ādetle Ḥudā
- 28 Güni günden yeg ola devlet ile 'izzet ile
İde her rüzini nevrüz-i şerefle Mevlā
- 29 İde şeh-zādelerin revnaḳ-i bāğ-i iḳbāl
Her biri gülşen-i luṭfunda bula neşv ü nemā
- 30 Aşaf-i dehre vire göñli murādin bārī
Gün gibi maḥşere dek eyleye ḥükmün cārī

26 B ...devletle

28 B ...devletle, 'izzetle

29 B ü(yok)

TERKİB-İ BEND-İ 'AŞIKÂN U GÜFTÂR-I ŞÂDIKÂN

- 1 Ey gamzesi mest-i nâz u 'işve
Ve'y bâde-perest-i nâz u 'işve
- 2 Her gūşe-i çeşm-i nīm-hābuñ
Bir cāy-i nişest-i nâz u 'işve
- 3 Hāmdur hām zūlf ü kākülün kim
Kırmuş yine şest-i nâz u 'işve
- 4 Biñ fitneyi eylemiş giriftār
Her tār-i şikest-i nâz u 'işve
- 5 Tā key tā key bu zaḥm-kāri
Ey deşne -bedest-i nâz u 'işve
- (6) Feryādıma gamzeñ eylemez dād
Dād ey şeh-i mülk-i cevr u bī-dād
- 7 Aşüb-i esīr-i tarz-i nāzuñ
Dil-beste-i ruḥsat-i niyāzuñ
- 8 Çekmiş 'ilm-i sipāh-i fitne
Serv-ḳad-i şūḥ-i ser-firāzuñ
- 9 Dökmüş yire āb-i rū-yi mihri
Pür-tābī-i ḥüsn-i cān-güdāzuñ
- 10 Köhne gam-i 'işḳum itdi tāze
Bu tarz-i ḥirām-i 'işve-sāzuñ
- 11 Biñ kişver-i cān yolunda dā'im
Pā-māl-i semend-i terk-i tāzuñ
- (12) Ḥayfa ki yanuñda cān-i nālān
Olmadı nigāh-i luḫfa şāyān

1 B ...mest-i nâz u 'işve; mest u nâz-i 'işve

2 B ...nişest-i nâz u 'işve; mest u nâz-i 'işve

3 B ...kākül kim , 4 B ...şikest u nâz-i 'işve

5 B ...bedest u nâz-i 'işve , 6 B ...eylemez; eyle

- 13 Sen mihr-i sipihr-i nāz u naḥvet
Ben zerre-i ḥāk-sār-i miḥnet
- 14 Sen pādīseh-i serīr-i ḥūbī
Ben bende-i kūçe-i mezellet
- 15 Sen ḡonçe-i bāḡ-i nāz u 'iṣve
Ben bülbül-i ḡülşen-i maḥabbet
- 16 Sen çāre-resān-i derd-i aḡyār
Ben ḥaste-i zaḥm-i renc-i ḡayret
- 17 Sen şunmada ḡayre cām-i vaşluñ
Ben itmede nūş-i zehr-i firḡat
- 18 İnşāfla eyle cevr idersen
İnşāfı biraḡma her nidersen
- 19 Bir āfet-i şūḡ-i bī-vefāsın
Āmāde-i renciṣ u cefāsın
- 20 Hem māye-i zaḥm-i sīne rişān
Hem merhem-i cān-i bī-bahāsın
- 21 Ey Yūsuf-i ḡüsn yok bahāneñ
Ḥaḡḡā ki cihānda bī-bahāsın
- 22 'Aybuñ budur ancaḡ ey sitemker
Bī-gāne-i 'iṣḡ āşināsın
- 23 Biñ ḡasteye ey mesīḡ-i āşār
Bir nuḡḡ-i lebüñle cān-fezāsın
- 24 Bu ḡüsnle görse bī-muḡābā
Mecnūnuñ olurdı cān-i Leylā

13 B mihr (yok) 15 B maḥabbet;miḥnet
16 B çāre-resān; çāre-sāz
18 B İnşāfla eyle;inşāf eyle,her nidersen;her ne idersen
20 B bī-bahāsın;bī-nevāsın
22 B 'iṣḡ; 'iṣḡa

- 25 Bir 'aşık-ı zār-ı hāk-sārum
Ser-geşte-i devr-i rüzgārum
- 26 Hem vādī-i Kayş-ı bī-nevāyum
Üftāde-i deşt u kühsārum
- 27 Āgāze-i her nevā-yi derdüm
Her nağme-i miñnete karārum
- 28 Bu fażl u hūnerle kim cihānda
Bir nādire-yāb-ı rüzgārum
- 29 Yanında yine o bī-vefānuñ
Mehcūr-u nigāh-ı i'tibārum
- 30 Hemvāre varur kevkebe şerāre
Hālüm neye vāra vāra vāra
- 31 Oldı yine kıl-ı nükte-pīrā
Revnağ-dih-ı hān-mān-ı ma'nā
- 32 Neylī yine bezle senc-ı hāmeñ
Bezm-ı dile oldı revnağ-efzā
- 33 Mānī-ı hayāl-ı kılkin itdi
Bir nağş-ı bedī'-ı tāze peydā
- 34 Ger olsa sezā bu heft bendün
Seyyāre mişāl dehr peymā
- 35 Oldı yine miṭrab-ı hayālün
Bir nağş-ı nevāyla nağme pīrā
- 36 Nev-beste nevā-yi 'ışkdur bu
Bir özge hevā-yi 'ışkdur bu

26 B ...deşt-ı kühsārum, 28 B Bu fażl-ı hūnerle
30 B Hemvāre;āhımla, 32 B bezle;bezle

- 37 Yā rab bañā rehber eyle 'iṣkuñ
Kān-i dile güher eyle 'iṣkuñ
- 38 Hükümün dil-i zāre eyle cārī
Cān mülküne dāver eyle 'iṣkuñ
- 39 Bir bī-kes-i zār-i bī-nevāyum
Ben bī-dile yāver eyle 'iṣkuñ
- 40 Kıl hāne-i tār-i ḳalbi pür şevḳ
Bir şem'-i münevver eyle 'iṣkuñ
- 41 Ser-mest-i maḥabbet it derūnum
Bezm-i dile sāgar eyle 'iṣkuñ
- (42) 'iṣkuñla idub bünūd u būdum
Kıl ḳāk-i reh-i fenā vücūdum

37 B güher; reh-rū, 39-40 B (yerleri deęişik)
40 B ḳalbi, 'iṣki, 42 B bünūd-i būdum

HÖŞÂ HİKÂYE-İ MANZÛME-İ DİL-CÛ ÂZMÂYIŞ-I TAB'-I NÂDİRE-GÛ

- 1 Didi bir şüfî-i şabâ reftâr
İder idüm cihâni geşt u güzâr
- 2 Meyl idub ya'nî 'âlemi seyre
Güzêrüm düşmüş idi bir deyre
- 3 Gördüm ol deyr içinde bir ruhbân
Câmesi câme-i müselmânân
- 4 Bâña bu halden gelub hayret
Sirrini fehme eyledüm rağbet
- 5 Didüm ey pîr-i deyr-i pür-aşnâm
Sende neyler bu kisve-i İslâm
- 6 Eyleyub pîr-i deyr bâña hitâb
Didi ey şüfî-i stüde-cenâb
- 7 Nice demdür ki ben müselmânım
Dide pür-nür-i şem'-i imânım
- 8 Didüm âyâ bu devlet u ikbâl
Nereden itdi sâña 'arz-i cemâl
- 9 Eyleyub mâcerâsini takrîr
Didi şad güne şevkle ol pîr
- 10 Bir zamân deyrimizde itdi maqâm
Bir müselmân civân serv-i hîrâm
- 11 Kadd-i ra'nâsl serv-i bâğ-i behişt
Ruhlari idi hem çirâğ-i behişt
- 12 Lebleri olmuş idi 'aynî dem
Hem miyânî çü rişte-i Meryem
- 13 Dil-i 'uşşâkı itdi ol meh-veş
Hem-çü kandil-i deyr pür-âtes

- 14 Vardı bir şüh-i duhter-i tersā
Zülfî gül üzre ğubar-ı tersā
- 15 Mālî hadden eger çî bîrûn-ter
Hüsni mālinden oldı efzûn-ter
- 16 İdicek ol civân-ı şūha nigāh
Cânina düşdi âteş-i cân-gāh
- 17 Hârmen-ı şabri eyleyub ber-bād
Yâdına gelmez oldı her giz yād
- 18 Ne gice hâb u ne seher ârām
Sîne pür-rîş-i şerha-ı âlām
- 19 Hûlyâ-kârî-ı vişâli ile
Güft u gû eyledi hayâlî ile
- 20 Kîse-ı mekr u hîleyi açdı
Reh-ı cānâne sîm u zer saçdı
- 21 Dehen-ı kîse oldı halka-ı dām
Şayd ola tâ ki ol tezerv-ı hîrām
- 22 Ger çî hiç itmedi kuşûr ammā
Kâbil-ı şayd olmadı o humā
- 23 Yârî teşhîre olmayub kâdir
Oldı me'yûs-ı vaşlı çûn âhîr
- 24 Eyledi fikr-ı şûret âhîri
Mütesellî ola ânûñ ile tâ
- 25 Var idi bir muşavvir-ı üstād
Âña şākird olamaz Behzād

- 26 İtmege naqş ānuñ gibi māñi
Neylesun yoğ idi dil u cāñi
- 27 Resm-i a'yāne şöyle kâdir idi
Kim görürse bi 'aynihi dir idi
- 28 Seyr iden naqş-i hāmesin bir ān
Dir idi özge naqş-i 'aceb seyrān
- 29 Bir gün ol duhter-i felāket-bīn
Geldi Pīş-i muşavvire miskīn
- 30 Eyleyub bezl-i naqd u māl u menāl
İtdi bu resme 'arz-i şüret-i nāl
- 31 Didi ey fenn-i naqşın üstādi
Bañā taşvīr it ol perī-zādi
- 32 Dil heyūlā-yi 'işki oldi ezel
Şüret-i hüsnüne degil mi maḥal
- 33 Çün muşavvir kelāmin eyledi gūş
Oldi deryā-yi şefkati pür cūş
- 34 Eyleyub ihtimām ol māñi
Resm u naqş eyledi 'alī māñi
- 35 Duhter ol şürete idub i'zāz
İtdi cāyın firāz-i mesned-i nāz
- 36 'İşq-bāzi idub añā yekser
'İşki bir şürete kodı duhter
- 37 Karşusunda gehi idub feryād
Oldi rû-māl-i pāyine mu'tād

26 B ...dil-i cāñi, 30 B ...naqd-i māl
31 B ...naqşın; naqş

- 38 Eyleyub gāh ḥasret ile nigāh
Her nigehde iderdi bī-ḥad āh
- 39 Geh derāgūş idub kemer-āsā
Gehī lebinden olırdı şekker,,,
- 40 Līk şol kimse k'ola teşne-i āb
Āni seyr-āb ider mi mevc-i seyr-āb
- 41 Geçdi bu ḥālet ile bir nice dem
İtdi fi'l-cümle def'-i gūşşa vü gam
- 42 Līk bā-ḥükm-i ḥazret-i Mennān
Düşdi bir derd-i bī-emāna civān
- 43 Oldı günden güne şikeste mizāc
İtmedi sūd her giz āña 'ilāc
- 44 Cān u ten beynine düşüb firḳad
Dār-i ũqbāya eyledi riḥlet
- 45 Bunt duḡter hemān ki gūş itdi
Şerḥa gelmez ki neyledi nitdi
- 46 Eyledi tā o deñlü nāle vü āh
Şeb-i tār itdi rūzi dūd-i siyāh
- 47 Qurılaldan beri bu çetr-i kebūd
Olmamışdı bu resme dūd-ālūd
- 48 Tutdı nā-çār semt-i şūrete rüy
Oldı zahm-i derūna merhem-cüy
- 49 İdub aḡşāma dek yüzine naḡar
Giceler ḡordı pā-yi şūrete ser

40 B kimse k'ola ; kimse ki ola

47 B Qurılaldan beri ; kurulaldan beru

- 50 Bir şebāngeh o zārī yād itdük
Şubḥ-dem ānī görmege gitdük
- 51 Gördük ol derd-mend-i dil-dāde
Pīş-i şüretde ḥāke üftāde
- 52 Cān-i şīrīnin eyleyub teslīm
Levḥ-i divāre eylemiş terkīm
- 53 Ya'nī bir iki beyt-i ḥālet-zā
Ḥün-i eşkiyle eylemiş imlā
- 54 Ki gönül olma mevtden pür gam
Maḳdem-i merge belki ol ḥurrem
- 55 Ki idub terk-i dīn-i naşrānī
Oldi rūzī bañā müselmānī
- 56 Eyleyub terk-i dīn-i dīrīni
Dinüm oldi çū yārimün dīni
- 57 Umarum Ḥāzret-i Ḥudā-yı ḡafūr
Eyleyub cümle cürmümi maḡfūr
- 58 Ya'nī menzil-ḡehüm o Ḥayy-i Kerīm
Eyleye yārim ile dār-i na'im
- 59 Ebedī ḥüsnün eyleyüb seyrān
Dāmeni ola destime şāyān
- 60 Gerçi oldi o rehber-i 'uḡbā
Pey-revüm ben daḡī añā ḥālā
- 61 Ehl-i İslām olub bu kışşaya şād
Duḡteruñ ittiler ḡenāsini yād
- 62 Defn idub ānī yāri yanında
İtmediler kuşūr şānında

- 63 Yine bir gün o cānibe gitdüm
Hāne-i duhtere güzār itdüm
- 64 Mütehayyir olub bu hālāte
Nazar itdüm ölçend ebyāte
- 65 Zīr-i ebyāte eyledüm çū nazar
Daḡī gördüm bir iki beyt-i diger
- 66 Şonradan hem o şehre-i āfāk
İtmiş āñā bir iki beyt ilhāk
- 67 Ki ne hurrem imiş bañā bu saḡar
Bulduḡ ānuñla vaşl-i yāre zafer
- 68 Eyleyub menzil-i rizāyi me'āb
Nāme-i cürmüm oldi şüste-i āb
- 69 Yārum ile civār-i Ḥakda müdām
Eyledüm piş-gāh-i kurbī maḡām
- 70 Bāña el virdi devlet-i Sermed
Dāmen-i vaşl-i yār u 'ayş-i ebed
- 71 didi rāhib görünce ānı hemān
Düşdi bir nūr göñlüme ol ān
- 72 Eyledüm ḡalbim ānuñ üzre yaḡīn
Dīn-i İslāmdur hemān ḡaḡ dīn
- 73 Sā'ir edyāndan olub bī-zār
Eyledum āña cānla iḡrār

MEKTÜB-I MANZŪM DŪRERBĀR BİR ĀVERDE-İ DİL DERYĀYI SENĀ-KĀR

- 1 Gele ey hāme-i ġarīb-nevāz
Nāle-i ehl-i ḡasrete dem-sāz
- 2 Senŭ ile bir iki dilleşelŭm
Ġŭft u ġŭy-i firāki söyleşelŭm
- 3 Bizi çŭn çerḡ ġurbete şaldı
Ne nedŭm u ne hem-zebān kaldı
- 4 Yok yanŭnda enŭs u ġam-ḡvārŭm
Raḡm ide tā ki ġŭş idub zārŭm
- 5 Sensin ancak bu demde bāna hemŭn
Hem-zebān-i dil-i ḡazŭn u ġamŭn
- 6 Ger çı kim dest-ġāh-i ġurbette
Ya'nŭ bu dŭzaḡ-i felāketde
- 7 Sañā da kār idub semŭm-i hevā
ḡāşıl idub yŭbŭset-i sevdā
- 8 Aḡmaz oldı murādŭn ŭzre midād
Ceryān itmez oldı cŭ-yi murād
- 9 Lŭk bir ġam-kŭsār-i mŭşfikşin
Merḡamet-pişe yār-i şādikşin
- 10 Şabr idub zaḡmetine iḡvānuñ
Ser virirsŭñ işinde yārānuñ
- 11 İmdi ey hāme diñle söyleyeyŭm
ḡasb-i ḡālŭm ifāde eyleyeyŭm

- 12 Bize bir dāstān taḥrīr it
Hāl-i zārum içinde taḥrīr it
- 13 Eyleyub intiḥāb nükte-i ḥāş
Eyle taḥrīr rik'a-i ihlāş
- 14 Kaşd-ı telmīḥ idub bu nālāne
Eyle ta'bīrini garībāne
- 15 Serbeser sūz-nāk olub maẓmūn
Ola mermūz tāb-ı sūz-ı derūn
- 16 İnkisār-ı dile idub ĩmā
Eyle ḥaṭṭ-ı şikest ile imlā
- 17 Himmetuñle çū nāme olsa temām
Āveriyle āña ya'nī ḥatem-i ḥıttām
- 18 Eyleyub biñ āhe ānı refīk
Şavb-ı dil-dāre idelum taṭrīk
- 19 Eylesun nāme kesb vāye-i zīb
Kılalum ānı rū-be-rāh-ı ḥabīb
- 20 Līk olduğda Āzim-i taştīr
Bu ḥıttāb ile kıl ānı taşdır
- 21 Ey güzīn-i ehālī-i ĩrfān
Nādiru'l-āşr fā'ıķu'l-aķrān
- 22 Fihris-i cāmi' cerīde-i faẓl
Nūr-ı bīniş-fezā-yı dīde-i faẓl
- 23 Ḥıred-i ma'rifet ki bī-verziş
Zīr ḥukmü nde ḥıttā-i dāniş

- 24 Sūz-ı dil ihtirāk-ı hātır ile
Hasret u iştiyāk-ı vāfir ile
- 25 Şad durūd u taḥiyyat ile senā
Kılina muḥlişāne çün ihdā
- 26 Olunub evvelā sū'al-i mizāc
Hātır-ı 'ātır olur istimzāc
- 27 Nicesüz hoşmisüz şafāda mısuz
Zevk u şevk ile dil-küşāde misüz
- 28 Gāh irdikde rüz-i āzīne
Semt-i Eyyūbe yol düşer mi yine
- 29 Hem-reh olup bir iki yārāne
Kaşd olunur mı mevlevihāne
- 30 Bize çün lā-cerem olub olacaq
Künc-i ğam kaldı cilve-gāh ancak
- 31 Bārī ḥatırdan itmeyub ib'ād
Umāruz gāhī idesuz bizi yād
- 32 Eyleyub yād ya'nī aḥyānā
Bizim için ğe eyle 'ayş u şafā
- 33 Çün ki biz kaldık ol şafādan dūr
Nāmımız bārī kalmasun mehcūr
- 34 Anmaz isek de şāp-dār olasin
Bezm-i 'ālemde kām-kār olasin
- 35 Mesned-i şihḥat u selāmetde
Sāye-i 'avn-ı rabb-ı 'izzetde
- 36 İdesüz rüz u şeb hemişe karar
Bi'n-nebiyyi ve ālihi'l-ebrār

25 B durūd u taḥiyyat : durūd-ı taḥiyyat

27 B zevk u şevk : zevk-i şevk

36 B rüz u şeb : rüz-ı şeb

- 37 Ba'de-zīn bir dem feraḥzāde
Dem-i cān- baḡ-ı behcet-efzāde
- 38 Yine bāḡ-ı vaṭan gelub yāde
Mürg-i dil gelmiş idi feryāde
- 39 Bulmayub def'i deḡsete taḡrīb
Dir idum yā enīsu külli ḡarīb
- 40 Geldi nā-gāh bir ḡuceste ḡulām
Āna ḡüyā ezel beḡīr idi nām
- 41 İderek ḡande oldu dest-i necīb
Kıldı izḡār sırr-ı ḡaybu'l-ḡayb
- 42 Müteveccih olub bu nā-kāme
Şundi dest-i faḡīre bir nāme
- 43 Nāme yā Hüdhdüd-i hidāyet mi
Yohsa tavus-ı baḡ-ı cennet mi
- 44 Hey'et-i ṭayr ḡüb-ı ferruḡfāl
Hemḡū vefḡ-i murabba'-ı āmāl
- 45 Gelüb ol ḡüb-ı nāme-i dil-keş
Dil-i bī-māre irdi şıḡhat-veş
- 46 Kalmayub baḡr-ı şamda tāb-ı şinā
Ḥazar irişdi o nāme-i ra'nā
- 47 Destüme olmadın daḡī vāşıl
Bañā bir ḡālet irdi ve'l-ḡāşıl
- 48 Ya'nī bu ḡüşe-ḡīr-i beyt-i ḡazen
Alub andan şemīm-i pīrāhen

44 B ṭayr ḡüb-ı ferruḡ-fāl : ṭayy ḡüb-ı ferruḡ- fāl

48 B bu:bir

- 49 Nā-gehān bŷy-ı āşinā geldi
Dīde-i cāne rūşenā geldi
- 50 Dest-i hāhişle çŷn olub meftŷh
İrdi ol dahme-i ŷmīde fŷtŷh
- 51 Göricek nām-ı dostı mersŷm
Sebeb-i hālet oldu pes ma'lŷm
- 52 Hābbezā nazm-ı dil-keş u rengīn
Görse Hāsān iderdi şad tahşīn
- 53 Lafz-ı şīrīn u ma'nā şāf mīnşī
Şīr u şekker-ves itmiş āmīziş
- 54 Olmamışdur zebān-zed-i bŷleğā'
Böyle manzŷm nāme-i ra'nā
- 55 Çŷn okındı bilindi fehvāsı
Oldı ma'lŷm lafz u ma'nāsı
- 56 Yazmamagla bir iki gŷn mektŷb
Olmuşuz bī-vefālīga mensŷb
- 57 Hāşe-li 'llāh ki bī-vefālīk ola
Dilde mahz-ı vefādan özge nola
- 58 'Özrimŷz ol huşŷşda çoğdur
Yek biñ dimege maħal yoğdur
- 59 Cŷmlesinden velī müvecceh u hŷb
Beyt-i meşhŷruma eger mektŷb
- 60 İtdiler gālibā seni meşgŷl
Yāde gelmez dimişŷz İstānbŷl
- 61 Yāde gelmez demek olurdu meger
Bir nefes dŷr olaydı dilden eger

- 62 Eylemişüz birāz idub bu şayf
Dilberān-ı Edirneyi ta'rif
- 63 Ol fūrū-māye-kān olinub yād
Heb olunmuş ma'āyibi ta'dād
- 64 Şüretā serv-i kād diyu tahrīr
Düşmemişdür maḥalline ta'bīr
- 65 Zemm u kadehinde olunub itrā
Her ne dinmişse heb güzel ammā
- 66 Serv-i kād olmaz ise bunda nola
Şervi yok serv-i kaddı kande ola
- 67 Bedel-i servdür bu gülşende
Bīd-i bī-hāşıl-ı ser-efgende
- 68 Hōş dinmişdür bu beyt-i nağzı 'aceb
Nāzımı rūhı şād ola yā Rab
- 69 Servsiz gülistānı neylerler
Yārsız bu cihānı neylerler
- 70 Kola alub bütānın ol tarafın
Eylemişsiz beyān bize şerefın
- 71 Gerçi vār içlerinde ehl-i kemāl
Hüsn-i hulķ u edeble māl-ā-māl
- 72 Līk anlarda da neler vardur
Nā-ḥalef nice bed güher vardur
- 73 Bunlaruñ içlerinde şāğ yokdur
Ardını ārār iseñ iş şokdur
- 74 Bize öğretme eski bildigimiz
Degül anlarda **hırlı** sildigimiz

- 75 Serteser dilberān şeh̄r u diyār
Cümle h̄übān k̄üçe vü bāzār
- 76 H̄üb-rüyān-ı dehr sertāser
Gerek anlar gerekse bundakiler
- 77 Mihr u meh gibi bī-gebāt u qarār
Anda ne āy u bunda ne gün var
- 78 Eylemişsüz olub müheyyic-i şevk
Bizi ol āşyān-ı ʿizzete sev̄k
- 79 Mümkün olsa o cānibe güzerüm
Uçar idüm olaydı bāl u perüm
- 80 Olmamışken esīr-i dām-ı heves
Yok rehāmuz mişāl-i mür̄g-i kafes
- 81 Līk bir hikmet-i Hudādur bu
İktizā-gerde-i kazādur bu
- 82 Gele ey hāme-i suhan-perdāz
Yeter itdūñ bu güft-gūyı dirāz
- 83 Kışsa-i şevk irmez encāme
Saʿy idersen ne deñli itmāme
- 84 Yeter ey ʿandelīb-i hāme yeter
Tābuñı bu nevā-yı nā-hōş eger
- 85 Ki degül nağmeñ ol kadar maṭbūʿ
Tā ola gūş-ı cānla mesmūʿ
- 86 Eylesen baʿde-zīn-i sükūt eger
Añlarım müsikī yerine gezer
- 87 Sözlerūñ lehce-i kenāridür
Ṭarḥ-ı dih-kān-ı tāb kārīdür

- 88 Lîk taqlîd-i şehriyâne ile
Diñledirsın yine terâne ile
- 89 Nāme-i dostdan alub vāye
Eyledüñ feyz-i şevki sermāye
- 90 O hevesle bu devr-mān-ı hevā
Buldı bu şüret ile berk u nevā
- 91 Yoḥsa bu nāme-i perīşānı
N'olacaq ḳadr u rif'at u şānı
- 92 Biri birine uymaz aḳvāli
Yoḳ muḥaşşal medār-ı iḳtāli
- 93 Mecma'-ı raḫb u yābis-i iz'ān
Hem çū keşkül-i merd-i ser-gerdān
- 94 Bārī eslāf gitdigi yola git
Resm-i ḥüsn-i ḫitāmı der-kār it
- 95 Ḥayra tevfiḳ idub ser u kārı
Ḥüsn-i ḫāl ile ḫatm ide Bārī
- 96 Ola tammu'l-keḻām ḫatm-ı penāh
Ḥasbiya'llāh lā ilāhe sivāh

TAHMİS-t DER-SİTÄYİŞ-t VEZİR-t MEKÂRİM
SEMİZ İBRÂHİM PÂŞÂ-Yİ BERMEĞİ NAZİR

- 1 Kapuñda hizmetüñ bir kişvere hân olmadan yegdür
Huşul-i kām ile ğurbetde hândān olmadan yegdür
Nigāh-ı iltifātuñ mîr-mîrān olmadan yegdür
Derüñde rîze-çîñî çîne hākān olmadan yegdür
Eşigüñde kul olmağ dehre sultān olmadan yegdür
- 6 Kazā devr eyleyub hāk-i deriñden çeşm-i giryānum
Fezā-yı ğurbete itdi fütāde cism-i sūzānum
Bi hamdi 'llāh yine oldı mînevver dîde-i cānum
Hele ben şöyle iz'ān eyledüm devletlü sultānum
Eşigüñde kul olmağ Mışra sultān olmadan yegdür
- 11 Yoğ iken lücce-i eltāfunuñ bir demde noqşānı
Nîce teşbîh olunsun āña Mışruñ Nîl-i ihsānı
O halka gösterür barmağ hesābın ey kerem-kānı
Budur ben bildigüm bilmem bunu anı ey cānımuñ cānı
Eşigüñde kul olmağ Mışra sultān olmadan yegdür
- 16 Veliyyi ni'metinden devr olan āvāre-i şeydā
Ne mümkün teslît virmek āñā dünyā vü mā fîhā
'Azîz itdi Mışrda gerçi luţfuñ bendegî ammā
Lisān-ı hālüm olurdı yine bu mışra'ı güyā
Eşigüñde kul olmağ dehre sultān olmadan yegdür
- 21 Cihānı ser-be-ser seyr eyler iken şîr-i ihsānuñ
Nesin vaşf itsun ebnā-yı zamān ümm-i dünyānuñ
Füzün itsun hemān hemvāre Mevlā 'izzet u şānuñ
Bu da'vā üzredür heb ittifākı ehl-i 'irfānuñ
Eşigüñde kul olmağ dehre sultān olmadan yegdür

-
- 1 B hizmetüñ:hidmetüñ, 5 B dehre:Mışra
14 B "Budur ben bildigüm ancak hemān ey cānımuñ cānı"
20 B dehre:Mışra, 22 B ebnā (yok)
25 B dehre: Mışra

26 cihānda yalnız bir ben dimem ‘ālem bunu söyler
Metā‘-ı fażl u ‘irfāna kapuñdur Dāverā bender
Hüner-i qādrin bilürsün sen cihānda ey kerem perver
Dir idi dergeh-i iclālineğelseydi tskender
Eşigünde kul olmak Mısrā sultān olmadan yegdür

31 Olub her dem meserret-i devletiñle ‘āleme sārī
Senüñle mesned-i iqbāli pür-zīb eylesün Bārī
Kapuñdan kılmason mehcür her giz Neylī-i zārī
Sözi dā'im budur ger söyledirsın ol dil-fikārī
Eşigünde kul olmak dehre sultān olmadan yegdür

HÖŞA TAHMİS-İ GAZEL-İ SEYYİD RİYAZİ EFENDİ
GÜRÜH-İZÜREFANUÑ SERV-İ SER SERBÜLENDİ

1 Merd isen kesb-i kemāl eyleyub ādem ola gör
Hāk iken āb-ı ruḥ-ı cevher-i ‘ālem ola gör
Cām-ı bezm-i ezel erbābına hemdem ola gör
Tālib-i ‘ayş u dem-i nüş-ı dem-ā-dem ola gör
Bulunur sāña da bir cām hemān dem ola gör

6 Kesb-i ‘irfān ise maqşūduñ eger ey dil-i zār
Bender-i şüret u ma‘nāda olub kār-ı güzār
Cevherüñ ile nümāyende-i pīs-i inzār
‘Aks-ı mir‘at-veş ol dāḥil-i bezm-i esrār
‘Arifüñ göñlüne gir sırrına mahrem ola gör

11 Gayrıdan itme taleb derdine dermānı şaḥın
Açma bī-gāneye dāğ-ı gam-ı pinhānı şaḥın
Dehen-i lāl gibi sırr-ı dil u cānı şaḥın
Kimsenüñ olma zaḥm-ḥurde-i iḥsānı şaḥın
Kendi dāğ-ı dil-i sūzānına merhem ola gör

32 B eylesun: itsun

10 B sırrına : seyrine, 14 B şaḥın (yok)

15 B kendi: kendü

16 Berkdügünde bulun merdüm-i miñnet-zedenüñ
Haşvî ol rahne-i dīvārına her ğam-gedenüñ
Teslîit-baħşı olub şekve-i hicrân idenüñ
Ol reff u çākine ceyb-i dil-i pür-hün şeddenüñ
Merhem-i rāħat zahm-ı dil-i pür-ğam ola gör

21 Feyz-i ‘ışk ile Riyāzî gibi bul neşv u nemā
Gil-i Ādem gibi ol nefħa-i tekrîme sezā
Kılma ayakda olub dest-hüş-ı feyz-i Hudā
‘Işk-ı Beyhān gibi Neylî ola kadrüñ vālā
Çār-ı terkîb vücūda cezā ‘azm ola gör

TAHMİS-t ĞAZEL-t BAKİT EFENDİ ZÜMRE-t ŞÜ‘ERĀNUŃ **EVC-MEND-t ERCEM**

1 Hemān bir sen şanurdum ey gönül zencîr-i sevdāda
Ne diller var ki düşmüş kalmış ol zülf-i semenāda
Niğāh itdikçe her dem itdiği efgān u feryāda
Dilā bülbül şanurdum ben hemān gülşende üftāde
Belā bu güllerüñ ruhsārına şebnem de üftāde

6 Olub dīvāne bir şüh-ı perî-rüya dil-i şeydā
Cünün-ı ‘ışkıma ‘ışk itdi Kays u Vâmık u ‘Azrā
Kıyās-ı Kays idub yine beni ol dilber-i ra‘nā
Disem bir buse vir cānā dir ihsān itmedi Leylā
Cemāli bāğınuñ şeftālūsundan Kays-ı nā-şāde

11 İdub taşvîr-i eşyā ser-be-ser ressam-ı dîrîne
Ne şüret virdi seyr it‘ālemuñ gülşen-i serîrine
Nice hem reng imiş gör hüsn ü ‘ışkı biribirine
Nümüne ğonçe-i ra‘nā leb-i rengîn-i şîrîne
Nişāne lāle-i şāhra dil-i hünîn-i Ferhāda

4 B "Disem bir buse vir cānā dir ihsān itdi mi Leylā da"

5 B "Cemāli bāğınuñ şeftālūsundan Kays-ı nā-şāde"

6,7,8,9,10 B (yok)

8 S "Kıyās idub beni Kaysa yine ol dilber-i ra‘nā"

15 B dil:ol

- 16 Ne deñlü vâ'iz itsuñ rind-i 'ışka va'de-i ferdâ
tder elbette meyl-i dilber u şahbâ-yı gam-fersâ
şiniden-gî bûd-ı mænendiden ey dil-i şeydâ
tşitdik âhiretde hür u kevser var imiş ammâ
Nazîr olur mı ey şofî mey u maħbûba dünyâda
- 21 Şadâ-yı dil-keş-i muṭrib ne deñlü tutsa âfâkı
Tesellî eylemez Neylî dil-i maḥzûn u muştâkı
Koyub bir dem nevâ-yı nâle-i pür-süz-ı uşşâkı
Sözüm diñle muğannî nağmesin güş itme ey Bâkı
'Arz sâña naşihatdür kulak tut kavlı-i üstâde

TAHMİS-t ĞAZEL-f NÂBİ EFENDİ ERBÂB-I 'TRFÂNUN DİL-FENDİ

- 1 Hâr-ı zâr olmuş cihân bir verd-i ḥod-rû kalmamış
Neşve-baḥş-ı kâm olur bir câm-ı memlû kalmamış
Bir giyâh-ı sebz yok bir berk-i ḥoş-bû kalmamış
Gülistân-ı dehre geldik renk yok bû kalmamış
Sâye-endâz-ı kerem bir naḥl-ı dil-cû kalmamış
- 6 Çâre-perdâz olmadı çün naḥd-ı çeşm-i eşk-bâr
Cân-sipâr olmaḥdan özge kalmadı 'uşşâka kâr
Derd^u miḥnetle helâk olsa nola her dil-fikâr
Eylemiş der-beste dükkânın tabîb-i rûzgâr
Ḥokka-ı pirûze-ı gerdünda dârû kalmamış
- 11 Geçmeyub naḥd-ı niyâzı 'âşık-ı şüridenüñ
seng-veş yok rağbeti la'l-ı sirîşk-i dîdentüñ
Kârı sūd itsun mi hiç kesb-i ma'ârif idenüñ
Kadrin añlar yok bilur yok merdüm-i sencidenüñ
Çarsü-yı kabiliyyetde terâzû kalmamış

3 B sebz:sebze , 8 B derd-i miḥnetle,nola (yok)

10 B pirûze: Fîrûze

- 16 Heçr ile pür-süz iken erbāb-ı ʿiṣkuñ dilleri
Eylemez çeşm-i teraḥḥümle nigāh-ı kemteri
Reşha-i luṭfuñ dirīğ eyler leb-i laʿl-i teri
Teşnegānuñ çāk çāk olmuş leb-i ḥāhişgeri
Çeşme-sār-ı merḥametde bir içim şū kalmamış
- 21 Leşker-i endūh u ğam Neylī olub āşüb-sāz
İtmede kaşd-ı hücum-ı cānla şad terk-i tāz
Her taraftan gelmede tīr-i cefā-yı cān-güdāz
Ceş-i ğamdan kande itsun ilticā ehl-i niyāz
Kalʿa-i himmetde Nābī bürc ü bārū kalmamış

TAHMİS-t ĞAZEL-t NĀBĪ EFENDĪ ŞUʿERĀ-YI ZAMĀNUÑ BĪ-MENENDĪ

- 1 Senden erbāb-ı dile luṭf u kērem gelmez mi
Ḥāṭıra yoḥsa bu cān-ḥaste-i ğam gelmez mi
Nergis-i mestüñe hiç eşk-i nedem gelmez mi
Beni dil-ḥaste görüb çeşmine nem gelmez mi
Yā peşimānī-i evzāʿ-ı sitem gelmez mi
- 6 Dil virub ğamze-i bī-raḥm u emān-ı yāre
Eyleyub sīne siper tīr u sinān-ı yāre
Toluşub hemçū kemer-mū-yı miyān-ı yāre
Ey düşen dāʿiye-i vaşf u dehān-ı yāre
ʿAcēbā ḥāṭırına rāh-ı ʿadem gelmez mi
- 11 Olub aġyār ile meclisde hemīşe dem-sāz
Görsün ʿuşşākı eger nāze idersen āġāz
Nice ğayretle helāk olmasun erbāb-ı niyāz
Sen de inşāf ide ey āfet-i bī-ġāne nevāz
Ġayr ile şoḥbetüñ insāne elem gelmez mi

-
- 21 B endūh-ı ğam , 22 B terk u tāz ,
25 B bürc-i bārū
5 B evzā u sitem
9 B vaşf-ı dehān
12 B idersen:iderse , 14 B āfet(yok)

- 16 Gāh mānend-i şabā her yāne pūyān olduk
Ruzgār ile gehī zār u perīşān olduk
Reh-i ümmīde düşüb hāk ile yeksān olduk
Heves-i kāmīla biz bunca şitābān olduk
O da āyā bize bir iki kadem gelmez mi
- 21 Neylīyā rāyic olub naqd-ı temennā-yı hāsūd
Kār-ı dil kıala mı bāzār-ı emelde bī-sūd
Rāygān olmaya mı yine metā'-ı maqşūd
Böyle sermāye-i kām ola mı cümle nā-būd
Nābīyā kāfile-i luţf u kerem gelmez mi

TAHMİS-t ĞAZEL-t RİF'ATİ BTĞ AMMĀ NĀKİŞ .. YĀFTE-SUD

- 1 Geh bu bezmīñ cām-ı vaşl-ı hōş-güvārın görmüşüz
Mübtelā-yı hecr olub gāhī humarın görmüşüz
Ruzgārın hāşılı her güne kārın görmüşüz
Bāğ-ı dehrūñ hem hazānın hem bahārın görmüşüz
Biz neşāţuñ da gamuñ da ruzgārın görmüşüz
- 6 Her zamān ey dil bu bezm-i munķalib-i aḥvālide
Rū-yı kām olmaz nūmāyān sāğar-ı āmālide
Neşve-i cāhın fenāsın yād idub her hālide
Çok da mağrūr olma kim meyḥāne-i iķbālide
Biz hezārān mest-i mağrūruñ humarın görmüşüz
- 11 Leşker-i cāh u celāli sāz-kār olmaz yine
Şahtī-i būnyād-ı iķbāli medār olmaz yine
Üstüvār olsa ne deñlü bir karar olmaz yine
Tob-ı āh-ı inkisāre pāydār olmaz yine
'Arşā-i cāhın nice senğın hişārın görmüşüz
- 16 Rif'at ile örse çifti dāmen-i eflāke dest
Olma ğurre kaşr-ı cāhı eyleyub cā-yı neşet
Kim idub bir dem revāķ u tāk-ı vālāsın şikest
Bir hurūşiyle ider biñ ḥāne-i iķbāli pest
Ehl-i derdūñ seyl-i eşk-i inkisārın görmüşüz

18 B hāk ile , 19 B kām ile

8 B neşve-i cāhın: neşve-i cāmın

Ğ A Z E L t Y Y Ā T

Fİ HARFU 'L-ELİF

(1)

- 1 Merdüm-i çeşm-i gazāl-ı çīn hāl olmuş sañā
‘Aks-ı gül mir’āte düşmiş rü-yı āl olmuş sañā
- 2 Āb u tāb-ı nāz ile taḥmīr olunmuş āfitāb
Āb u tāb-ı güher ḥüsn ü cemāl olmuş sañā
- 3 Vechi var cānā sipihr-i ḥüsn dirsem rüyuña
Cebhe meh ruḥsār mihr ebrü hilāl olmuş sañā
- 4 Nakşı çıkmış ser-nüvişti eylemiş şimdi zuhūr
Ḥüsni Lejlānuñ siyeh bir dest-māl olmuş sañā
- 5 Neyliyā çıkmaz ḥayālünden miyān-ı dil-rubā
Ma‘nī-i nāzik ḥayāl ender ḥayāl olmuş sañā

(2)

- 1 Ey dil-i şeydā ne gül ne gülistān lāzım sañā
‘Aşık-ı dildādesin bir dil-sitān lāzım sañā
- 2 Sevdigün bir tıfl-ı şehri-āşūbdur efsāne dost
Ser-güzeştün söyle ey dil dāstān lāzım sañā
- 3 Şorma tīg-i gāzsesin leb-teşnemisin kānuña
La‘līn em ey ‘aşık-ı dil-ḥaste cān lāzım sañā
- 4 Seyḥ-i şehre minnet itme ey taleb-kār-ı vişāl
Bir kadeḥle himmet-i pīr-i muḡān lāzım sañā
- 5 Çek licām-ı raḥş-ı kilki geçmesun i‘cāzīde
Sāḥe-i ma‘nāda Neylī hem-‘inān lāzım sañā

(1)/2 B āb u tāb:āb-ı tāb

(1)/3 B ruḥsār:ruḥsāre

(2)/5 B ma‘nāda:ma‘nīde

(3)

- 1 Nutk-ı cān-baḡ-ı lebüñdür māye-i 'iṣret bañā
Söylemez sāķī dehān-ı sāgar ṣoḡbet bañā
- 2 Eyledüm gülşende taḡķīk riyāziyyāt-ı şun'
Oldı evrāk-ı gülistān nüṣṣa-i ḡikmet bañā
- 3 Güşe-i hecre işāretdür o şūḡuñ ġamzesi
Böyle āfetden nice me'mül olur vuşlat bañā
- 4 Dāmenüm ġerd-i ġam-ı ḡāḡişden eyler şest u şū
Cū-yı tesnīm-i şafādur meşreb-i himmet bañā
- 5 Tengnā-yı dehr eylerdi beni efserde dil
Olmasa Neylī zemīn-i şi'rde viis'at bañā

(4)

- 1 Ḥirām eyle çemende nāz ile serv-i cümān-āsā
Revān olsun sirişķüm pāyüñe cū-yı revān-āsā
- 2 Şanur üstād-ı kudret tāk-ı ḡüsne iki yāy asmış
Gören ebrūların zīr-i cebīninde kemān-āsā
- 3 Rikāb-āsā beni ey şehsuvārum eyleme pā-māl
Dil-i āġyārı alursun ele dā'im 'inān-āsā
- 4 Olur şad cān-ı 'āşık çeşmine kurbān o ḡūn-rīzūñ
Ne dem ki ġamzesini şala tīg-i ḡūn-feşān-āsā
- 5 Müzeyyendür o deñlü reng u būy ile dil-i Neylī
Ki ebkār-ı me'ānī geşt iderler gülistān-āsā

(3)/1 B dehān:zebān

(4)/3 B eyleme:eyleyub

- 1 Gönçeri gülşen-i 'ālem dehen-i yāre fedā
Serv-i gül-zār-ı irem kām̄et-i dil-dāre fedā
- 2 Va'de-i vaşlını ikrār idemez nāzından
Şad vişāl olsun o nev-şīve-i inkāre fedā
- 3 Zülf-i müşkīnūne qurbān ola şad āhū-yı çīn
Hāşılı 'ömr ser-ṭurre-i ṭarrāre fedā
- 4 Ola bāzār-ı maḥabbetde bu naḳd-ı dil u cān
Kıymet-i 'ışkı bilen yār-ı vefādāra fedā
- 5 Şubḥ u şām itmez idi nāle vü feryādı hezār
Neliyā eyleme bülbüli her ḥāre fedā

ḤARFU'L- BĀ'

- 1 Derūn-ı hālede bī-hūde şanma pīr ider mehtāb
Der-āgūş itdigüm ol āfeti taşvīr ider mehtāb
- 2 Değildür hāle düşmüş ol perī-i kayd-ı teshīre
Çekub bir dā'ire eṭrāfına tedbīr ider mehtāb
- 3 Felek pūr-tāb ider ehl-i kemāle nāvek-i cevruñ
Kemān-ı hāleye şanma şu'ā'ın tīr ider mehtāb
- 4 Kurub her gice dām-ı hāleyi şahrā-yı gerdūnda
Bir āhū-yı kamer-i ruḥsāreyi naḥcīr ider mehtāb
- 5 Cihānı bir nazarla sīm-tāb eyler meger Neylī
Gubār-ı gū-yı yārı māye-i iksīr ider mehtāb

(5)/5 B feryādı: feryād

(5)/5 B her ḥāre: gül-i ḥāre

(7)

- 1 pertev-i sem'-i maḥabbetden olur mest u ḥarāb
Āb-ı tīg-i şu'ledur pervāne-i 'işka şarāb
- 2 Gelmedikçe vakti bāz olmaz der-i maḫşūd-ı dil
Vaktine vābestedür beyt-i Hudāda feth-i bāb
- 3 Gāh luṭf u geh cefā eylerse 'uşşāka nola
Eksik olmaz güher-i la'1-i lebinde āb u tāb
- 4 Tāb-ı mihr-i 'ārızı sedd-i reh-i nezzāredür
Besdür ol şūḥa ḥarīr-i nūr-ı ruḥsarı niḫāb
- 5 Nāmuma yazıldı mensūr suḥan Neylī benüm
Rüz-ı divān-ı elest olduḡda tevcīh-i ḥitāb

(8)

- 1 Ümīd-i şihḫate per-hīz ile me'mūrlardur heb
Giriftārān-ı derd-i 'işq 'aceb rencūrlardur heb
- 2 Ser-i kūyında erbāb-ı maḥabbet devrlerdür heb
Ḥarīm-ı bezm-gāh-ı vaşldan mehcūrlardur heb
- 3 Sirişkin eyleyub ifnā hele rāzın ninān eyler
Maḥabbet ehli memnūn-ı ten-i maḥrūrlardur heb
- 4 Yetişdür sākiyā cām-ı şabūḫı dest-i rindāne
Mey-i dūşineden sāğar-keşān-ı maḥmūrlardur heb
- 5 Fünūn-ı 'işkı cümle nüşā-i sāğarda görmüşler
Ḥarābāt ehli ey Neylī 'aceb ma'mūrlardur heb

- 1 Eyleyub feyz-i hayāt-ı ebedī her maḥbūb
Ḥūr-veşlerle bu gün cennete dönmüş Eyyūb
- 2 Nūr-ı dīdem diyu her gūçe güzār-ı ḥasret
Yūsufun bılmağa gūşişde mişāl-i Ya'kūb
- 3 Tāzeden tāzeye itse nola karīn-i 'uşşāk
Tāze tarḥ -efgen-i nāz olmada zīrā her ḥūb
- 4 Kimisi t̄ālib olub vaşlına bir fettānuñ
Olmuş ancak kimine seyr-i cemāli maṭlūb
- 5 Neyliyā olsa nola zīver-i destār kabūl
Gonçe-i gülşen-i feyz oldu bu şî'r-i mergūb

ḤARFU 'T-TĀ'

- 1 Ḥaṭṭ-ı rüyı komadı naḳd-ı sirişke ḥācet
Vech-i tahrīr iledür şimdi metā'-ı vuşlat
- 2 Nīk dil-i 'āşık-ı şādık katı nādir bulunur
Rimme-i zümre-i aḡyārdadur bet bereket
- 3 Vāj-gün-ı na'l disem rāsıtdur ebrūlarına
Ki ider 'āşıka İmā-yı tarīk-i miñnet
- 4 Bilur efzūn idigin 'ışkı ḥüsnden deh-bār
Eyleyenler gül-i şad-berge hezārı nisbet
- 5 Bilmem enbān-ı kerāmet mi devāt-ı Neylī
Muttaşıl ḥāme çıkarmakda metā'-ı ḥikmet

(11)

ḤARFU'Ṣ-SĀ'

- 1 Sirişk-i ehl-i dile ḥaṭṭ-ı yārdur bā'is
Bu deflü göz yaşına ol gubardur ba is
- 2 Derīde olmağa dāmān-ı cāme-i şabrum
Derūn-ı dilde olan ḥār ḥārdur oā'is
- 3 Ḥaṭṭ-ı 'izārını sebz eyleyen sirişkündür
Tarāvet-i çemene cūy-oārdur bā'is
- 4 Mülāyim oldı ḥaṭ nola 'āşıkā dildār
Şafā-yı ḥāṭıra ol sebze-zārdur bā'is
- 5 Ḥayāl-i la'li virür neyliyā neşāt dile
Bu neşveye o mey-i ḥōş-guvārdur bā'is

(12)

ḤARFU'L-CİM

- 1 Ḥaṭ gelub ruḥsārına vaşla medār olmaz mı hīc
'Āşık-ı şeydāya 'ıyd u hem bahār olmaz mı hīc
- 2 Bādā hem seyr iduo meyl-i kenār itmez mi yār
Geştī-i kāme muvāfiq ruzgār olmaz mı hīc
- 3 Eylemez mi 'āşık-ı efgendeye mihr u vefā
Ol nihāl-i bāğ-ı 'işve meyve-dār olmaz mı hīc
- 4 Gerdīş-i cevru sitemden çerḥ dönmez mi 'aceb
Bu nevā-yı 'işq bir gün sāz-kār olmaz mı hīc
- 5 Dem-be-dem dönmez mi bu cevru sitemden ruzgār
Neyliyā itdiklerinden şerm-sār olmaz mı hīc

(11)/4 B 2.mısra farsça

(12)/3 B mihr u vefā: mihr-i vefā

ḤARFU 'L-ḤĀ'

(13)

- 1 Dimāğ-ı cānı 'ıtr-sāy ider mi bū-yı feraḥ
Görür mü dīde-i baḥtum benüm de rû-yı feraḥ
- 2 Yine bu baḥt-ı girān-ḥvāb olmaya bīdār
Olursa da bün-i gūşunda güft-gū-yı feraḥ
- 3 Sezā-yı devlet-i ğam olmayam idersem eger
Bu deşt-ğāh-ı temennāda cüst-cū-yı feraḥ
- 4 Hezār şükr ki kayd-ı cihānda āzādum
Ne bīm-i miḥnet-i ğuşşa ne arzū-yı feraḥ
- 5 Gelürse destüme bu inkisār ile Neylī
Ne ihtimāl şikest olmaya sebū-yı feraḥ

ḤARFU 'D-DĀL

(14)

- 1 Şihḥat şeh-i 'ıyd rûze sūrdur egnā-yı 'ıyd
'ıyd bir bālā-yı 'ıyd u 'ıyd bir bālā-yı 'ıyd
- 2 Güne güne 'ıydlar biri birin ta'kīb idub
Oldı bu sāl-ı ni'amda 'āleme ālā-yı 'ıyd
- 3 Geldi sūr-ı pādişāhīye reh-i yek-sāleden
Müsteḥakḳ-ı hil'at-ı teşrīfidür bālā-yı 'ıyd
- 4 Eyledi peyveste biri birine 'ıyd ile sūr
El ele virdiler iki dilber-i ra'nā-yı 'ıyd
- 5 Şerbet-i şāf-ı ni'amdur şimdi heb mebzūl olan
Ĝam yeme yoḳdur bu 'ām-ı pür-keremde lā-yı 'ıyd
- 6 Sāl-ḥürde çāker-i dīrīnedür bayrām-nām
Süre irişdi qarīru'l'ayn olub lālā-yı 'ıyd

(13)/2 B güft u gū , 3 B cüst u cū

(14)/4 B 'ıyd ile sūr: 'ıydī-i sūr

- 7 Raġbet-i üstād ile oldı mişārun hi'l-benān
Neylīyā bu nev ġazel ġün ġurre-i ġarra-yı ġıyd
- 8 Ĥazret-i kāmī ki mihr-i tab' -ı pür-envārīdür
Ĥayret-efzā-yı cemāl -ı şubḥ u şevġ-efzā-yı ġıyd

(15)

- 1 Behişt-i mânevīye verd-i terdür ḥalka-i tevḥīd
Mey-i taḥkīke cām -ı bī-kederdür ḥalka-i tevḥīd
- 2 Gezend-i dīv-i nefsi def' için aşḥāb -ı tevḥīde
Mücerreb bir tılsım -ı mu'teberdür ḥalka-i tevḥīd
- 3 Bulur lâ-büdd girenler dest-res-i lü'lü -yı taḥkīke
Yümm-i ġirfāna gird-āb -ı güherdür ḥalka-i tevḥīd
- 4 Der-āġuş -ı ġarūs -ı kām iderse nola erbābı
Miyān -ı şāhid -ı feyze kemerdür ḥalka-i tevḥīd
- 5 Şalādur ehl -i ġışġa şavt u zikri ḡān -ı iḥsāna
Keşīde bir sımāt -ı mâ-ḥazardur ḥalka-i tevḥīd
- 6 Nola bülbül -şıfat uşşākı nālān eylese Neylī
Gülistān -ı şafāya verd-i terdür ḥalka-i tevḥīd

(14)/7 B nev-ġazel:ġazel, 8 B u (yok)

(15)/2 B için (yok)

ḤARFU'L-ZEL

(16)

- 1 Yā şikeste ḥaṭ ile yāre mükerrer kağaz
Dil şikest olduğunu bildüre tā her kağaz
- 2 Mürğ-i dil nāme-beri olsa ānuñ değmez mi
Yāre yazarsa eger 'āşık-ı kemter kağaz
- 3 Nāmede yār ḥaṭṭ-ı rüyını taḥrīr itmiş
Eyledi ḥāṭır 'uşşākını muğber kağaz
- 4 Sīnede dāğ-ı Yāqūb şevkle ḥātim yerine
Okudu sūz-ı dil-i 'āşıkı ezber kağaz
- 5 Resm kıl nāmene sīneñde olan dāğları
Neylīyā ol şen-i ḥüsne ola maḥzar kağaz

ḤARFU'R-RĀ'

(17)

- 1 Sermā-yı ğam temāme irub nev-bahār olur
Naḥl-ı ümīdümüz yine pür-berā u bār olur
- 2 Serkeşlik itse şimdi nola baḥt-ı nā-sezā
Bir gün cebīn-sāy-ı der-i i'tizār olur
- 3 Kalmaz miyān-ı lücce-i miḥnetde fülk-i dil
Elbette bir müsā'ade-i rüzgār olur
- 4 Ey mest-i cāh dāmen-i 'ıyşuñ senüñ daḥlī
Ürtāde-i keşā-keş-i dest-i numār olur
- 5 Tebdīl olur kabā-yı ümīde libās-ı ğam
Neylī yine 'ināyet-i perverdigār olur

(16)/2 B mürğ-i dil: mürğ-i cān

4 B Yāqūb: yāqūt, şevkle: şevk ile

(18)

- 1 Ne dem ki ruhları pür-tāb-ı neşve-i mül olur
Gül-izāri taḥammül-güdüz-ı bülbül olur
- 2 Ḥayāl-i 'ārız-ı rengin u la'1-ı nābuñ ile
Kitāb-ı şafha-i dil nüsha-i gül ü mül olur
- 3 Ne dāğ-ı ḥasrete tākāt ne āha kudret var
Çemenistān-ı belāda ne gül ne sünbül olur
- 4 Gözümde ol şānemün 'aks-ı tāk-ı ebrūsı
Yümm-i sirişki güzāre ḥayāline pül olur
- 5 Zemīn-i nevde eger zü'1-fikār ḥāmesini
Alursa destine Neylī benānı Düldül olur

(19)

- 1 Neşve-i ḥüsnüni dil-i ḥālet ānında bulur
Lezzet-i meyveyi kim bulsa zamānında bulur
- 2 İsteyen la'1ini künc-i dil u cānında bulur
Arayan güher-i maşşūdını kânında bulur
- 3 Güm-i bāzār-ı tevekkül kılan esbāb-ı dili
Naḥd-ı kāmın felegüñ ceyb-i zamānında bulur
- 4 Güş iden nüsha-i şehname-i 'ışk-ı yarı
Rüstem evşafını heb şamzesi şānında bulur
- 5 Vaşf-ı engüşt-i müḥennāsın iden şevkından
Kalemin sürḥ-i midād ile benānında bulur
- 6 Ḥıdmet-i yārda ḳaddin ḥam iden āgüşın
Yümm-i 'ışk ile kemer gibi miyānında bulur
- 7 Vaşf-ı dendān-ı muşaffāsın iden Neylī-veş
Dürli maẓmün-ı şafā-baḥşı deḥānında bulur

(20)

- 1 Geh zebānın geh lebin bir gün dile dilber virür
Vaḳti geldikde o naḥl-ı işve berg u ber virür
- 2 Ğamzesidür çeşm-i yāri böyle ḥün-rīz eyleyen
Destine şemşīr-i bī-dādı heb ol kāfir virür
- 3 La‘l-ı şīrīnūñ ḥayāli söyledür ehl-i dili
Ṭūṭī-i endīşeye fikr-i lebūñ sükker virür
- 4 Olsa naḳd-ı cānla ‘āşık ḥırīdār-ı lebi
Dirhem-i eşk-i revānın la‘line serper virür
- 5 Tāb-ı ḥürşīd-i maḥabbetle bulub neşv ü nemā
Naḥl-ı ḥāmem böyle Neylī meyve-i ḥōş-ter virür

(21)

- 1 Zülfūñ hevā-yı düşmen-i nā-sāze el virür
‘Uşşāka dest māye-i ṭūl-ı emel virür
- 2 Çeşm-i siyāh-tābın alur zīr-i destine
Ḥükm-i sevād-ı işve vü nāzı güzel virür
- 3 Ne dər-i kenāre ṭāli‘üm eyler müsā‘ade
Ne ‘arz-ı ḥāle ol şeh-i ḥüsne maḥal virür
- 4 Aḥsentü luṭf-ı çerḥe ki şad dāğ-ı ḥasreti
Sīnemde bāña bir gül-i ḥüsne bedel virür
- 5 Neylī hezār ‘āşığı var naḳd-ı cān be-kef
Kālā-yı vaşla yār ne isterse el virür

(20)/1 B virür:virir

(22)

- 1 Hatt-ı hüsn-i âteşin dil-ârâya şân virür
Perde cemâl-i nağme-i pür-sûze ân virür
- 2 Âşık kadd-i hamîde dâhen ki arz ider
Ol şehsuvâr-ı işveye tîr u kemân virür
- 3 Virdi güc ile âşıkâ cānāneyi raķīb
Hîle ile iş gören kişi miñnetle cān virür
- 4 Meclisde sâña düşmen-i bed-kâr olur yaķın
Uşşâķa bu mu'āmele zannum gümân virür
- 5 Neylî alınca ney şeker hāmesin ele
Dād-ı edā-yı Nef'î-i şîrîn-zebān virür

(23)

- 1 Oldılar hār ile gerçi kōnçe-i gül-zār bir
Olmada nāle ile ammā andelîb-i zār bir
- 2 Ol tabîb-i cān u dil bir çāre eylerdi añā
Neylesun ammā degül derd-i dil bî-mār bir
- 3 Biñ şafā-yı āleme virmez ğam-ı işķı gōñül
Ola mı bî-ġānelerle heyc-i kadîmi yār bir
- 4 Eylediler âķîbet yağmā metā'-ı şabrumı
Düzd-i ğamze ile olub tātār çeşm-i ğār bir
- 5 Her suhan uymaz bu nazm-ı āb-dāre Neyliyā
Güher-i şāf ile olmaz seng-i bî-mikdār bir

(22)/3 B 2.mışra' "Uşşâķa bu mu'āmele cānā gümân virür"

4 B zannum:cānā

- 1 Kām alınmazsa lebinden zülf-i dilber elde bir
Gönçeye olmazsa ruḥṣat-ı sünbül-ter elde bir
- 2 Kūh-ı 'ıṣkî navek-i müjgāniyle yakmaḡdur hüner
Tīṣe-i sertiz-i Ferhāda dilāver elde bir
- 3 Ceyb u damān-ı kabāda çāke kalmazsa maḡal
Sīne-i zaḡm-āṣināyı dāḡ-gülster elde bir
- 4 Dest-i luṡfuñla gehī eyle nevāziṣ dilleri
Yohsa ey mest-i sitem-ker tīg u ḡancer elde bir
- 5 Beḡle-gū bir hem-zebān isterse ṡab'uñ Neyliyā
Hāme-i feyz-āṣinā-yı nazm-perver elde bir

- 1 Nīçe bir ṡul-ı emel ey dil-i şeydā nīçe bir
Nīçe bir dest-i dirāzī-i temennā nīçe bir
- 2 Gelmeyub yādına peymān-ı bezm-gāh-ı elest
Destden gitmeye peymāne-i ṣaḡba nīçe bir
- 3 Girmeyub ḡuṣuñā āvāze-i ḡulbang-ı raḡīl
ḡuṣdārī-i dem naḡme-i ṣeṣtā nīçe bir
- 4 'Aleme eyleyub çeṣm-i ḡakīkatle nazār
Olmaya tefrīka-i ṣūret u ma'nā nīçe bir
- 5 Vādī-i nazm-ı mecāzīye dūṣub ehl-i suḡan
Böyle meydān-ı ḡakīkat ḡala tenhā nīçe bir
- 6 Mey-i ḡül-gūn iḡesin def'-i ḡam-ı dünyāya
Gelmeye ḡāṡıruñā ḡuṣṣa-i 'uḡbā nīçe bir
- 7 Raḡṣ-ı 'azmuñ ḡala pā-beste-i rāh-ı maḡṣūd
Tevsen-i nefis ki bu ruḥṣat u irḡā nīçe bir

- 8 @elmeyub her giz uşüle felek-i şu'bede-bāz
'Aksine devr ide bu günbed-i mīnā niçe bir
- 9 Her dimāg-ı dili bir nāfiçe-i çīn itdi
Kilk-i müşkīn-i deme bu ruḥşat-ı imlā niçe bir

(26)

- 1 Hālet-i la'lin ḥaṭṭ-ı sebz āşikār olsun da gör
Neşvesin şaḥbā-yı tābuñ nev-bahār olsun da gör
- 2 Çīn-i nāz 'arız-ı cānāneyi mānend-i gül
'Aşikān gülzār-ı kūyında hezār olsunda gör
- 3 Bāde görsün neşvesi pür-tāb kılsun ruḥların
Ol mehūñ mir'at-ı ḥüsni tābdār olsun da gör
- 4 Dīde nergis gamze süsen kaḍ se'v gerden semen
Şahn-ı bāgı bir ser-āmed-i gül-'izār olsun da gör
- 5 Neyliyā seyr it zümürüd-i zīb-i yāḳūt oldığın
Hātem-i la'lin ḥaṭṭ-ı sebz āşikār olsun da gör

(27)

- 1 Sīnede dāg-ı gam-ı 'ışkı nümāyān ide gör
Şüre-zār-ı dilüñi reşk-i gülistān ide gör
- 2 Var der-i kūy-ı mugāne ṭaleb-i bāde eyle
Yüri ey ḥaste-i gam derdiñe dermān ide gör
- 3 Alur ey dil seni āḥir ele bir gün dil-dār
Sen hemān gonçe-şıfat çāk-ı girībān ide gör
- 4 Āşinā olmak ise şāhid-i kāmē maḳşūd
Neyliyā ṭab'uñı bī-gāne-i 'irfān ide gör

(26)/5 B zümürüd (yok)

27.gazel B'da 5 beyit

- 1 'Aks-ı la'1-ı lebüñi sāğar-ı şahbāda görür
Mest-i bī-hūş ise çeşmünde nola bāde görür
- 2 'Aşık-ı güm-şüde dil küyüña 'azm itse nola
Neylesun rû-yı dili küy-ı dil-ārāda görür
- 3 Çeşm-i pür nemde ider cilve hayālin ancak
Bir peridür ki görenler ānı deryāda görür
- 4 Nüş ider güşe-i çeşminde nihān hün-ı dili
Bādesin gamze-i meyhāresi tenhāda bulur
- 5 'Tab'-ı vālān ile şimdengerü Neylī şu'erā
Güher-i şı'riñi farq-ı ser-ı şu'erāda görür

- 1 Tevāzu' ādeme çün muktezā-yı t̄inetdür
Kişi fütādelere meyl ādemiyetdür
- 2 Bu renk renk gül-i gülistān-ı keğretten
Gelen meşāmeme her lahza bû-yı vahdetdür
- 3 Ter itmeden güzër it anda dāmeni çün kim
Mecāz kañtara-i 'ālem-i hakīkatdür
- 4 Zuhūr-ı hārık-ı 'āde ricāl-i 'aşra göre
Gem-i zamāneye nisbet 'aceb kerāmetdür
- 5 Bu nā-revācī-i dānişde da'vā-i 'irfān
Gevāh-ı bī-hıredī şāhid-i hamākatdür
- 6 Felekde gerdişine oldı Neylīyā hayrān
Ki mihr u māhı küşāde dū-çeşm-i hayretdür

(28)/4 B bulur:görür

(29)/2 B bu renk renk: bu renk

(30)

- 1 'Ālem bakılsa şafha-i 'ibret degülmidür
Eczā-yı gün nüsha-i hikmet degül midür
- 2 Kaddüñ kabā-yı sürh̄le āfet degül midür
Āfet degül kızılca kıyāmet degül midür
- 3 Naḥcīr-i kāmı elde bilürse 'aceb mi kim
Dil-i şāhbāz sā'id-i himmet degül midür
- 4 Baḡ cūş-ı baḡr-ı eşküme āgūş-ı vaşla gel
Cānā kenār-ı cāy-ı selāmet degül midür
- 5 Şāh-ı bahār açdı çemen mülkünü yine
Érbāb-ı 'ayşa vaḡt-i ḡanīmet degül midür
- 6 Geldikçe bāna nāvek-i cevruñ raḡibe de
Sehv ile rāsıt gelse işābet degül midür
- 7 Berḡ-i nigāhı itdi hebā ḡarmen-i dili
Ol şūḡ-ı fitne-cū 'aceb āfet degül midür
- 8 Kalsa küşāde dīde-i ḡürşīd u meh nola
Neylī bu 'ālem 'ālem-i ḡayret degül midür

(31)

- 1 Kimüñ hem-bezmisin yārān-ı 'ayş u 'işretüñ kimdür
Nedīmüñ ḡam-kāruñ hem-demüñ hem-şoḡbetüñ kimdür
- 2 Yine pervāne-veş gerdān-ı gerd-i şem'-i ruḡsāruñ
Mişāl-i şem' şevḡ-efzā-yı bezm-i ḡalvetüñ kimdür
- 3 Leb-i mey-gūnuñı būs itmege bezm-i maḡabbetde
Şurāḡī-veş hemişe dīde-duş-ı furşatuñ kimdür
- 4 Mişāl-i gül nevāziş-bīn-i dest-i luḡf u iḡsānuñ
Çü bülbül-i naḡme-sāz-ı gülistān-ı ḡal'atuñ kimdür
- 5 Giriftār-ı ḡumār-ı hecr idelden Neylī-i zārı
'Āceb mest-i şarāb-ı bezm-ḡāh-ı vuşlatuñ kimdür

(32)

- 1 Ziyāret-gāh-ı yārān mecma'-ı aḥbābdur dirler
Der-i meyḥāneyi erbāb-ı 'ıṣṣā bābdur dirler
- 2 Dil-i virānenüñ mi'mār-ı ğamze ölçüsün aldı
Görenler cünbüş-i müjgān-ı çeşmin çābdur dirler
- 3 'tbādet-i ābı çirk-i şirkle kılmagla āmīziş
Ḥulūş ehli riyā murdārına çirk-ābdur dirler
- 4 tduv tār-ı dili 'uṣṣākı nālān darb-ı dest ile
Sū'al itsün ānı muṭrıblara mızrābdur dirler

(33)

- 1 O zaḥm-ı ḥün-feşān kim kār-ı dest-i şivekār gider
Nola cānum gibi sīnemde tutsam yād-gār gider
- 2 Girībān-ı çāk olub gül-i maḥdemüñ şevk ile gülzāre
Çemende lāleler heb ḥasretüñle dāğdār gider
- 3 Ne ğam ger ḥāk-sār-ı rāh-ı 'ıṣṣā olduñsa da ey dil
Seni pā-māl iden esb-i cefāya şehsüvār gider
- 4 Ne ḥācet mürg-i cāne nāvek-endāz-ı nigāh olmak
Giriftār-ı kemend-i zülfüñ olmuş bir şikār gider
- 5 Nola naḳş-ı ḥayālüñ reşk-i mānī olsa ey Neylī
Viren ma'nāya şüret ḥāme-i mu'ciz-nigār gider

(34)

- 1 Nihāl-i ḳāmetüñle serv egerçi hem-ser olmuşdur
Mugber-i turre-i müşkīnüñ ammā ser bir olmuşdur
- 2 Serin virmekle kühsār-ı belāda tīşe-i 'ıṣṣā
Maḥabbet ehline Ferhād ānuñçün server olmuşdur

(32)/3 B şirk ile

4 B mızrābdur:mızrābdur

- 3 İder ger meyyit mihr u maḥabbet puḥte-güftāri
Ānuḥḥun meyve-i bāğ-ı ḥayālüm ḥoş-ter olmuşdur
- 4 Olur bir zāte zīver ḡayre nishet 'aybu'l-ān ey dil
Ḥaruñ efsār-ı nāçizi serine efser olmuşdur
- 5 Dil-i zāruñ görenler ser nüvişt-i miḥnet-i 'ışkın
Bilürler ehl-i 'ışka Neyliyā ser-defter olmuşdur

(35)

- 1 Tūde-i ḥüsn mi 'ārız-ı gül-renk midür
Meşreb-i nāzmi yoḥsa dehen-i teng midür
- 2 Müy-ı müşkīn-i ser-āmedle ser-efrāz olmuş
Ḥāl-i dilber sipeh-i fitneye ser-heng midür
- 3 Müjeler sāhe-i çeşmümde ḥayālün üzre
Biri birine girüb şaf-zede-i ceng midür
- 4 Tār-ı zülfünde olan 'uḡdeler aldı ḥuşum
Sāḥir-i ḡamzesi bend itdügi nī-reng midür
- 5 Peyrev olmaḡda Nedīmāya 'öçr-ḡāh olduñ
Neyliyā söyleye pā-yı ḡalemün leng midür

(36)

- 1 Da'vā-i ḥüsne ḥaḡḡ-ı nev-şüret fetvāsıdur
Nergis-ḡüyālar iki şāhid-i da'vāsıdur
- 2 Ḳatlı iden aḡyārı oldu lāyık-ı būs-ı lebi
La'l-ı şirini o şūḥuñ ḡāziler ḥelvāsıdur
- 3 Gülşen-i ḥüsne 'izār-ı dil-rübā gül-nār midür
Bāğ-ı rüy-ı zerd-i 'āşıkān ayvāsıdur
- 4 Olmasa ḥāli' / 'aceb mi fitne vü āşūbdan
Kūşe-i çeşmün ki düzd-i ḡamzenün me'vāsıdur

(34)/3 B mihr-i maḥabbet

(35)/4 B ḥuşum:hevesüm

(36)/3 B "Bāğ-ı 'ışkuñ rüy-ı zerd-i 'āşıkān ayvāsıdur"

- 5 Mihr u meh pertev-gedā-yı şu'le-i cevvēlesi
Bir mey-i nābuñ gönül ser-mest-i bī-pervāsıdur
- 6 Neylī-i şeydā hamūş-ı vaż'-ı dehr olsa nola
Kim benān-ı hasreti bend-i leb-i şekvāsıdur

(37)

- 1 Çeşmüñ ki hvāb-ı işve ile nā-güşūdedür
Bir fitne-i zamānedür ammā günūdedür
- 2 Kaddüñ hayāli dīde-i pür nemde ey perī
Bir servdür ki perverişi taraf-ı cūdedür
- 3 Mānend-i Kays olub gönül āvāre-i cünün
Ey āhū-yı remīde seni cüst-cūdedür
- 4 Olsa 'aceb mi beste-i filtrāk-ı kākūli
Şeh-bāz-ı çeşm-i yāre gönül kim rübūdedür
- 5 Neylī nesīm-i feyz bu deñlü vezān iken
Hayfā yine der-i emelüm nā-güşūdedür

(38)

- 1 Dil ki zülf-i pür ham-ı cānāneden rencīdedür
Mürg-i bī-ārāmdur kim lāneden rencīdedür
- 2 Eyleyub zülfün perişān bā'is-i āşüb olur
Hātır-ı āşufte-kārum şāneden rencīdedür
- 3 Arzū-yı būs-ı la'lünle döner devrümüz müdām
Rind-i 'işkuñ bezmde peymāneden rencīdedür
- 4 Halka-i zülfünde hālinden her āsāndur gönül
Mürg-i dām-ı üftādedür kim dāneden rencīdedür
- 5 Gamzesi Neylī dile kılmaz niğāh-ı iltifāt
Mest-i nāz u 'işvedür dīvāneden rencīdedür

(36)/5 B bir mey-i: bezmi 6B hasreti: hayreti

(37)/3 B cüst u cūdedür

(38)/1 B pür-ham: perçem, 2 B şāneden: lāneden

- 1 Nola sen zülf-i müşkînüñle dersin sünbülüm vardur
Benüm de taze taze zahm-ı tîgüñle gülüm vardur
- 2 Senüñ var ise gül gibi 'izāruñ bāğ-ı hüsnüñde
Figānumdan benüm de bülbül-āsā gulğulum vardur
- 33 Bezmde bir gice haşr olmağı yāde getürmezsin
Dimezsın ey meh-i tābān bir gün kim ölüm vardur
- 4 Senüñ cām-ı Cemüñ var ise cānā la'1-ı nābuñla
Benüm de hūn-ı dilden bezm-i 'ışkuñda mülüm vardur
- 5 Nola ey gül eger bilmezse şimdi kadrümi bir gün
Diye ğarrālanub Neylī gibi bir bülbülüm vardur

- 1 Sehi kadler tarîk-i gülşenide şanma bî-cādur
Reh-i gülşende güyā her biri bir verd-i ra'cādur
- 2 Giriftār olalı gīsū-yı yāre dār-ı ğurbetde
Göñül bir lānesinden devr-i mürğ-i rest-i ber-pādur
- 3 Yine bir necm-i gīsūdār-ı hüsnüñ hükm-i te'gīri
Miyān-ı ehl-i dilde bā'ış-āşüb-ı dağdağādur
- 4 Nuhaqqak hān-kāh-ı gülşenīdür gülşen-i cennet
Ki gīsūlarla ol şūh-ı ser-āmed anda Tübādur
- 5 Olaldan nağme-senc-i şevki ol gül-gonçenüñ Neylī
Göñül mānend-i bülbül-i gülşeni bir mürğ-i şeydādur

(39)/1 B deşin:dırsın, 4 B cānā:ey cān , 'ışkuñla

5 B ey gül:ol mül,3.4.mısraların yerleri değişik

(40)/1 B verd:serv

(41)

- 1 Bu niyāz itme dilā bir nigeḥ-i tāze midür
Bunca şeydālıḡuñ ol çeşm-i füsün-sāze midür
- 2 İtme evrāk-ı perīşān-ı dili zülfüñe bend
Nüşā-i derd u elem kâbil-i şîrāze midür
- 3 Cūy-veş yok yine bir yerde karāruñ ey dil
Yohsa meylüñ yine bir serv-i ser-efrāza midür
- 4 Bāde-peymālıḡı koşun kadeḡi ey sākī
Kāle-i luṭf u kerem kâbil-i endāze midür
- 5 İstināduñ bu kadar cür'et-i siḡre Neylī
Tab'-ı mu'ciz eser-i nādire perdāze midür

(42)

- 1 Rüyunda şanma kim haṭṭ-ı 'anber-şiken biter
Āteşde nice ey dil-i şeydā çemen biter
- 2 Fikr-i 'izār u kaddüñ ile nev-zemīn-i dil
Bir şüre-zārdur ki gül ü nārden biter
- 3 Sīnemde dāḡ şanma gül-i tāzedür o kim
Bārān-ı eşk şevḡ-i ruḡ-ı yārden biter
- 4 Yād eyledikçe zülf ü bünāḡuşun ol mehüñ
Gül-zār-ı dilde sünbül ile heb semen biter
- 5 Neylī benefşe zīver-i gül-zārı ḡusnidür
Rüyunda şanma kim haṭṭ-ı 'anber-şiken biter

(42)/2 B'izār u kad:izār-ı kad,kaddinle:kaddüñle

- 1 Şandum görünce hāleyi itmiş kâmer maḳarr
Āgūşa almış ol mehi sīmīn-kemer meger
- 2 Dilber olunca olsa bize birdür yetīm
‘Āşıkla virür ūlfete bīm-i peder-i keder
- 3 Oldı niṭāḳı ḥancer-i sīmīne cilve-ḡāh
Gūyā gümüş şūyına olubdur kemer memerr
- 4 Çıkmış raḳīb süllem-i ḳaşr-ı vişāline
Düşsün zemīn-i firḳate yā Rab teker meker
- 5 Neylī sezādur olsa ser-efrāz cümleden
Şemsīr u ḥancerinden olub mu‘teber-i teber

- 1 Neşve-i būs-ı la‘li ḥaşre sürer
Özge ma‘cündur leb-i dilber
- 2 Ser-nüvişt-i dili görüb bildüm
Oldığın ehl-i ‘ışḳa ser-defter
- 3 Sīne-ber-sīne idub ānı tırāş
Olmış aḡyāre ol perī berber
- 4 Hikem-āmīz ola dīv-i şī‘rin
Şimdi yārān nāzm-ı ḥalt eyler
- 5 Neylīyā rāsıt gelse ‘āşıkına
Ḥancer-i nāzı naḳd-ı cānā deger

- 1 Gel ey şabā yine teşrīf-i yārdan ne haber
Bu hāksārına ol şehsivārdan ne haber
- 2 Dil-i belā-keşī gördüñ mi küy-ı dilberde
O devr-geşte-i dār u diyārdan ne haber
- 3 Çemenistān-ı haţţ-ı yāre eyledüñ mi güzer
Hezār-ı gülşen-i işka bahārdan ne haber
- 4 Hevā-yı zülfi ile dillerüñ nīce hāli
Sitem-keşān-ı siyeh rüzgārdan ne haber
- 5 Gelür mi vādī-i sāmāne bir daĥī āyā
Dil-şikeste-i Neylī-i zārdan ne haber

- 1 Tābuñı hālf ile neşr-i kizb ider leffāflar
Haĥkı yād eylerse de mazmūmdur hallāflar
 - 2 Sīm-tenler bilmedi ĥadr-ı sirişk-i dīdemi
İtmez oldu şimdi temiz sere şarrāflar
 - 3 Oldılar ebrūlarına desme-keş hūbān-ı şehir
Zaĥlandurdu yine şemşīrini seyyāflar
 - 4 Meclis içre bī-tekellūf germe göğsün def gibi
Sille urur rūyına her dem defūñ deffāflar
 - 5 Neylīyā cisminde her mū bir zebān olsa yine
Vaşf-ı hüsn-i yārde āciz ĥālur veşşāflar
-

(47)

- 1 Korkarum sūz-ı gamuñla dil-i şeydā tutuşur
Muhtemeldür şerer-i 'ışkla deryā tutuşur
- 2 Tavr-ı küstāhī-i pervāneye olmuş āteş
Bir gice ānuñ ile şem'-i şeb-ārā tutuşür
- 3 Bir hilāl-i nev iken bürc-i melāhatda henüz
Pençe-i mihr-i cihān-tābla hālā tutuşur
- 4 Āteşin sāğar ile meclise gelse sāķī
Dāmen-i şabr-ı şam-ı dağdağā-fermā tutuşur
- 5 Kemterin bāriķa-i feyz-i Hudādan Neylī
Şāhe-i dilde nice hār-ı temennā tutuşur

(48)

- 1 Debīr-i tab'-ı levh-i dilde kim meşķ-i maķāl eyler
Midād-ı kılķ-i nazmın merdüm-i çeşm-i kemāl eyler
- 2 Hırām itdikçe vādī-i hünerde şahid-i hāmem
Suhan -sencān-ı dehri ebkem-i genc u delāl eyler
- 3 Zehī meşşāta-i zīnet-fezā-yı tab'-ı nazm-ārā
'Arūs-ı bikr-i fikrüm reşk-i rabbātü'l-ħicāl eyler
- 4 O hercāyī götürmez yādına dil-ħaste-i 'ışķı
Temān bī-hüde'āşık derd ile cismin hayāl eyler
- 5 Bu'aşruñ böyle ancak şimdi ħikm-i kevkebi Neylī
Ki esbāb-ı şeref cem' eyleyen kesb u bāl eyler

(47)/1 B korkarum:korkar ben

(48)/4 S hayāl:helāl

5 B (yok)

- 1 Figān u nāleyi 'āşık zamān zamān eyler
Tef-i derūn-ı dilinden figān figān eyler
- 2 tki cihānda da 'uşşāka yokdur āsāyiş
Cefāyı şimdi güzeller cihān cihān eyler
- 3 Çekīde olmada bir bir zemīne kaṭre-i eşk
Beyān-ı rāz-ı derūnum yegān yegān eyler
- 4 tdub ḥayālūñ ile künc-i dilde ḥalvet-i ḥāş
O zevk-i şohbeti 'āşık nihān nihān eyler
- 5 Şikāyet-i ğama Neylī tenümde her müyum
Cefāsı ile o şirīn -zebān zebān eyler

- 1 Anlar ki bu vīrāneyi ma'mūr şanurlar
Mātem-geđeyi ḥān-kāh-ı sūr şanurlar
 - 2 ttdi bu felek nīce Süleymānları her-bād
Kim ḥāk-ı mezelletde görüb mūr şanurlar
 - 3 Ser-şafḥa-i hüsnünde o nev-cāh-ı cemālūñ
Müşkīn-i raqama ḥaṭṭın menşūr şanurlar
 - 4 Hengām-ı bahār irdi çemen döndi behişte
Gül-zārde her şūḥı görüb ḥūr şanurlar
 - 5 Çeşmi ki siyeh mest-i mey-i ḥün-ı derūndur
Neylī yine ammā ānı maḥmūr şanurlar
-

(51)

- 1 Göñül hecrinde dāğın zülf-i ‘anber-fām için şağlar
Ġarībān küçe-i ġamda ġırāğın şām için şağlar
- 2 Ġayırmaz ‘işkıla ādı çekilse ‘āşık-ı zāruñ
Nekesīn-āsā keşīde zağmı dilde nām için şağlar
- 3 Gider qalmaz şafā-yı ħātır elbet el virür bir gün
Şarāb-ı nābı sākī rind-i derd-i āşām için şağlar
- 4 İder üftāde küre gösterub kūr temennāsın
Felek her bir kemīn mekri bir Behrām için şağlar
- 5 Ĥaṭṭ-ı müşkīn ile vaşlinda la‘lin būs ider ‘āşık
O meh Neylī mümessek-i sekkeri bayrām için şağlar

(52)

- 1 Ĥālūñ ħayāli dīdede kim merdümeklenür
Ṭurmaz o ṭıfl-ı mehd-i melāḫat bebeklenür
- 2 Gül būselerle sā‘id-i sīmīni zeyn olub
Ol nev-nināl-ı bāğ-ı leṭāfet çiçeklenür
- 3 Çekdikçe sīneye o meh mihr-bānı dil
‘Alī olub sitāre-i qadri feleklenür
- 4 Zer-beft-i cāme ile gehī reşk-i mihr olub
Ġāhī qabā-yı sebz ile ol meh meleklenür
- 5 İtdikçe geşt-i deşt-i sitem şāh-ı ġamzesi
Laḫṭ-ı cigerle sāḫe-i dilde yemeklenür
- 6 Ma‘müre-i cemāline bulmaz ‘aduv zafer
Ser-ḫadd-i ḫüsni leşker-i ḫaṭṭiyle beklenür
- 7 Neylī bu bezmünde o kār-ı melāḫatuñ
Vaşf-ı lebiyle ḫān-ı ṭabī‘at nemeklenür

- 1 Sākī ki bezme cāmla mānend-i Cem gelür
Mülk-i neşāta ḥasr u şāhib-i 'ilm gelür
- 2 Ruḥsār-ı yāre kim ḥatt-ı ferḥunde-dem gelür
Teshīr-ı vaşla nüsha-i müşkīn-i rakam gelür
- 3 Bezm-i emelde lebleri yānında kāmıma
Cām-ı mey-i dü-āteşenūñ keyfi kem gelür
- 4 Bir bezmden ki kaldıra sākī ayāğını
Gitdikçe ğam o bezme kadem-ber-kadem gelür
- 5 Gül-zār-ı dehrde 'adem-i bū-yı lāleden
Neylī meşām-ı 'ārife bū-yı 'adem gelür

- 1 Şol dem ki bezme ol büt-i ra'nā gelür gider
Güyā ki cān-ı 'āşık-ı şeydā gelür gider
- 2 Cāgīr-ı bāğ-ı vaşl olur ağıyar hemçü ḥār
'Āşık şabā gibi āña ammā gelür gider
- 3 Bezm-i cihānda cām-ı felek devr ider yine
Bu devre nīçe Cem nīçe Dārā gelür gider
- 4 'Āşık o dürr-ı pāke ümīd-i kenār ile
Dā'im mişāl-ı mevce-i deryā gelür gider
- 5 Kūy-ı muğāne eylemek āmed-şudın 'aceb
Neylī degül o dergehe dünyā gelür gider

(55)

- 1 Çāh-ı miñnetden ħalāşa dāmen-i fırsat mı var
Ġarķa-ı gird-āb-ı hecre sāhil-i vuslat mı var
- 2 Geşt-gīr-ı ğuşsa-ı devrānla söyleşmege
Bāzū-yı baĥt-ı zebūn-ı dilde ol kuvvet mi var
- 3 Ol humā-yı nāz olur mı sāye-endāz-ı kerem
‘Aşık-ı bī-çārenūñ başında ol devlet mi var
- 4 Āsyāb-ı çerĥde fikr-ı daķık aşĥābına
Keşret-ı dūnān-ı bed-eťvārdan nevbet mi var
- 5 Eylemez erbābını āzürde-ı ğavğa-yı dehr
Kūnc-ı ‘uzlet gibi Neylī ğūşe-ı rāĥat mı var

(56)

- 1 Cemāli vaşfı ile şi‘r-ı dilistān okunur
Hemīşe mekteb-ı ‘ışķında ğülistān okunur
- 2 Menārı ğülbün ü ğül-ı cāmi‘i çemen şanma
Nevā-yı bülbül o ğüldestede ezān okunur
- 3 Yazılrsa kūn-ı maĥabbetde ser-ğüzeştüm eger
Mişāl-ı kışsa-ı Ferhād bir zamān okunur
- 4 Kitāb-ı ‘ışķuñ o ğün müşkili olur āsān
Şikeste ĥaťt-ı ruĥı dem gelür ‘ıyān okunur
- 5 Ğüzeller içre yine bir ğul oğlı var Neylī
Ki nāmı defter-ı ĥübānda fülān okunur

(55)/2 B devrān ile

(56)/2 B ğülbün-ı ğül, 5 B var (yok)

- 1 Rind-i 'işka gülşen-i 'ālemdē sāgar-ı gül yeter
Muṭrib-ı dilkeş gerekse naĝme-i klul yeter
- 2 Olsa da sevdā-yı zülfünden gönül āzāde ser
Başına ānuñ belā-yı miħnet-i kākl yeter
- 3 Zaħm-ı sine nāle-i cān u dil-i nālān ile
'Aşıka gülzār-ı 'ālemdē gül ü bülbül yeter
- 4 şişe-i pr-ħn-ı dil cānā řafā-yı 'işkla
Bezm-i miħnetde bañā hem sāgar u hem ml yeter
- 5 •Bülbül-i dil gülşen-i kyında itsun nāleler
Tek hemān gller gibi ey gonçe-fem sen gl yeter
- 6 Gülşen-i ma'nādan ehl-i ṭab'a besdür bu ĝazel
Neyliyā meşhrdur kim 'ārife bir gl yeter

- 1 Felekde mihr-i yüzin şanma kim seřāba çeker
Ki şerm-i ħsnñ ānı perde-i ħicāba çeker
- 2 Gönül teşevvk-ı ryuñla qalmaz ũftāde
Ki şevk-i zerre-i nāçizi āfitābe çeker
- 3 Gnl mřāhade-i r-yı kāmı itse ħayāl
Serini baħt hemān zīr-i ceyb-i ħābe çeker
- 4 Nedr bu cezbe-i güftār la'ı-i sākide
Mezām-ı dilleri bezm-i řarāb-ı nābe çeker
- 5 Vefā-yı gerçi ki āĝyāre bī-řumār eyler
O řħ Neyliye bir luṭfı biñ řesāba çeker

(59)

- 1 Dest-i sākīden o kim sāgar-ı 'işret kōparur
Şāh-ı gülzār-ı tarabdan gül şōhbet kōparur
- 2 Varak-ı mihr u vefāyı kim okur diyu hemān
Bulsa mecmū'a-i 'ālemden ol āfet kōparur
- 3 Kopsa kūyından o kāmettle ne dem cilve-künān
Fitne-i maḥşer u āşüb-ı kıyāmet kōparur
- 4 Ten-i mücerred ḥadden aldıkça ber-i sīmīnin
Gūyiyā penbe-i dāg-ı gam u ḥasret kōparur
- 5 O büt-i şūh-ı sitemkārı ḥat-āver görmek
'Aşıkā dā'ıye-i ḥāhiş-i vuslat kōparur
- 6 Ān-ı şebdīz ile gül-gün-ı sirişküm Neylī
'Arşa-i dilde ḡubār-ı gam u miḥnet kōparur

(60)

- 1 Vaşf-ı 'izāri gerçi dil-i zārdan geçer
Ammā söz ol dehān-ı şeker-bārdan geçer
- 2 Āb-ı ḥayāt olursa da mey la'lı-i yārsuz
Şanma gülü-yı 'āşık-ı bī-mārdan geçer
- 3 Gerçi mecāzī kaṅtara dirler ḥakīkate
Çālāk-ı 'ışk kaṅtarasuz yārdan geçer
- 4 Geçse ḥayāl-i la'lı dil-i zārdan eger
Bezm-i cihānda sāgar-ı ser-şārdan geçer
- 5 Yok pend-i vā'ıza sözümlüz gerçi Neylīyā
Söz-i nāşih-ı münīb nigü kārdan geçer

- 1 Dehenüñ şevkına dil-hün idügin gönçe-i ter
Şimdi bildüñ dahî çatlatdı bu gün bād-ı seher
- 2 Eylemiş yār rakīb-i har ile şolbet-i şeb
Gam degül bārī eger üstüne yaqışsa semer
- 3 Ser-nüviştin göreli künc-i gam u miñnetde
Oldıgın bildi gönül ehl-i gāma ser-defter
- 4 Sīne-ber-sīne tırāş eylemiş ol ehremeni
O perī-peyker olub dīv-i rakībe berber
- 5 Neylīyā mey-gede erbābı getürmez kederi
Ānuñçun āña gam-nāk vārān şād ider

ḤARFU 'Z-ZĀ'

- 1 Eger cān görmek istersen bedensüz
Gör ol rūḥ-ı revānı pırehensüz
- 2 Çemende nā-sezālarla o şūḥuñ
Ḥarām olsun hıram-ı nāzı bensüz
- 3 Gönül ağyār içün incinme yāre
Gül olmaz bāğ-ı 'ālemde dikensüz
- 4 Ālur mı ḥabbe-i nāçīze 'āşık
Cihānuñ gencini ol sīm-tensüz
- 5 Eger her zerre bir mihr olsa dünyā
Gözüm nūrı görünmez bāña sensüz
- 6 Nedür cürmüm dimiş ḥübāne Neylī
Ālan siz gönlümi hem virmeyen siz

(61)/1 B dil-hün:hün, çatlatdı:çatladı

2 B yaqışsa:yaqışır

(62)/1 B pırehen

VELEH (63)

- 1 Fūrūğ'u cāh u haşmet-i devlet erbābına 'irfānsuz
Nazīridür o hūsn-i tābdāruñ kim ola ansuz
- 2 Hāyālūñ olmasa cān eylemezdi sīnede ārām
Olur vaḥşetūñde' ol külbe-i endūh mihmānsuz
- 3 Nola ol kāfir-i hūсне havāle itsem agyāri
Meşeldür dīnsūzūñ ey dil gelür ḥaḳḳından İmānsuz
- 4 Nola ḥaḫ gelmedikçe olmasa dil vuşlata reh-yāb
Ki olmaz mañşib-ı vaşla sezā'uşşāḳ fermānsuz
- 5 Ten-i bī-cāne beñzer Neyliyā dil-dārsuz 'āşık
Ne cānān cāndan ayrılson ne ḳalsun kimse cānānsuz

(64)

- 1 Kesb-i şafā-yı 'ışkına künc-i ḡam isterüz
Nīş-i sitemle zahmumuza merhem isterüz
- 2 Dāğ-ı derūnı tāzelerüz derd-i 'ışkla
Kim güllerini bāğ-i ḡamuñ ḥurrem isterüz
- 3 Āzāde-i maḥabbet u 'ışḳ olmağa dili
Dā'im esīr-i zūlf-i ḥam-ender-ḥam isterüz
- 4 Müştāḳ-ı būs-ı la'1-ı lebūñ mest-i 'ışḳuñuz
Sāḳī ne 'ayş-ı bāde ne cām-ı Cem isterüz
- 5 Hūn-rīz-i eşk olub iderüz nāle-hā-yı kerem
Neylī hemişe 'ālem-sūz u dem isterüz

(63)/1 B fūrūğ-ı cāh

(64)/1 B 'ışkına: 'ışḳa, 3 B maḥabbet-i 'ışḳ

4 B 'ışkıñuz: 'ışkıyuz

(65)

- 1 İdub tefahhuş-ı dil kû-yı yâre dek giderüz
Karârgâh-ı dil-i bî-karâre dek giderüz
- 2 Meşâme nûkhet-i müşkîn-i zülfi irse eger
Hıttâ vü çîne degül çâk-ı tatâre dek giderüz
- 3 Şâlub dili yümm-i 'ışka o güher-i hüsni
Uevâ-yı vaşlı ile bir kenâre dek giderüz
- 4 Âñub o leyli-i hüsni mişâl-i Kays gehi
Cünün-ı 'ışkla bir kühsâre dek giderüz
- 5 'İlâc-ı derd u maħabbet sefer dimişler çün
Gönül bu derd ile biz bir diyâre dek giderüz

(66)

- 1 Belî sûtün-ı gânda âh-ı pür-şererdür tîşemüz
Kühken-veş şan'at-ı bâzû degüldür tîşemüz
- 2 Kâmetüñ geh serve teşbîh eylerüz geh 'ar'ara
Vaşf-ı kaddüñde hemîşe râsıtdur endîşemüz
- 3 Bâde-i 'ışkuñla cânâ câm-ı dil leb-rîz iken
Senüñ cevriñle şikest olmak düşer mi şîşemüz
- 4 Biz humâ-yı evc-i 'ışkuz şanmañuz baht-ı siyâh
Sâye-baħş oldu pes u pişe hemîşe rîşemüz
- 5 Kays-veş hem-zâd-ı zencîr-i maħabbetdür gönül
Şîr-i 'ışkuz Neyliyâ deşt-i cünündür bîşemüz

(65)/2 B çak

(66)/1 B şan'at-ı bâzû: şan'at-bâz

(67)

- 1 Künc-i firkatde gönül vaşlını ümmîd itmez
Rûze-dârân-ı maḥabbet heves-i 'ıyd itmez
- 2 Sâkıyâ destine cām-ı mey alan rind-i gedâ
Rağbet-i taṭṭana-i devlet-i Cemşîd itmez
- 3 Şerbet-i la'lı-i revân-baḥşla eyler zinde
Ḥaste-i 'ışkı taḫîbüm hele nevmîd itmez
- 4 Ğarḳ bâde meh u mihr yeter şâm u seher
Rind-i mey-ḥvâre nigân-ı meh u ḥürşîd itmez
- 5 .Olsa maḥşûş nola Neylîye bu ḥüsn-i edâ
Kimseye tûtî-i endîşesi taḳlîd itmez

(68)

- 1 Şafâ-yı ḥâtır elde bâde-i gül-fâm olur olmaz
Neşâṭ-ı dil leb-â-leb meclis içre cām olur olmaz
- 2 Bu deryâ-yı belâda ruzgâr-ı nâ-müsâ'idle
Vüşûl-ı sâhil-i ümmîd çok eyyâm olur olmaz
- 3 Yine ta'bir-i luṭf-ı nükte-i sırı dehân-ı yâr
Hezâr esrâr-ı ḡaybı ḥâtıra ilhâm olur olmaz
- 4 İdersen zülf ü ruhsârın temennâ ol büt-i şūhuñ
Daḫî maḳşūduñ ey dil nice şubḫ u şâm olur olmaz
- 5 Cihân-ı bî-vefâda Neylîyâ bir kām için ancak
Gönül minnet-keş-i gerdün-ı dūn nâ-kām olur olmaz

(67)/3 B baḥş ile

(68)/2 B eyyâm:zamân

- 1 Füzün olduğda 'ışkı 'āşık-ı seydāda āh olmaz
Olunca şu'le-güster, nārda dūd-ı siyāh olmaz
- 2 Yer it gönlümde kim sāna gezend-i bād-ı āhumdur
Çū minā-yı dil ey şem'-i hüsn cāy-ı penāh olmaz
- 3 Şeh-i 'ışk eyleyince hükmün icrā aqla yer kalmaz
Meşeldür ey gönül bir mülke iki pādişāh olmaz
- 4 Olur yek-renk vahdet-i pertev-i mihr u maḥabbetle
Cihān-ı 'ışkda şām u şabāh u mihr u māh olmaz
- 5 Şezā-yı terk-i tāz yāre-i 'afv olmağa Neylī
Mişāl-i sāhe-i pehnā-yı 'işyān cilve-gāh olmaz

- 1 'Işk her dām-ı dile pā-yı be-zencār olmaz
Şīrlere degme kemend-i efgene naḥcār olmaz.
- 2 Olmayan dāğ-ı gam-ı miḥnetle zār u nizār
Ney gibi kâbil-i feyz-i nefes-i pīr olmaz
- 3 Yapmasun gönlümüzi rüy-ı dil ile dildār
'Işk virānesi bir vecihle ta'bīr olmaz
- 4 Meyve-i tāzeye hem-ser mi olur meyve-i huşk
Süḥan-ı tāze beli köhneye tanzār olmaz

- 1 Ba'id olmak kadar erbāb-ı şöhretten kemāl olmaz
Ki nezdik olmadıkça āfitābe meh hilāl olmaz
- 2 Olur el açmadın tīr-i du'ā sūzişle menzil-res
Ḥadeng-i āh-ı āteşnāk-ı dil muntāc-ı bāl olmaz
- 3 İder güyāyi çeşm-i bütānı ser-i meh-i efzūnter
Gubār-ı miḥnet ile merdümān-ı şūḥ lāl olmaz

- 4 Hemān bī-mār-ı ʿiṣka çāre ikrār-ı maḥabbetdür
Bu zaʿaf ile ānı bī-hūde inkāre mecāl olmaz
- 5 Nola taʿvīze-i cān itse erbāb-ı suhan şimdi
Miṣāl-i ṣiʿr-i Neylī nüṣṣa-i siḥr-i ḥelal olmaz

(72)

- 1 Hengām-ı viṣāl ʿākibet aġyāra da qalmaz
Encāme irer mevsīm-i gül ḥāre de qalmaz
- 2 Bir şūḥuñ olur ol daḥlī dermānde-i ʿiṣkı
İtdükleri ol şūḥ-ı sitemkāre de qalmaz
- 3 Çoġ küh-ken-i ʿiṣkuñ irişdi sere kārı
Kuhsār-ı belāda dil-i bī-çāre de qalmaz
- 4 Aġyāruñ ider ḥāne-i ümmīdini rüşen
Bir gice o meh-i ʿāşık-ı āvāre de qalmaz
- 5 Bir gün dökünür nāle-i bülbül daḥlī Neylī
Encāme irer mevsīm-i gül ḥāre de qalmaz

(73)

- 1 Dil-i ʿāşık gibi Rüstem cefā-yı ebrūvān çekmez
Bu menzil-geḥde birden ol daḥlī iki kemān çekmez
- 2 Ḥamīde kāmēt ile olmayan zerd u nizār ey dil
Miṣāl-i hāle-i meh sīneye bir dil-sitān çekmez
- 3 İden pür zaḥm u şerḥā sīnemi tīr-i nigāhdur
Bu menşūr-ı ğama ol resme her ḥāme nişān çekmez
- 4 Çeker dā'im kemān-ı ḥamyāze-i ğam tīr alur menzil
Bu miḥnet-geḥde pīrān çekdiġi cevri civān çekmez
- 5 Metā'ın eyleyen mīzān-ı inşāf ile sencīde
Eġer sūd itmez ise Neylīyā bārī ziyān çekmez

(74)

- 1 Yârdan ne büse aldıķ ne kenârın görmüşüz
Nahl-ı kâmuñ daķı ne bergin ne bârın görmüşüz
- 2 Hûn-i dil-i pār her telh-âb-ı sitemdür sâķiyâ
Bezm-i dehrin biz şarâb-ı hõş-güvârın görmüşüz
- 3 Lücce-i pür-cüş-ı ışķuz biz havâda kalmazuz
Fırkatuñ de vuşlatuñ da rûzgârın görmüşüz
- 4 ^{Andelîbâ} lâf uru**ş** itme teferrüd ışķda
Biz senüñ gibi bu gülşende hezârın görmüşüz
- 5 Şadme-i pâ-yı humâr eyler serin âķir şikest
Bezm-i câhuñ Neylîyâ çok bâde-ıvârın görmüşüz

(75)

- 1 Bir semen sîma meh-i ra'nâya düşdi göñlümüz
Bülbül-âsâ ol gül-i zîbâya düşdi göñlümüz
- 2 Lagziş-i pâ-yı heves-i hâķır şikest itdi bizi
Seng-i dil bir dilber-i hõdrüye düşdi göñlümüz
- 3 Görse cevrin raķm ider ^{uşşâķa} çerh-i bed-mihr
Pür-cefâ şüh-ı sitem-fermâya düşdi göñlümüz
- 4 Ol siyeh-çeşm-i âfetüñ müşķin-i haķ u hâlin görüb
Şimdi gün-â-gün ^{aceb} sevdâya düşdi göñlümüz
- 5 Kısmet-i bezm-i belâda Neylîyâ rûz-ı elest
Serv-veş bir kâmet-i hâlâya düşdi göñlümüz

(74)/1 B ne kenârın:ne der-i kenârın, ne bergin:bergin

(75)/3.4 B yerleri deķişik

(76)

- 1 Ğubār-ı kŭyınadur rŭy-māl-ı ħulyāmuz
Çŭ sāye ħāk-ı reh-i yāre dŭşdi sevdāmuz
- 2 Dirīg-ı rābıta-i ‘ayşumuz bulunmadı hic
Cerīde-i hevesüz yok niżām-ı eczāmuz
- 3 İderse çāremüz ol şŭĥ-ı mihr-i bān eyler
Tabīb-i müşfiķe vābestedir müdāvāmuz
- 4 O ğŭlşen-i edebüz k’oldı lāl pervāne
İdince bahş-ı ħamüşı hezār-ı şeydāmuz
- 5 Çŭn oldı bā‘is-i ħat‘-ı ūmīd tīg-i firāk
Raķīb ile nola Neylī kesilse de‘vāmuz

(77)

- 1 Zinde-i āb-ı ħayāt va‘de-i kemmūniyüz
Dil-rübānuñ biz vefā itmezse de memnūniyuz
- 2 Bādemüz itdi ğubār-ı āmiĥte sākī-i ‘ışķ
Mest u ħayrān-geşte-i ħat‘-ı leb-i mey-ğŭniyuz
- 3 Oldı kendŭm ğŭn kimi ħulķuñ kimi zerd u sefīd
Defter-i şun‘un mekr-i evrāk-ı ğŭn-ā-ğŭniyuz
- 4 Māye-i idrākimiz olsa ħam-ı meyde nola
Ĥikmet-i Yŭnān-ı ‘ışķuñ şimdi Eflātŭniyuz
- 5 Dŭrr-i nābı şanma silk-i şöhretüñ Neylī bizi
Biz bu ğenc-i ‘ālemüñ bir cŭher-i mahzŭniyuz

(76)/3 B müdāvāmuz: midādımız,

5 B ħat‘-ı tīg-i ūmīd

(77)/3 B 2.mısra "Ĥikmet-i Yŭnān-ı ‘ışķuñ şimdi Eflātŭniyuz"

- 1 Güftāre gelub olsa dehānuñ güher-endāz
Haceletle olur gonçe-i pür-jāle ser-endāz
- 2 Almağa mecāl olmadı hayret-zede oldum
Sende naẓarum kaldı olunca naẓar-endāz
- 3 Tîr-i nigeḥ-i çeşmle bir gāmzesi tātār
Ḥarmen-geh-i sāmānuma oldı şerer-endāz
- 4 Tāk itdi ḥased-i kāmēt-ḥübānı olaldan
Ebrūlaruñ eyvān-ı cemāle kemer-endāz
- 5 Ruḥşat virub açılma şakın gül gibi cānā
Ger dest-i nesīm olsa daḥī perde ber-endāz
- 6 Pēyrevligüñ eş‘ār-ı naẓīme yine Neylī
Kān-ı suḥana olmağa benzer güher-endāz

- 1 Uymadı gitdi uşūle felek-i şu‘bede-bāz
‘Aksine devre karār eyledi çerḥ-i nā-sāz
- 2 Hey meded-i āhla bir yire zelub baḥt-ı siyāḥ
Şeb-i tārīk-i gāmı eylediler devr u dirāz
- 3 Eylesem gerdiş-i çerḥ ile biraz ceng ü cidāl
Nice dembeste kala gonçe-i ser-beste-i rāz
- 4 Bir daḥī var mı felek gibi ‘aceb ‘ahd-şiken
İtmedi tālī ile itdügi ‘ahdı incāz
- 5 Devr-i devl-āb-ı sipihr ile olub sergeşte
Her hüner-mend-i suḥan-gü-yı me‘ānī perdāz
- 6 Kām-yāb olmada ammā ki zamāmında yine
Bir iki süfle-nihād-ı süfehā-yı kec-bāz
- 7 Kām-yāb olmadı bir şā‘ir-i ‘alī-meşreb
Nice bir cevır u cefā-yı felek-i süfle-nevāz

(79)/5 B 2.mısra :nihād u kec-bāz

(79)/7 B olmadı: olmada

(80)

- 1 Gözümden merdum-āsā hāl-i rū-yı dil-rübā çıkmaz
Süveydā-veş dilümden fikr-i zülfi-i müşk-sā çıkmaz
- 2 Göñül zahmın görüb ümmid-vār-ı naqd-ı vaşl olmaz
Bilur kim ol şeh-i bī-dāddan merhem-i bahā çıkmaz
- 3 İder bī-hüde ‘āşık şafha-i ümmidi fersüde
Nigîn-i la‘l-i dilberden añā harf-ı vefā çıkmaz

(81)

HARFU'Ş-ŞİN

- 1 Rüyına mihr-i cihān dirler idi gerçek imiş
Hüsnüne reşk-i bütān dirler idi gerçek imiş
- 2 İ'timād itmez idüm görmeden ol hür-veşi
Küyına bāğ-ı cinān dirler idi gerçek imiş
- 3 ‘Āşık-ı haste dile nuṭṭuñ ider feyz-i hayāt
Lebüñe māye-i cān dirler idi gerçek imiş
- 4 Ţarz-ı reftārını seyr eylemeden bilmez idüm
Kaddüñe serv-i revān dirler idi gerçek imiş
- 5 Böyle nev-ṭarz imiş eş‘ārı meger Neylīnūñ
Şā‘ir-i tāze-zebān dirler idi gerçek imiş

(82)

- 1 Çeşm-i dildāre nazar nergis u ‘abher ne imiş
Kaddüñe nisbet ile serv ü şanevber ne imiş
- 2 Görmeyen ‘ārız-ı paküñdeki dürr-i ‘araķı
Ne bilür baħr-ı melāḫatdaki güher ne imiş
- 3 Ne teraḫḫüm ider ey dil ne bilür hāl-i dili
Meded ol şüh-ı cefā-cü-yı sitemker ne imiş
- 4 Gör hırāme gelicek kadd-i kıyāmet-hūzin
Bilmek istersen eger şuriş-i maḫser ne imiş
- 5 Şöyle āh-ı şerer-ālūd ideyüm ey Neğlī
Görsün daḫlī şemşir-i maḫv her ne imiş

- 1 Marîz-i pîster-i 'ışkuñ devāyı neyler imiş
Esîr-i 'ukde-i zülfüñ rehāyı neyler imiş
- 2 Olan mişāl-i kadeh-i neşve-yāb la'l-i lebûñ
Bu bezm-i dehrde cām-ı şafāyı neyler imiş
- 3 Şikār-ı cāna yetişmez mi çeşm-i şehbāzı
O zülf-i ham-be-ham dil-rubāyı neyler imiş
- 4 Hezār-veş ser-i küyüñ mekân iden o gülüñ
Figān u nāle-i şubḥ u mesāyı neyler imiş
- 5 Tîr-i nezāket-i ma'nî suḥanda ey Neylî
Bu deñlü diqqat-ı hüsn-i edāyı neyler imiş

- 1 Ruhun āḫir-dem hüsnünde ḥaṭṭ-ı dil-sitān tutmuş
'Aceb bir fitnedür kim dāmen-i āḫir-zamān tutmuş
- 2 O naḫl-ı hüsnüñ olmış beste-i zülfi dil-i şeydā
Nihāl-i gül-bün-i ra'nāda bülbül āşiyān tutmuş
- 3 Degildür nāz ancak bā'is-i bî-mārî-i çeşmi
O bî-raḥm āfet-i hün-ḥārı hem var ise kan tutmuş
- 4 Açıldı şimdi bildik dil-i perîşān olduğun ānuñ
Meger rāz-ı derünün çonçe-i ra'nā nihān tutmuş
- 5 Heves-kārān-ı naḫcîr-i ma'ānî çokdur ammā kim
Ānı şahbāz-tāb'-ı Neylî-i mu'ciz-beyān tutmuş

(85)

- 1 Āhır olmuş meclis-i Cem cām-ı 'işret kalmamış
Devri dönmüş sāğaruñ şahbāda hālet kalmamış
- 2 Pāyine cūy-ı sirişki itmeğe her sü revān
Gülistān-ı dehrde bir serv-i kāmēt kalmamış
- 3 Cümle tārāc eylemiş gāret-ger-i endūh u gam
Şehr-bend-i dilde esbāb-ı meserret kalmamış
- 4 Āhır olmuş güft-gū-yı meclis-i erbāb-ı 'ayş
Hāşılı bu 'ālem-i fānīde şoñbet kalmamış
- 5 Kadrini kim bilsun ey Neylī dürr-i eş'ārumuñ
Āşinā-yı lücce-i deryā-yı fikret kalmamış

(86)

- 1 Zülfüñ giydirüb rüyını bād-ı seher açmış
Gör feyz-i nesīm-i seheri verd-i ter açmış
- 2 Seyr it dur-ı dendān-ı şafā-bağşını yārūñ
Kim hoşka-i la'lin yine ol hāndeler açmış
- 3 Kaşdı harem-i sīneye pervāz mı āyā
Şahbāz-ı hāddinūñ müjesi bāl u per açmış
- 4 Gencīne-i maqşūd yine oldu küşāde
Tāb-ı mey ile sīnesin ol sīmber açmış
- 5 Neylī yine navek-i kalemūñ vādī-i nevde
Bir kāvış ile şad dürr-i genc-i hüner açmış

(85)/4 B güft u gū

5 B kim (yok)

- 1 Deve t̄abānı kadehden gıce rınd eyledi nūş
Deve bütmiş gibi ağzını seher oldu h̄amūş
- 2 Başlı dāğ-ı siyehüm gördi çün ol işve-furūş
Didi bāş ile geçer naqd-ı sere kara gurūş
- 3 Büm-veş geldi ayagina naşibi rındūn
İtdi şahbā ile pür sāgarını bāde-furūş
- 4 Dil havālandı fesinden görelî perçemini
Bād-ı ğarbī netekim lücceyi eyler pür-cūş
- 5 Şāhid-i şî'rüme halk oldu kulağdan 'āşık
Açmış āğūşını Neylī ānuñ için her gūş

HARFU'L-KEF

(88)

- 1 Güher-i vaşlı girerse elime cānānuñ
Yoluna cümle fedā naqd-ı dil u cān ānuñ
 - 2 Bendeyuz emrine sen şāh-ı sitem-fermānuñ
İşte tīg işte ser eyle ne ise fermānuñ
 - 3 Olalı hecrine me'lūf o meh-i t̄abānuñ
Eylemez vaşlına ragbet dil-i bī-tāb ānuñ
 - 4 Görmez olduk mı cām-ı keremliñ devrānuñ
Yürüsin sāgar-ı telh-āb-ı sitem-i devrānuñ
 - 5 Fazlına muntazıruz İzid-i cān-bağşānuñ
Neylīyā lutf u kerem-i merhamet u bağşānuñ
-

(89)

- 1 Şikest ırgürmede a'zāsına rind-i tarab-hūnuñ
Humār-ı meyle yeksāndur neşātı berş u afyonuñ
- 2 Olur hayret-fezā keyfiyyet-i terkibi insānuñ
Yine hayrānı ammā kendidür ol özge ma'cūnuñ
- 3 Des-ħaşvī günāh oldukça tevbe mi olur māni'
Komaz ħāsiyyetin icrāya āb-ı telh-i şābunuñ
- 4 Olub reng-i ruħ-ı hūbān afyon ħāre ħaşħāşi
Olur kārā ħişāri ħattı ol ruhsār-ı gül-gūnuñ
- 5 Kişiye penç-i ism-i esmā'-ı şeşden sūd-baħş olmaz
Ola mālik meger mecrūr yine ol cūmladen zūnuñ
- 6 Nola şeh-beyt-i nazmın Neyliyā bī-mūzd-i cāy itse
İdub ta'mīr beytin ħakkı var şā'irde mazmūnuñ

(90)

- 1 Göñlün açar mezemmet-i ħār eyleyub gülün
Gelsun bahār faşlını seyr eyle bülbütlün
- 2 Her şubħ u şām nüsha-i cāmı görüb müdām
Ĥatt-ı lebinden āl sebki sāğar-ı mülün
- 3 Kesb-i ma'āş bārına ey dil taħammül it
Esbābı cümle düşünä atma tevekkülün
- 4 Eflāke irdi rif'atle başı şebnemün
Encāmı ey dil oldı terakkı tenezzülün
- 5 Neylī olursa çeşmi nola nīm-bāz-ı nāz
Olmaz şüküfte nergisi bāğ-ı tegārülün

(89)/2 B terkibi:terkib-i,4 B afyon (yok)

(90)/4 B rif'at ile

(91)

- 1 İdub 'arz-ı dil-i hün-geşte çeşm-i yâre küserstün
Yine sâkî-şıfat şahbâsın ol hün-hâre küserstün
- 2 Ola şâyed fîrûzân-ı şem'-i ümmîd ey dil-i şeydâ
Derûn-ı sîneden bir âh-ı âteş-pâre gösterstün
- 3 Yine yüz gösteren zahm-ı sitemdür 'aşıkâ her çend
Dil-i şad-pâremüz ol âyine ruhsâre küserstün
- 4 Rübûde itdüğün görstün şikârın şahbâz-ı hûsân
Dil-i şeydâyı Neylî gamze-i dil-dâre gösterstün

(92)

- 1 Kim var gamuñla âh-ı hezâr itmedük sentün
Pâyine nakd-ı eşki nisâr itmedük sentün
- 2 Bir dil mi var bu şayd-geh-i 'ışkda meger
Şahbâz-ı çeşmün âni şikâr itmedük sentün
- 3 İnsâf eyle sen dahî bir kerre sâkiyâ
Câm-ı lebûñle def'-i humâr itmedük sentün
- 4 Bir şüh-ı gonçe-leb mi kodı bâg-ı dehrde
Gülberg-i hûsnün âni hezâr itmedük sentün
- 5 Âgûşa bârî çekmedün ey nev-bahâr-ı 'ömr
'Ahduñda hayf zevk-i kenâr itmedük sentün
- 6 Şeydâ vü zâr u vâle vü efgende eyledi
Heçrûñ bu nâtüvânı ne var itmedük sentün
- 7 Çeşm-i firâk-ı dîde-i Neyliye gün mi var
Sevdâ-yı kâkülün şeb-i târ itmedük sentün

(91)/1 B küsersün:göstersün

3 B küsersün:göstersün

(93)

- 1 Yok sūdı kesb-i vāye-i 'irfān idenlerūñ
Heb dāniş oldı vāyesi husrān idenlerūñ
- 2 Mānend-i Nīl bildürür encām-ı kārde
Mikyās-ı dehr-i haddini tuğyān idenlerūñ
- 3 Erbābı oldı 'ışk-ı mecāzuñ nūmūnesi
Taklīd-i tavr-ı cūnbūş-i mestān idenlerūñ
- 4 Tahdīs-i ni'met-i emrine ikrārı yok mıdur
Ketm-i yesār için 'aceb imān idenlerūñ
- 5 Düşsün bu nev zemīne kemmiyet-i yerā'ası
Neylī semend-i tab'ına meydān idenlerūñ

(94)

- 1 Getürdüñ müjde-i teqrīfini ey bād hōş geldüñ
Dil-i gam-ginüm itdüñ guşşadan āzād hōş geldüñ
- 2 Gelur ol kaşları yā cust-ū eyler seni çün kim
Yerüñ var sīnede ey nāvek-i bī-dād hōş geldüñ
- 3 Peyām-ı vaşlla geldüñ nesīmā bāğ-ı küyından
Bu mahzūn-ı firākı eyledüñ dil-şād hōş geldüñ
- 4 Eger çi gülistān-ı dehre geldi çok güzel ammā
Bañā sen cūmleden ey gül-bün-ı āzād hōş geldüñ
- 5 Olub ey feyz-i isti'dād hem-dem tab'-ı Neyliye
Bu nazm-ı pāke olduñ bā'ış-ı icād hōş geldüñ

1. Vaşl el virub ey dil gam-ı hicrānı unuttuñ
İrdüñ yine bir devlete yārānı unuttuñ
2. Düşdünse eger silsile-i zülf-i bütāne
Ey dil hele kayd-ı serv-i sāmānı unuttuñ
3. Derd-i dili takrîr ideyüm dirdüñ o şūha
Gördüñ yine cānānı gam-ı cānı unuttuñ
4. Sergeşteğî-i çerhden āsāyış umarsın
Var ise gönül gerdış-i devrānı unuttuñ
5. Va'd itmişdün Neyliye peymāne-i la'lüñ
Sākî yine ol va'di o peymānı unuttuñ

1. Ne bir güzel bulunur şūh-ı dil-rubā diyecek
Ne var bir 'āşık-ı şūrîde mübtelā diyecek
2. İder çü zer-i dil āhen-sirişt-i tāzeyi nerm
Şarāb-ı köhnedür 'ālemdə kimyā diyecek
3. Hezār nāle vü şivende gonçesi dil-hün
Bu gülşenüñ nesi var cāy-ı pür-şafā diyecek
4. Esîr-i 'ışka bu āşüb-gāh-ı 'ālemdə
Hıram kāmēt-i bālāsıdur belā diyecek
5. Salādur ehl-i dile var ise disun Neylî
Bu resme pāk-i edā şî'r-i dil-küşā diyecek

- 1 Humārın bezm-i hecrüñ yād idub sāğardan el çekdük
Görüb zahm-i cefā-yı hārı verd-i terden el çekdük
- 2 İdub sermāye-i şevk-i eşk-i derdi zer dimez ol
Bu bāzār-ı hevesde şimdi sīm u zerden el çekdük
- 3 Kuduk şevk-i lebüñ seyr eyleyelden şafvet-i rüyüñ
Yine germ- ülfet club āb ile ahğerden el çekdük
- 4 Görelden 'arız-ı renginini ol lāle ruhsāruñ
Çınār-āsā bu gülşende gül-i ahğerden el çekdük

- 1 İdelüm 'azm-ı sefer tayy-ı beyābān iderek
Arzū-yı heves-i geşt-i hıyābān iderek
- 2 Ber-çaraf itmege hār u has u küfr ü şirki
Düşelüm seyl-şıfat yollara efgān iderek
- 3 Düşmene yağdıralum seng-i belā vü kahrı
Ebr-veş çeşm-i niyāzı güher-efşān iderek

HARFU'L-LĀM

- 1 Fenn-i cefāda çerh sañā hem-sebak degül
Meh-i nüsha-i cenālūñe nisbet-i varak degül
- 2 Bu gerdiş-i sitemde dahī eylemez karar
Çün kim cihānda devr-i felek yeknesak degül
- 3 Envāc-ı hūsn-i güherini kıldı aşikār
Çin-i cebin-i yārda yer yer 'arak degül
- 4 Kānün-ı çevre mäh u şān kılmiş ittifağ
Annā ki mihr-i kâ'idesi müttefik degül

- 5 Yazdıqça hâlin ol şehe bîm-i 'itâbdan
Bir dil mi var ki hâme-sıfat iki şak degül
- 6 Hün itdi dâmen-i felegi seyl-i eşkimüz
Bayrâmin sipihrde Neylî şafaq degül
- 7 Cümle derd-i gâdr dir ise kim ki ey gönül
Âb-ı hayâta bu gazdüm mâ-şadaq degül

(100)

- 1 Noktadur cîm-i cemâle dâne-i hâlûn degül
Virmez âdem cennete hâlûn ruḥ-ı âluñ degül
- 2 Ağzına alma şarâb-ı nâbı itme kıl u kâl
Meşreb-i ehl-i mahabbet zâhidâ hâlûn degül
- 3 Gayra sıklet virme tahsîl-i mâ'âsa sa'y kıl
Düşuna bâr olma halkuñ kimse hammâluñ degül

(101)

- 1 Uşşâka olduğına peder-i rehber- i vişâl
Abdâl lafzı oldı bu sırr-ı hafîye dâl
- 2 Heb ışkı tekyesinde bırakmazdı postını
Kurbân-ı çeşmi olmasa ol meh-veştûñ gazâl
- 3 Oldı kulakdan 'âşıkı hürşid u meh ânûñ
Mengüşı vaşfın eyleyeli çerḥde hilâl
- 4 Uşşâkına hediye-i kuḥl-ı cilâ yeter
Hacdän ayağı tozı ile geldügi bu sâl
- 5 Neylî güvâh-ı 'işmeti nâm-ı cemâldür
'Uşşâkı oldı cümle hemân 'âşık-ı cemâl

(100)/B da yok

(101)/4 B tozı, 5 B cemâl: kemâl

(102)

- 1 Rūzenūñ za'fını inkāra dahī var mı mecāl
Bedr iken oldı meh rūzede mānend-i hilāl
- 2 Kāmetūñ şevkle dāl itdi berā -yı ikrām
Hasru 'ıydı meh-i rūze idub istikbāl
- 3 Rūze-i atvel-i eyyām dūkenmek mi bilur
Yūsuf-ı 'ıyd-ı 'azīz eyledi dīdārı bu sāl
- 4 Toldı peymānesi āhir deme irdi ramazān
Devridür kim görüle cām-ı hilāl-i şevvāl
- 5 Ni'met-i seyrūzeye seyr oldı cihān
Şāhid 'ıyd-ı temāşāsına şimdi iqbāl
- 6 Kim bakar gurre-i şevvāle devirürken Neylī
Zevrağ-ı Aşaf-ı deryā-kef-i hürşid-i celāl

(103)

- 1 Mesned-ārā-yı mekārım kapūdan pāşā kim
Tab'-ı feyz-āveridür lücce-i pür-cüş-ı kemāl
- 2 Geştī-i kadrine ol şadr-ı sipihr-i iclālūñ
Bādbān olsa sezā bāl-ı humā-yı iqbāl
- 3 Bezm-i 'irfānını görseydi bilub noğşānın
İbn-i 'Abbād iderdi heves-i istikmāl
- 4 Melce'-ı 'ālem olub dergeh-i 'ızz u cāhı
'ıyd u kadr ola sa'ādetle hem eyyām u leyāl

(102)/2 B şevk ile

3 B bu didāra sāl

(104)

- 1 Bulmadı kararın suhan şekve-i hicrân
Her çend ki takrîr-i kelâm eyledi bülbül
- 2 Bezm-i haram-ı hâşuñla itdi şalâyı
Erbâb-ı dile da'vet-i 'âm eyledi bülbül
- 3 Bakdıqça güle oldı giriftâr-ı maḥabbet
Târen-gehâñ kendüye dâm eyledi bülbül
- 4 Germî-i havâ açdı dil-i gonçeyi Neylî
Süz-ı nağamıyle ânı râm eyledi bülbül

(105)

- 1 Dâr u gîr-i ehl-i cāhe ey gönül güm-i ragbet ol
Tut hemân dāmân-ı istignâyı dest-i himmet ol
- 2 Gönlüne gir her büt-i āyine-sîmānuñ mûdām
Cevher-i zātuñ mücerred kıl mişâl-i şüret ol
- 3 Olma gül-zâr-şifatuñ bülbül-i āşuftesi
Şem'-i zāte yan yakıl pervâne-i pür-ṭākat ol
- 4 Ey gönül yörün çinâr-āsâ havâ-yı ışkla
Ol nihâl-ı nâzı bāğ-ı vaşla dest-i da'vet ol

(105)/3 B bî-ṭākat

HARFU'L - MİM

(106)

- 1 Şahbā ile iderdüm eger 'işret istesem
Sāğarla söyleşürdüm eger şohbet istesem
- 2 Şad bāb-ı hecr açar dil-i nā-şāde ruzgār
Bir kez eger güşāddür vuşlat istesem
- 3 Ben şeyh-i şehre minnet-i himmetümi eylerüm
Pīr-i muğāndan ister idüm himmet istesem
- 4 Endīşe-i firaqla sūzān olur gönül
Bezm-i vişāl-i yārde germiyyet istesem
- 5 Sākīye Neyliyā mey için minnet eylemem
Hün-ı dil ü ciger çekerüm 'işret istesem

(107)

- 1 Rindāne çekub cām-ı meyi nūş idebilsem
Ham gibi o keyfiyyet ile cūş idebilsem
- 2 Cān virmek o şevkile bañā minnet-i cāndur
Pervāne - veş ol şem'ı der-āgūş idebilsem
- 3 Şad şevkle kūyında idub nāliş u zārı
Gülşende hezārı yine hāmūş idebilsem
- 4 İdrāk olınurdı hele zevk-i ğam-ı hicrān
Bir kerre dili 'ışqla bī-hūş idebilsem
- 5 Neylī yine āhile tutub kūyını yārın
Ol ka'be-i 'uşşākı siyeh-pūş idebilsem

(108)

- 1 Leb-i cānāne ‘aceb la‘l mi yā gül mi disem
‘Anberin hālâne hem müşk mi fülful mi disem
- 2 Oldı pervāne vü bülbül gibi dil pür-tef ü zār
Sañā ey şūh-ı cihān şem‘ mi yā gül mi disem
- 3 H̄asret-i h̄addūñ ile s̄inedeki dağlara
Bilmem ey lāle ruḥum gül mi ḳaranfil mi disem
- 4 Böyle nāz eylemeden ḳaşdı o şūhuñ bilmem
Şīve mi ‘āşıkına yoḥsa teḡāful mi disem
- 5 Meclis-i yārde sūzişle idersin efgān
Neyliyā ben sañā pervāne mi bülbül mi disem

(109)

- 1 Olmuş idi nüvişte-i levḥ-i ezel ḳalem
Nün-ı devāta daḥī ḳomamişdı el ḳalem
- 2 El üzre tutsalar nola k'olmağla vāsıta
Oldı hemişe nāzım-ı dīn u düvel ḳalem
- 3 Eyler müdām mazlaḳa-i şafḥada ḥırām
Olsa ‘aceb mi menşe‘-i sehv ü zell ḳalem
- 4 Ümmīd-i vaşf-ı ḳāmetidür şanma ānı nāl
Tutmuş dilinde rişte-i tül-i emel ḳalem
- 5 Neylī bu nev-zemīnde nazīre muḥāl iken
Buldi bu penç beytle anda maḥal ḳalem

(108)/3 B ruḥum : ruḥ

(109)/3 B sehv.-i zell

(109)/4 B nāl : nān

(110)

- 1 Cilve-i nāzda yāruñ olalı qaddi 'ilm
Oldı düşündaki her cāme Kubā-yı mu'lem
- 2 itmez erbābını üftāde-i tih-i esbāb
Reh-i teslīm gibi var mı tarik-i eslem
- 3 Güher-i la'l-i leb-i yār girān kıymetdür
Cevher-i cān şanma anı harc-ı 'ālem
- 4 Māder-i maḥbereden toğmada eṭfāl-ı suḥan
Vāsıta olmağla söz ebesi oldı qalem
- 5 Çekmege dāmen-i 'uzlet var iken elde yine
sy gönül keşmekeş-i 'ālem için çekme elem
- 6 Neyliyā virmeyecek hükmini mülk-i suḥanuñ
Kişver-i naẓmda söz şāhibi olmaz ādem

(111)

- 1 Qābil mi keyf-i 'ışkla mestāne olmayam
Meclisde ol perī ola dīvāne olmayam
- 2 mümkün mi dil sirişte iken nār-ı 'ışkla
Bir şu'le-i melāḥate pervāne olmayam
- 3 Zinhām olma maḥrem -i mihr u maḥabbeti
Dirsen gönül o mähla bī-gāne olmayam
- 4 Lāyıkmıdır zebūn-zen-i dehr-i dūn olam
Hem 'ışk eri olam yine merdāne olmayam
- 5 Kaşdum bu nūş-ı hūn-ı dil itmekde Neyliyā
Kim zir-i bār-ı minnet-i peymāne olmayam

(112)

- 1 Bezm-i erbāb-ı dile şevk-fezādur suhanum
Şem'i fānūs-ı şebistān-ı şafādur suhanum
- 2 Suhan-ı pākumi āyīneye teşbīh itmem
Şafvet-i 'ışkla bī-kir deryādur suhanum
- 3 Dosta pertev-i envār-ı şafā-yı hātır
Düşmene şa'sa'-ı berk-i belādur suhanum
- 4 Bir büt-i tāze-res-i fitne nişāndur gūyā
Ol kadar 'ışve-ger-i şive mūmādur suhanum
- 5 Neyliyā şüret-i ma'nā görünür her yüzden
Dest-i 'irfānda mir'at-ı şafādur suhanum

(113)

- 1 Fetīl-i şem'-i meclis olsa bir şeb rişte-i cānum
O şāh-ı hüsne bārī rüşen itsem rāz-ı pinhānum
- 2 Girībān-ı kabā-yı 'ışkum olmaz çākden hālī
Kabā-düz-ı mahabbet çākile açmış girībān
- 3 Cemāluñ āftāb-ı nīm-rüz-ı evc-i behcetdür
Düşürmez sāyeñi ben hāke ey serv-i hırāmān
- 4 Kimin künc-i vuşlatda idersün habbede fermān
Kimine bende-i fermānuñem ey şāh-ı hūbānum
- 5 Bilur ter-dāmen sermāye-i kām oldığın Neylī
Gören pür-dürr ü güher dāmen-i seyr-āb-ı müjgānum

(112) / 4 B 'ışve-ger u şive

(113) / 1 B rāz-ı : söz-i

2 B çāk ile

(114)

- 1 Çemen-i pā-būsuña biñ cānla āmāde sultānum
Kıyām ittiddi şevk-i makdemün şemşāde sultānum
- 2 Ayāğın tozın özler bende-i āzāde sultānum
Kadem-i rencide kıl devletle Sa'dābāde sultānum
- 3 Şabā kim hāk-i'anber-fāmını geşt u güzār eyler
Şemim-i cān-fezāstın ber-güzār-ı zülf-i yār eyler
- 4 Çerāğ-ı devletüñdür makdemüñle iftihār eyler
Kadem-i rencide kıl devletle Sa'dābāde sultānum
- 5 O bāğ-ı dil-keşüñ mi'māri bir düstür-ı ekremdür
Ki 'ālem 'ahd-ı luţfunda ser-ā-pā şād u hurremdür
- 6 Zamān-ı hurrem zemīn-i reşk-i irem-ferhunde bir demdür
Kadem-i rencide kıl devletle Sa'dābāde sultānum
- 7 Hudā zāt-ı humāyūnuñ haţālardan ba'id itsun
sa'ādetle hemişe her günüñ 'ıyd-ı sa'id itsun
- 8 O da Neylī gibi taķbīl-i dāmānuñla 'ıyd itsun
Kadem-i rencide kıl devletle Sa'dābāde sultānum

(115)

- 1 Cefāsi deñlu o şeh-i dil-nüvāz imiş tūtalum
Zahm-keşāy olıcaķ çāre sāz imiş tūtalum
- 2 İder mi bir nigh ol ser-firāz-ı nahvet u nāz
Göñül fütāde-i hāk-ı niyāz imiş tūtalum
- 3 Taħammül eylemege tākāt istemez mi dile
Bu cevrden bize maķşūd-ı nāz imiş tūtalum
- 4 Çi-sūd irmeyecek meyve-i vefāsına el
Nihāl-i kadd-i bütān ser-firāz imiş tūtalum
- 5 Güzāre kalmayacaķ pāde tākāt-ı reftār
Çi-fā'idedür ümmid-bāz imiş tūtalum

- 1 Dehri sūzān eyler āh-ı āteşinnüm var benüm
Pür-ṭanīn eyler cihānı bir enīnüm var benüm
- 2 Kevkeb-i ḥüsni ider endām-ı mihri lerze-nāk
Kim felekde mişli yok bir meh-cebīnüm var benüm
- 3 Bir nefes benden ğam-ı 'ālem nice olsun cüdā
'Ālemi ğam-ġin ider āh-ı ḥazīnüm var benüm
- 4 Cümle tıflān-ı ḥüsn şākird-i ders-i 'işvesi
Nāzda üstād-ı gül bir nāzenīnüm var benüm
- 5 Vādī-i tanzīre düşsün reh-i nūrdan suḥan
Kişver-i ma'nāda Neylī nev-zeminüm var benüm

HARFU'N-NÜN

- 1 Geşt-i güneşte oldu o serv-i çemen-i çemān
Büt gibi kaldı ḥayret ile birehmen hemān
- 2 Dārū-yı derd-i 'ışk leb-i nev-şahandīdür
Renc-i firāqdan bulur ānı emn-i emān
- 3 Virdi behişt-i heşti Ḥudā cins-i ṭā'ate
Bāzār-ı faẓlda olur ednā şemen-i şemān
- 4 Ta'vīz-i ḥüsn olub ḥaṭṭ-ı müşkīn medād ile
Oldı görünce ānı niçe ehremen-i remān
- 5 Yākūt la'l-i dilberi gördükde Neylīyā
Reşkile oldu ḥāl 'akīk-i yūmn-i yemān

(118)

- 1 Al zevk-i rızā mā-ḥāzar ḥān-ı kâdrden
Fark eyleme her huşk u teri şîr u şekerden
- 2 'Aşık ten-i zerd ile miyânına şârılssa
Fark olmaya bâzûları zerrîn kemerden
- 3 Toymaz seni dil eylese her laḥza temâşâ
Dil-i gürisne-çeşm olamı hiç seyr-i nazardan
- 4 Bir ḡayrı hüner gelmez elinden ânũ ancak
Seylî-i sitemdür gelecek dest-i hünerden
- 5 Bî-reng ise de güher-i şî'rüm nola Neylî
Elmâs girân- kâdr olur envâ'-ı güherden

(119)

- 1 Gõndemek istedikçe gönül yâre nâmesin
Değmez mi mürğ-i cāndan iderse ḥamâmesin
- 2 Reşkile ḥāl-ı 'arız-ı pür-tâb-ı dilbere
'Anber-furûş-ı âteşe şaldı şemâmesin
- 3 Zünnâr-beste ol büt-i raḡḡâsı seyr idüb
Zâhid çevirdi sübḡa-i zühdũ imâmesin
- 4 Aḡkâm-ı cevri tâzelerin itdi bî-famel
Takvîm-i köhne gibi vefâ rûz-nâmesin
- 5 Gülzâre maḡdemũ işidüb mihr şubḡdem
Bâlâya atdı şevkle zerrîn imâmesin
- 6 Neylî semend-i ṭab'a yine tâzıyânedür
Fursân-ı nazm ṭutssa nola elde nâmesin

(118)/1 B fark eyleme : fark eyle

" /3 B ol gürisne-çeşm

(119)/1 B yâre gönül

(119)/5 B şevk ile

(120)

- 1 Olub mübārekī-i t̄ālī' sipihre nişān
Göründi cebhe-i gerdūnda ğurre-i ramazān
- 2 Selām virdi enāme gelub meh-i rūze
Ḥamīde ḳaddile şanma hilāl oldu 'ıyān
- 3 Bu māhı eyledi sī-pāye sellem-i ra'nā
'Urūc-ı 'arş-ı fuyūzāte Ḥazret-i Mennān
- 4 Degül hilāl açılıb genc-i feẓz-i subḫānī
Kilīdin eyledi āmāde ḥāzin-i devrān
- 5 · Kuşūr-ı tab'uma vaşfında i'tirāf itdüm
Semend-i ḥāmemi Neylī tutub keşīde 'inān
- 6 Hezār-ı şermle bu demde eylerum cür'et
Ki tā vesīle-i 'afv ola ḥürmet-i ramazān

(121)

- 1 Luṭf eyle ḥam cebhe-i perçin çözülsün
Ol 'ukde-i ḥışm u girih-gin çözülsün
- 2 Yandur yine ol şu'le-i cevvēleyi sākī
Efserdegī-i ḥatır-ı gam-gin çözülsün
- 3 Gencīne-i ümmīd açılısun dil-i zāre
Sīne gudegī ol tükme-i zerrin çözülsün
- 4 Kılısun yine dil-besteler ümmīd-güşāyiş
Bend-girih turre-i müşkīn çözülsün
- 5 Olsun dil-i Neylī daḫī şāyān-ı nevāziş
Luṭf eyle ḥam-ı cebhe-i perçin çözülsün

(122)

- 1 Ey seng-pāre-i sitemin zīb-i dest idem
Āyīne-i derūnumı sensin şikest iden
- 2 İtmiş bülend rütbe-i nāzın ol āfetūñ
Kādr-i niyāz-ı 'āşık-ı şeydāyı pestiden
- 3 Āhir ider nişimen-i endüh-ı sīnesin
Her şadr-ı cāh u devleti cāy-ı nişest iden
- 4 Erbāb-ı 'ışkı ol büt-i deyr-i melāhatūñ
Şevk-i şarāb-ı la'li imiş mey-perest iden
- 5 Cām tamām-ı hūn-ı dil-i ehl-i 'ışkdur
Neylī henüz o ğamzeleri nīm-mest iden

(123)

- 1 Urmasun el hāncer-i bürrāne zaḫmet olmasun
Cānı teslīm eyleruz cānāne zaḫmet olmasun
- 2 Cām-ı la'lüñdür ğaraż-ı erbāb-ı bezm-i 'işrete
Şunma sākī anlara peymāne zaḫmet olmasun
- 3 Rüstem-i çeşmüñ görür sehrāb-ı cānın kārını
Tir-i pür-tāb itmesun müjgāne zaḫmet olmasun
- 4 Gelmesun şāh-ı ḫayālūñ ḫātır-ı nā-şādıma
Tengdür ğāyetle ol vīrāne zaḫmet olmasun
- 5 Levḫ-i mihre yazdı eş'āruñ 'uttārid Neyliyā
Düşme-kayd-ı defter-i dīvāne zaḫmet olmasun

(122)/3 B cāh-ı devleti

(122)/5 B 'ışkdurur

(123)/4 S dīrāneme (nā-şādıma)

" /5 B defter u dīvāne

- 1 Müṭribā meclis-i 'ışka ṭarab āversin sen
Māhden mihr gibi ḥüsnle mehtersin sen
- 2 Ceş-i ğam-ı neyle girift-i dile āheng itse
Şāh-ı manşūr ile bir demde mużaffersin sen
- 3 Būselikle dil-i 'uşşāka virür sende qarār
Yok muḥālif sañā kārūnda muḥayyersin sen
- 4 Dāğ-ı 'ıŝkuñla ki dil itdi nevā-yı kânün
Alub ey kaşı kemānum ele neylersin sen
- 5 Eyledin beste-i zencir uşūlneyle dili
O müselsel nağāmātiyle füsünkersin sen
- 6 Dest-zen-i şevk-i kudūminle büzürg ü köçek
Tā 'Irāk u 'Aceme velvele-güstersin sen
- 7 Dehr dem-sāzuñ ^{itdi} otub maqāmını bülend
Māye-i vech-i hümāyūnī-i aḥtersin sen
- 8 Ola o fer ne kadr sāña niyāz-ı Neylī
Evc-i şahbāzda şad perde füzüntersin sen

- 1 Urub cāna hezārān ḥancer-i bī-dād neylersin
İdub cān u dili bī-dāduña mu'tād neylersin
- 2 Dil-i vīrānımı dest-i keremle yapma sultānum
Ḥarāb-ābād-ı 'ışkı eyleyüb ābād neylersin
- 3 Dem-i vaşl surūr-ı encāmı hoş gör ey gönül şimdi
İdub ālām-ı eyyām-ı firākı yād neylersin
- 4 İder te'şir seng-i bī-sütūna gerçi kim tişen
Dil-i āhen-sirişt-i yāri ey Ferhād neylersin
- 5 Zemīn-i nevde Neylī cilve kılsun edhem-i ḥāmen
Kūhen-i vādīde olub pīr u üstād neylersin

(126)

- 1 Şoḥbet-i aḡyārde gül gibi şûḥ u sengsin
Bûlbûlân-ı ʿışka ammâ gönçe-veş dil-tenksin
- 2 Sûz-i âhumla seni berbād iderdüm neyleyüm
Kâkül-i cānāne ey baḥt-ı siyeh hem-renksin
- 3 Mûy-ı muşķin ser- firāz itmiş seni var ise ger
Leşker-i āşûba ey ḥāl-ı siyeh serhengsin
- 4 Vaḳf iderdüm ben seni vaşf-ı dehān-ı dilbere
Ey zemīn-ı tāze ammâ neyleyum pek tenksin
- 5 Gördüğün ḥûba idersin ʿışkbāzı Neylīyā
Her meye keyfiyyet u her naḡmeye āhengsin

(127)

- 1 Heb istedigün ḥûr-ı cinān luḡf-ı Ḥudādan
Zāhid hele vildānı da unutma duʿādan
- 2 ʿUşşāka peyāmın götürür kûy-ı cefānuñ
Bir tāze zuhûr eylese de semt-ı vefādan
- 3 Bezm-ı meye kim gelsâ sebk-meşreb olur heb
Çün rıḡl-ı girān olsada nāmı şukalādan
- 4 Nābīnün olub nefḥa-ı āsārı cihāngir
Taʿtīr-ı bilād itdi iki kıḡa-ı lāden
- 5 Neylī gibi her ḥuşk u teri şīr u şeker bil
Bir zāʿika taḥşīl ide gör ḥān-ı rızādan

(128)

- 1 Faşldı kim deşt u şahrālar olub deşt numün
Güşe-ı ḡam-ḥāneye nāçār ışınmışdur derün
- 2 Erbaʿinün çillesi çün zühd bārid-ı suḥt olub
Dāḡ-ber-ı dil dāmen-ı kānüne düşdüm hemçünün

- 3 Her nihāl-i tāze-i gülşen mişāl-i şāh-ı bīd
Zīr bār-ı berfde kalmış zār-ı ser-nigūn
- 4 Çeşm-i nergis açılır bir gün karīru'l-ayn olub
Kalmaz ey Neylī bu hasret-i dīde dil-i zār u zebūn

HARFU'L HĀ'

(129)

- 1 İdub hām-ı ser-i zulfūn küşāde şāne ile
Tōkundu gönlümüze dil-rubā bahāne ile
- 2 İder mi feyz-i hūner-i hāme tab'-ı nādāne
Olur mı cest har-ı süst tāziyāne ile
- 3 Bilür şü'ū'-ı 'ukūḳ-ı peder ne rütbe imiş
Keşākeşin gören ebnā senuñ zamāne ile
- 4 Serinde dāğ-ı muhabbetle fahr ider 'āşık
Şeh-i zamāne gibi efser-giyāne ile
- 5 Hemīşe dilber-i mevzūn-hırāma meyl iderüz
Belāya uğramışuz tab'-ı şā'irāne ile
- 6 Geçince tā dem-i gül oldu nağme-senc-i niyāz
Hezārān eyledi 'ömri güzer terāne ile
- 7 Ğamuñla kalmadı Neylīde tākāt-ı güftār
Ne ile hālāni 'arz eylesun sañā ne ile

(130)

- 1 Hemīşe gerçi ki bī-gāneyüz vişālūñle
Göz āşinālığımız var hele hayālūñle
- 2 Tabībüm eyle müdāvā bu haste-i 'ışka
Ye şerbet-i leb-i la'lūñ ye hubb-i hālūñle
- 3 Ğubār-ı hātırı setr it hayāli dilde iken
Mükedder eyleme mihmānuñı melā'lūñle

(128)/4 B ikinci mısra yok

(129)/5 B ider ,(129)/7 B sañā nī ile

(130)/2 B müdāvā : meded

4 Nedür bu cünbüşüñ âşufte hâl-i zülfi iken
Deñilsin ey dil şürîdesinde hâlünle

5 Seni götürmez o hercâyî yādına Neylî
Hayāle döndüñ eger çu bu cism-i nālûle

(131)

1 Ne canı eyledüñ mahrem harîm-i vaşl-ı cānāne
Ne tākāt kaldı şabr-ı miñnet-i ‘ışka dil u cāna

2 Göñül bir servüñ oldı bî-karār-ı bāde-i ‘ışkı
‘Aceb mi itse dā'im cūy-veş feryād mestāne

3 Dil-i şeydā esîr-i gamze-i tātārîdür şimdi
‘Aceb mi düşse kayd-ı miñnet-i zülf-i perişāne

4 Der-âgüş itsem ol nā-mihrbānı şevkle ey dil
Felekde hāle olsam bir gice ol māh-ı tābāne

5 Hayāli çıkmaz iken bir nefes kāşāne-i dilden
Çıkar ol bî-vefā her dem bizi gördükçe bigāne

(132)

1 Olub şad pāre çāke kalmadı yer ceyb u dāmāne
Dil-i şeydā tayansun şimdi dest-i devr-i cānāne

2 Şarılmadıçça bir kez ol nihāl-i ‘ışveye yā Rab
Şikest irgürmesun dest-i ecel ser-rişte-i cāne

3 Ser-āverde olur bām-ı felekden seyrine hürşîd
Seher-geh çıksa ol meh-i tal‘atum geşt-i gülistāne

4 Nice ümîd-i vaşl itsun göñül ol bî-vefādan kim
İder her gūşe-i çeşmi-i şāret künc-i hicrāne

5 Eger gümgeşte-i vādî-i harmān olmayam dirsen
Düşürme bāre-i tab‘uñı Neylî semt-i ‘irfāne

(130)4 B hâl-i : hāli

(131)/4 B şevkle : şevk ile , hāle : hāle

(132)/3 B meh-i tal‘atum : tã‘atum

(133)

- 1 Lebüñde görmese cānā mülāyemet ğonce
Ne cānı var ide lāf-ı müşābehet ğonce
- 2 Şabāyla şālunur āh u zārın itmez ğuş
Hevā-yı bülbüle kılmaz mütābe‘at ğonce
- 3 İrince zaḥmuma peykān-ı yār olur ḥandān
Görünce şebnemi eyler mülāṭafat ğonce
- 4 Olunca cām-ı be-kef la‘l geldi ğüftāre
Gül ile eyledi ğüyā müşāḥabet ğonce
- 5 Ne şekle ḳordı daḥī ‘andelībi ey Neylī
Dehān-ı dilbere bulsa müşākelet ğonce

(134)

- 1 Ebrūlarıyla meylum o fettānı görmege
Ḳādum hilālle meh-i tābānı görmege
- 2 Ta‘rīf olunsa ḥüsni eger ol mehūñ yine
Muhtāc-ı çeşm-i ‘ibret ile ānı görmege
- 3 Müjgān-ı dīde şaf-zede-i rehğüzārıdur
Şāh-ı ḥayālī ṭal‘at-ı cānānı görmege
- 4 Şāyeste görmez ise de teşrīfine bizi
Gelmez mi bezme cām-ı dıraḥşānı görmege
- 5 Taḥkīk-i baḥş-ı mes‘ele-i Neylīyā
Mevḳūfdur risāle-i hicrānı görmege

(135)

- 1 Bir māhe ‘āşık ol ki mu‘ādil bulunmaya
Meyl itmedük felekde āña dil bulunmaya
- 2 Nokşānımız niḳāb-ı cemāl-i zuhūridür
Şanma cihānda murşid-i kāmil bulunmaya
- 3 Ceyş-i fenāya pārde olsun o geşt-i cāh
Kim anda ehl-i dānişe ḥāşıl bulunmaya

- 4 Āyīne karşı tutdı yine sâña rüyını
Tâ senden özge sâña muqâbil bulunmaya

(136)

- 1 Bezm-i mey öyle gerek meşreb-i rindâne göre
Dide-i sâğarı rû-yı gamı bî-gâne göre
- 2 Şâhid-i mey çok Aristoları bî-hüş eyler
‘Akl-ı evveldür o kim âni hakîmâne göre
- 3 Bunca sūzişleri pervâne-i ‘işkuñ efsūs
Māye-i hādedür ol şem‘-i şebistâne göre
- 4 Seyr iden hüsñün o şūñ dil-i sevdā-zedenüñ
Bilur āşüfteligüñ zülf-i perîşâne göre
- 5 Neyliyâ yok sözüm el-hak ki nazîr olmaz imiş
Nazm-ı pākize-i kāmî-i sühendâne göre

(137)

- 1 Gitmiş ol şem‘-i şeb-i efrüz diyâr-ı Şāma
Seheri peyk-i şabāya virelüm bir nāme
- 2 Pāy-māl eyler idi ceys-i gam u endühi
‘Āşık-ı zāruñ eli irse mey-i gülfāme
- 3 Nīce demdür nağamāt itmedi şevk ile hezār
Şāh-ı gül kimdi gülsende muraşsa‘ cāme
- 4 Eyledüñ şarf nīce naqd-ı sirişki ammā
Dikmedüñ bir nazār sākî-i sîm-endāme
- 5 Geçmeden çāğı gelur mi yine İstānbūla
Neyliyâ āh geçer mi dilüñ ol nā-rāme

(138)

- 1 Hāl-i ruhsāruñ eger olmasa ‘anber-sūde
Reşkle nāf-ı gazāl olmaz idi fersūde
- 2 Zerre-sān eyledi eczā-yı cihānı rakşān
Mihr-veş hüsnuñ olub cilve-nümā her sūde
- 3 Şad cihān neşve-i afyon u ğubār ola fedā
Cām-ı şahbāda olan hālet-i ğam-fersūde
- 4 Oldı sermāye bu bāzārda bī-sāmānī
Bender-i ‘ışķda husrān-ı tutarlar sūde
- 5 Micmer-i hātırı itmezdi hayāli pür-dūd
Neylāyā tūresine olmasa ‘anber-sūde

(139)

- 1 Ma‘nā-i hulūş oldı ‘ıyān fiṭratumuzda
Yok rū-yı riyā āyine-i sīretümüzde
- 2 Biz hikmet-i rendīde Felāṭūn-ı zamānuş
Der-kār gerekdür ğam-ı mey ‘işretümüzde
- 3 Yok sebze-i bī-ğāne ‘aceb bāğa vefāyuz
Heb mihr güyā ser-zadedür ṭīnetümüzde
- 4 Sultān-ı ğamuz dāğumuzu eyleyub āmāc
Tiriñ geçinur dā‘ire-i devletümüzde
- 5 Her zerreyi Neylī görürüz şems-i ḫaķīķat
İksīr var ancaķ nazār u ‘ibretümüzde

(138)/1 B reşkle : reşkile

(138)/4 B bī-sāmānī : sāmān

(140)

- 1 Cüdāyum gülşen-i küyundan ol gül kande ben kande
Bañā hemderd-i ʿışk olsun mı bülbül kande ben kande
- 2 Ne beñzer bāña vādī-i cünün-ı ʿışkda Mecnün
İden deşt u beyābānı taʿaqqul kande ben kande
- 3 Ne mümkün söyleşilmek ğamze-i hancer-i bedestüñle
Gel inşāf it o bed-mest-i tegāfül kande ben kande
- 4 Yoğıken tākatum tāb-ı nigāh-ı luṭfi dildāre
Cefā-yı taʿn-ı aġyāre taḥammül kande ben kande
- 5 Bu ṭālīʿ le olur sermāye-i derd-i sarā-ı Neylī
Şafā-baḡş-ı dil olmak sāġar-ı mül kande ben kande

(141)

- 1 ʿAbeşdür saʿy-i rû-yı zerd u eşk-i ter huşuşunda
Bilur hübān ʿayyār-ı ʿışkı sîm u zer huşuşunda
- 2 ʿAceb mi güft-gü leb-i yār olursa vaşf-ı hâlinde
Bilinmez aşlı çok söz söylenür ʿanber huşuşunda
- 3 Ḥayālin görmege itmez taḥammül-i dîde hâtırdā
Bağılmaz hâtıra meşhûrdur dilber huşuşunda
- 4 Cevād u mümsik eyyām-ı tehi-destîde yeksāndur
Nihāl-i huşk u ter birdür şitāda ber huşuşunda
- 5 İder būs-i lebüñ vaʿdile nuṭkuñ arzū Neylī
Söz olmaz gerçi sâkî luṭfuña sāġar huşuşunda

(140)/4 B nihāl u huşk u ter

(142)

- 1 Ol gönçe-dehen zümre-i hūbān arasında
Gül gibidür ezhār-ı gülistān arasında
- 2 Rüyunda degildür görünen kākül ü zülfi
Ol nūr-ı siyehdür meh-i tābān arasında
- 3 Gül-ḥande şanur aḡger-i sūzende görenler
Dāğ-ı gāmını sīne-i sūzān arasında
- 4 Gūş itmeyeli kulḡul-ı şahbāyı kadeḡden
Çok güft ü şinide olmada rindān arasında
- 5 Mehtāb şanur tarikī-i şebde görenler
Rüyun o siyeh zülfi perīşān arasında

(143)

- 1 ‘İşḡı fāş eyler mi ‘āşık gāmze gāmmāz olsa da
Her nigāh-ı nāz bir şāret-ger-i rāz olsa da
- 2 Şayd olur elbet kemend-i āh ile murḡ-i ümid
Çak-ı nihāl-i sidre üzre āşiyān-sāz olsa da
- 3 ‘İşve vü nāzı biter mi ol büt-i ṭannāzdan
Her niyāz-ı ‘āşıka nādide şad-nāz olsa da
- 4 Gayrilerle muṭribā dem sāz olursun sen yine
Dīde-i ‘uşşāk hūn u nālesi sāz olsa da
- 5 Yine seng-i endāz-ı ṭa‘n olmaḡ mukarrerdur ‘aduv
Şi‘ri Neylī meyve-i bostān-ı icāz olsa da

(142)/1 B zümre-ı : gerçi ki

(143)/2 B elbet:āḡir, āh ile : āhle, çak : çāk

(144)

- 1 Āmed-şūd-i şabāh u mesādan netice yok
Ġam gitse bārī bezmümüze bāde gelse de
- 2 Zīrinde nām-ı bendeyedür evvelā naẓar
Sultānum ismi nāmede bālāda gelse de
- 3 Uymaz dem-i vişāline ol şūh-ı new haţtuñ
Faşl-ı bahār mevsim-i a'yāde gelse de
- 4 Eyler güzār biñ dile bir demde Neylīyā
Turmaz hayāli hātır-ı nā-şāde gelse de

(145)

- 1 Degül ma'nā-yı beyti mu'teber çün kim mu'ammāda
Baġar mı zāhir-i eşyāya 'ārif dār-ı dünyāda
- 2 Cevād u mümsāk eyyām-ı tehi-destīde yeksāndur
Nihāl-i terle çüb-ı huşkuñ olmaz farkı ser-i māda
- 3 Hazer kıll bed-nihādān vaz'-ı āşnāyīden
Olur müstehcen elbet lafz-ı hücnet olsa mañāda
- 4 Nihāl-i bīduñ olmaz bergi mūcib-i bār-ı ümmīdi
Degül va'd-ı zebān-ı incāzı müstelzem eñissāda
- 5 Melāl-ı hecr ile hamyāze-keş olduġça ey Neylī
Olur āġuş-ı 'āşık şāhid-i ümmīde āmāde

(146)

- 1 Ferdāda tāb-ı maşşere yoktur çü iştibāh
Yarınuñ issı var diyub itme bugün günāh
- 2 Zārb eyle kilik-i 'afvuñ añā urma rüyuma
İtme ilāhī rū-siyeh vü nāme-i siyeh
- 3 Her nev-bahār-ı 'ömre hazān-ı der-pey oldıġım
Söyler zebān-ı hālle gülşende her giyāh

(145)/4 B bergi : berg-i

(146)/3 B hālle : hāl ile

4. Her nev-bahār-ı 'ömre hazān diyū
Gülşende ter-zebān-ı giyāh olmada güvāh
5. Neylī o māhtāb-ı çehār-dehden olma dūr
Şad şevkle şafā vire derd üstüne o şāh

(147)

1. Meş'al-ı tālī' olub rāhber inşā'allāh
Eylerüz şehr-i ümide sefer inşā'allāh
2. Rişte-i dil ne kadar olsa da pür 'ukde yine
Dest-i ikbāl ānı hall ider inşā'allāh
3. Şüre-zār-ı game de düşdi ise tuhm-ı ümīd
Nem-i feyz ile olur sebz u ter inşā'allāh
4. Eylerüz şāhçe-i naḥl-ı murāda pervāz
Mürğ-i ikbāle gelub bāl u per inşā'allāh
5. Neylīyā bir gün olur sāgar-ı şahbā-yı neşāt
Bedel-i kāse-i ḥūn-ı ciger inşā'allāh

ḤARFU'L - YĀ'

(148)

1. Bakmazam rū-yı nigāre gül-i āl olsa daḥī
Tāb-ı ruḥsārı ile mihr-i cemāl olsa daḥī
2. Ger işābet daḥī eylerse ḥaḩādūr zinhār
Bed-nigehden ḩazer it 'ayn-ı kemāl olsa daḥī
3. Hecri pey-der-pey olur res m-i maḩabbetde hemān
Rūze-i hecrdedür anda vişāl olsa daḥī
4. Dur-bāş-ı edeb ol şāhid ider mi taḩrīb
'Arz-ı ḩāle dil-i bī-māre mecāl olsa daḥī
5. Neylīyā ḩātırına gelmez o şāh-ı ḩüsnūn
Za'afła 'āşık-ı dil-ḩaste ḩayāl olsa daḥī

(146)/4 B ter-zebān-ı beyān olmada giyāh

" /5 B 5. beyit yok

(147)/3 B ise de

(148)/1 B (2.mıs.) "Zene meyl eylemezem kaḩt-ı ricāl
olsa daḥī"

" /3 B maḩabbetde : miḩnetde

(149)

- 1 Haṭ geldi tāb-ı 'arız-ı dil-keşdeyüm daḥī
İrdi bahār ben ser-i āteşdeyüm daḥī
- 2 Kār itdi ğamze cünbüş-i ebrūda dil henüz
Tīr irdi cāne seyr-i kemān - keşdeyüm daḥī
- 3 Encāme irdi ḥusni ḥayālümde lebleri
Bezm āḥir oldı ben mey-i bī-ğışdayum daḥī
- 4 Dāmān-ı vaşluñ el wirub aġyāre sevdigüm
Ben dest-i hecrüñ ile keşā-keşdeyüm daḥī
- 5 Sūz-i derün söyünmedi eşkümlē Neylīyā
Kār itmez oldı ol āteşdeyüm daḥī

(150)

- 1 Güzellenub yine gülsen-i cemāl yār gibi
Demide oldı benefşe haṭṭ-ı 'izār gibi
- 2 O şehsüvār-ı melāḥat rakıbsüñ munşī
Redīf-i eşheb nāz eylemiş şikār gibi
- 3 Bu gülistān-ı cihān özge şeşder-i ğamdur
Ki bī-şumār ānuñ zārı var hezār gibi
- 4 O şühür zevrak-ı yüm koçmada ben āġuşum
Küşāde itmedeyüm devrden kenār gibi
- 5 Sebū-yı bāde ile geldi Neylīyā sākā
Yine murādı şikest ser-i ḥumār gibi

(151)

- 1 Hüsni āfākı tutub pençe-i hürşid gibi
Cānda āvīz o mehūn ğamzesi nāhid gibi
- 2 Hārf-ı med ğam gibi her kim ola cinsile behem
Eresin çerh tutar farkına teşdid gibi
- 3 Olmadı vaşlı dirīĝa mihāl-i hüsni
Dūha-i dilde olan bāde-i ümmid gibi
- 4 Bedr-veş 'āşıkı kāmil diler ol mihr-i cemāl
Kaşdı 'uşşākı bu takrīb ile teb'id gibi
- 5 Cāygir oldı süveydāda ümid-i vaşlu
Dil-i etfāle düşen rā'ıye-i 'ıyd gibi
- 6 Resm-i maşşūsla te'sis-i suhan kıll Neylī
Tābi' olma selef elfāzına te'kid gibi

(152)

- 1 Dū çeşmünden iki yüm gibi hünābe revān oldı
Remedden hāl-i zār merdüm-i dide yemān oldı
- 2 Remedle vār idi çeşm-i āşināyī gerçi ewvelden
Nāce gün hāne-i didemde şimdi mihān oldı
- 3 Karīru'l 'ayn gül-geşte-i bahār olmağda heb 'ālem
Bañā göz habsi ile külbe-i ahzān mekān oldı
- 4 Ne mümkün düşde görmek rāhatı şeb tā seher şimdi
Bañā bir lahza uyhu tütüiyā-yı çeşm-i cān oldı
- 5 Nigeh-dār-ı şifādur çeşm-i ümmidüm yine Neylī
Penāhum çünki dergāh-ı Hudā-yı müste'an oldı

(151)/6 B maşşūsla : maşşūş ile

(152)/5 B ümmidüm : ümmid

(153)

- 1 Bahār irdi yine deşt u fezâlar gülistân oldu
Hezâr-ı bî-nevânuñ kâr u girdâri figân oldu
- 2 Şalındı hür-veşler köşe köşe semt-i gülzâre
Yine şahn-ı çemen reşk-âver-i bâg-ı cinân oldu
- 3 Gül bādâmı rîzân oldu şanmañ ol kef-i yümdür
Sabâdan mevc urub gülşen-geh-i bahâr-ı bî-girân oldu
- 4 Getürdi bülbüle nâme degüldür gonçe-i zanbak
Şabâ şâh-ı bahâre şimdi kim peyk-i revân oldu
- 5 Tolandı cûylar mestâne reftâr ile gülzâri
Yine hengâm-ı devr-i sâgar-ı sahbâ-keşân oldu

(154)

- 1 Ne arzû-yı vişâl vü ne ibtilâmuz olaydı
Ne dil-rûbûde olaydık ne dil-rûbâmuz olaydı
- 2 Devâm-ı devlet-i hûsnine yâruñ ânı iderdük
Eger icâbeti meczûm bir du'âmuz olaydı
- 3 Felek iderdi nihân-ı karş-ı mihr u mâhı hemîşe
Nevâl-ı hânene gerdünuñ iştihâmuz olaydı
- 4 Bu cism-i zerd ile şâyed sezâ-yı ragbet olurduk
Mişâl-i kâhrübâ tâb-ı kehrübâmuz olaydı
- 5 Keşâyiş-i dile Neylî olaydı çâre felekde
Ne nazm-ı dilkeş u ne şi'r-i dil-küşâmuz olaydı

(154)/1Bvü (yok), 4 B cism-i zerd:çeşm-i zerd

(155)

- 1 Bir pençe-i melâhatuñ oldum rûbûdesi
İkâz-ı fitne itmede çeşm-i günûdesi
- 2 Tahrîr-i vaşf-ı hüsnüñ iderken midâd-ı yümün
Şâyân-ı sevâd dîde-i hür olsa dûdesi
- 3 Tâ itmedikçe tîşesini serde imtiñân
Ferhâd-ı 'ışkuñ olmadı kâr-ı âzmûdesi
- 4 Bûs-ı lebûñle zinde-i câvid-i şevk olan
Âb-ı hayâtuñ olsa sezâ dest-i şûdesi
- 5 Cây itse Neyliyâ nola destâr-ı ragbeti
Bâg-ı tabî'atuñ bu gül-i nev-küşûdesi

(156)

- 1 Var yine şehrtüñ oruc nâmında bir mehpâresi
Yâ seferdür yâ tahammül mübtelâya çâresi
- 2 Perveriş-yâb-ı dil-bestân na'îm u nâzdur
Hatm olur ancak tamâm-ı şehrdesi pâresi
- 3 Geşt iderler şâma dek süzişle hergün sū-be-sū
Var yemez içmez nice ser-geştü vü âvâresi
- 4 Çıkmada günden güne elden çū eyyâm-ı bahâr
Geçmede her gün çū nakd-ı vakt-i 'ömrüm pâresi
- 5 Kadrini bil hoş tut ol yek mâha tıfl-ı pâki kim
Gurme-i 'ıyd olamaz Neylî ânuñ kehvâresi

(155)/1 8 oldum:olduk

(157)

- 1 Hatt-âver oldı ten dâgdâre gelmez mi
Bahâr geldi o gül lâlezâra gelmez mi
- 2 Kalur gider mi gönülde nühüfte 'ukde-i gam
Miyân-ı bezme kadeh-i âşkâre gelmez mi
- 3 O gülde bû-yı vefâdan eger mi yok yoksa
Nesim-i şubh-ı emel bu diyâre gelmez mi
- 4 Hurûşa geldi görüb mevc-i eşkümi deryâ
Dahî o güher-i yektâ kenâre gelmez mi
- 5 Kalur gider mi bu cevri sipihrûñ ey Neylî
Bilub günâhın 'aceb i' tizâre gelmez mi

(158)

- 1 Bizümle ol büt-i bigâne ülfet itmez mi
Perî ise ne var âdemle şohbet itmez mi
- 2 Şikeste pây-ı gamuz dest-gire muhtâouz
Meded bir ayâga sâkî mürüvvet itmez mi
- 3 Rumûz-ı nükte-i gamzeñde 'âciz oldı rakîb
Zebân-ı tığûñ ânı şerha himmet itmez mi
- 4 Ol âfete nice 'arz-ı merâm ider 'âşık
Hücüm-ı şevk ânı lâl-ı hayret itmez mi
- 5 'Aceb mi olsa sezâ-yı kabûl ey Neylî
Bu şî'r-i tâzeyi kim görse ragbet itmez mi

(157)/2 B nühüfte gönülde

5 B bu cevri:bu cüy-1

- 1 Şanub vesîle-i kurb-ı vişâi âhumuzı
Şevâb-ı niyyete eylerüz günâhumuzı
- 2 Cebîn-i yâre bakub kaldı dîde hayretle
Ğarîk-ı lücce-i nûr eyledüñ nigâhumuzı
- 3 Göreydüñ eyleridüñ medd-i âhle telmîh
Dırâzî-i şeb-i hicrâne şubh-ğâhumuzı
- 4 Felâhân-ı sitem u cevr içün ider a'câd
Felek iderse bir âverde seng-i râhumuzı
- 5 Pesend iderse sezâ Neylîyâ sühân-sencân
Bu nev-zemîn ğazel-i mu'ciz iştibâhumuzı

- 1 'Acab mı dem-be-dem söyletse mürğân-ı gülistânı
Şeh-i gül taht-ğâh-ı gülşenüñ oldı Süleymânı
- 2 Gözin hâb-ı 'adenden açdı ezhâr-ı çemen cümle
Dilâ gel'ibret al sen de küşâd it dîde-i cânı
- 3 Yine geldi miyân-ı gülşene peymâne-i şahbâ
Getürdi sâkı-i meclis yerine 'ahd u peymânı
- 4 Çırâğân eylediler maqdem-i sultân-ı nev-rûze
Gül ile lâle gülzâruñ olub şem'-i şebistânı
- 5 İder şad perde-i nâz içre gonçe handesin pinhân
Nice zâr olmasun bâğuñ hezâr-ı zâr u nâlânı

(159)/2 B dîde:dil

(160)/4 S nevrüz-ı sultânı

(161)

- 1 Sevdüm yine bir taze gül-i gönçe dehâni
Bülbül-ves idersem nola feryâd u figâni
- 2 Emniyye-i vaşl itdügini bilmesun ey dil
Cellâd-ı nigâhı o şehûn bilmez emâni
- 3 Ya'küb-ı belâkeşleri de yâde getürsün
Mislûn yogidi haq bu ki ey Yüsuf-ı şanı

(162)

- 1 Şevk-i pâ-bûsuñ reh-i 'ışkında hâk eyler beni
Arzû-yı zahm-ı tîgün sine-çäk eyler beni
- 2 Girye-i şevkum şarîdıkça nihâl-i kaddüfe
Nev-bahâr-ı 'ışkıda hem-hâl-ı tāk eyler beni
- 3 Şekve-i cevri o şüh-ı ser tırāsuñ rüz-ı haşr
Güşe-gır-ı dāmen-ı semān-ı pāk eyler beni
- 4 Ol tabīb-ı cān kadem-ı rencide kılmaz Neyliyā
Hasret-ı teşrifi herdem derd-nāk eyler beni

(163)

- 1 Ol kim ezeli 'ışkı bañā pişe düşürdi
Cevr itmegi ol āfet-ı bed-kişe düşürdi
- 2 Mecnūnuñ iden haşşasını seng-i melāmet
Sehm-ı ser-ı Ferhāde dahı tişe düşürdi
- 3 Heb hātır-ı rindānı şikest eyledi sākī
Pür-bāde elinden yine bir şişe düşürdi
- 4 Dest urdı şabā turrelerin itdi perişān
Āşufte dilān-ı gamı teşvīşe düşürdi
- 5 Ürtādelik el virse nola Neylī-ı zāre
Āvāre dili bir büt-ı bed-kişe düşürdi

(163)/5 B el virse:virse

(164)

- 1 Gam-ı hecrüñ dili nâ-şâddan dūr olmadan kaldı
Peyâm-ı müjde-i vaşluñla mesrūr olmadan kaldı
- 2 Dirîgâ ol tabîb-i nâz pür-verd-i dil u cânım
Devâ perdâz-i derd-i cân rencür olmadan kaldı
- 3 Şarâb-ı kâı biz nüş itmeden hanyâze-rîz olduk
‘Aduvv-i câm-ı emelden gerçi mahmūr olmadan kaldı
- 4 O şüh-ı dil-nüvâzum rüy-ı dille yapmasun göñlüm
Dil-i vîrâne bir vechile ma‘mūr olmadan kaldı
- 5 ‘İtâb u hışmla olsun nazar kıl ‘âşıka çün kim
Nigâh-ı luḫf u ihsânıñla manzūr olmadan kaldı
- 6 Şeb-i deycür-ı gamda şöyle hâb âlûdedür bahtım
Ki bîdâr-ı şadâ-yı nefha-i şūr olmadan kaldı
- 7 Ne mümkündür nazîre bu zemîn-i tenge ey Neylî
Ki cevelân-gâh-ı rahş-ı tabî-ı pür ziver olmadan kaldı

(165)

- 1 Ürtâdedür o serv-kağ-ı gül-‘izâre cüy
‘Âşık-sıfat düşerse nola rehgüzâre cüy
- 2 Müstagnî-i maḫabbet olan firkat âşinâ
Girdâb-ı hecre düşse de olmaz kenâre cüy
- 3 Virmez karar hiç kef-i tahriki nâleme
Dem-sâz olub nevâ-yı dil-i bî-karâra cüy
- 4 Zindân-ı gamda kalsa da Yûsuf-tabî‘tân
Olmaz şafâ-yı gülşen-i vaşla nazâra cüy

(164)/6 B olmadan kaldı:olmadı kaldı

F İ T - T E V Ā R İ H

TĀRĪH-t BERĀ-YI SANDŪKA-t HIRKA-t ŞERİFE VÜ CÜBBE-t LATİFE

(1)

- 1 Hâzret-i pâdişeh-i rû-yı zemîn
Sâye-i lutf-ı Hudâvend-i ehad
 - 2 Şeref-i dūde-i âl-i 'Osmân
Vâris-i mülk-i cihân-ı ced-ber-ced
 - 3 Hakk ta'rif ne mümkündür ânı
Olmaz evsâf-ı kemâlâtına had
 - 4 Mevc-i yüm gibi kef-i re'fetinün
Yokdur âsârına ihsânına 'add
 - 5 Bendedür irşle ecdâdından
Der-i ikbâline baht-ı es'ad
 - 6 Düş-ı iclâlintün olmuş ezeli
Hil'at-ı hâşşı 'izz-i sermed
 - 7 Hayra mecbûl o nihâd-ı pâki
Dâ'im olmakda rızâ-cü-yı şamed
 - 8 Yine bir vaz'-ı pesendide ile
İtdi ihrâz-ı sevâb-ı izîd
 - 9 Kieve-i pâki gümüş zarfa koyub
Kıldı iclâl-i resûl-i emced
 - 10 Bilub iksîr-i sa'âdet idigin
Şime tarh itdi şeh-i Cem-mesned
 - 11 Gördi kim cins-i 'inâyetdür bu
İtdi şandûka koyub hıfz-ı ebed
-

- 12 Kisve-i pākile dūrc-i sīmīn
İbtılāf eyledi çūn rūh u cesed
- 13 Bu sa'ādetle mülūk-ı selefūñ
Olmamışdı birisi müstes'id
- 14 Sa'yi meşkūr ola hayrı maqbūl
Devletin eyleye Bārī müntedd
- 15 Bā Hakk bürde-i sultān-ı rūsūl
Bahtı mes'ūd ola ikbāli ebed
- 16 Hil'at-ı nuşrat ola her demde
Şāhid tūguna ārayış-ı kad
- 17 İtdi erbāb-ı suhan bu egerūñ
Fikr-i tārīhi iqūn şarf-ı hıred
- 18 Neylī-i bende çekub hırkaya baş
Yādına geldi bu zībā müfred
- 19 Kisve-i pāk-i resūli kodı bu
Sīm şandūkaya sultān Ahmed (1125)

TARİHİ'İ TECDİD-İ MAKĀM-I HĀLİD RADIYE 'ANHU'L-KERĪMU'L-VĀH

(2)

- 1 İdub tārīhini Neylī muraşşa'
Mücevher harf ile itdi ser-āmed
- 2 Didi tārīh İbrāhīm Pāşā
Makām-ı Hālıdi kıldı mümecced (1137)

TARİH-İ CULŪS-I HUMĀYŪN MERHŪM SULTĀN MUŞTAFĀ HĀN

(3) 'ALEYHİ'R-RAHMET VE'L-GUFRĀN

- 1 İtdi ol şāh-ı cihān teşrīf cā--yı saltanat
İtdi tekrīmi ile ser-cümle erkān pāy-būs
- 2 Reşk-i mihr-olsañceb mi necm-i baht-ı kâ'ināt
Tâli' oldı matla'-ı devletden ol şemsu's-şumūs
- 3 İrdi nevbet ol şehinşāh-ı mu'allā-rütbeğe
Tāk-ı gerdüne nola olsa resīde bang-ı kūs
- 4 Bāz-ı ikbāli şu dem kim şaldı dehre perr ü bāl
Dīde-i haşm oldı hūn-ālūd-ı mānend-i hūrūs
- 5 Hātif-i kudsi didi bu mişra'ı tārīh için
'Adlle dād ile Sultān Muştafā itdi cülūs (1106)

KAŞR-I ŞĀH-İ CİHĀN SULTĀN MAHMŪD HĀN İDAME'LLAHU'LE

MELİKU'L-MENNĀN

(4)

- 1 Olub āyine-ṭab'-ı şāf sultān-ı cihān-ārā
Yine ṭab'ınca bir āyinelı kaşr eyledi ihyā
- 2 Ne kaşr-ı dil-küşā āyine-zār-ı hayret-efzā kim
Kalur mir'at-ves seyrinde hayrān dīde-i havrā
- 3 Tutardum beyt-ı ma'mūre nazīre ānı ma'nāda
O da āyinelere kılca cem'-ı şūret u ma'nā
- 4 Meh-ı nev şanma tutmuş āña gerdūn-ı zīrden gūş
Leb-ı bāmı peyām-ı 'arşı bālādan olub gūyā
- 5 Miğāl-ı zūlf-ı hūbān turre-ı dil-cūsuna her ān
Cihān dil-beste cān meftūn nazar vāle hīred şeydā

3/3 B İtdi: eyledi

3/4 B hūn:çūn

4/1 S ihyā:peydā

4/5 B vāle:vālā

- 6 Sa'âdet kânıdur ihsân u iclâl u seh'âdetle
Sezâ evc-i tahtla bu kaşr-ı vâlâ olsa müstesnâ
- 7 Nolâ olsa berâber kâdr u şânı çerh-i çârumla
Ki şadr-ârâsıdur ol neyyir-i iclâl-i rûh-efzâ
- 8 Şehinşâh-ı cihân Sultân Mahmûdu'l-menâkıb kim
Serîr-i saltânatda nâmı gibi oldı bî-hemtâ
- 9 Hudâvend-i mücecced ced-be-ced Hâkân-ı emced kim
Gulâm-ı dergâhdür şân u şevket irsle hakkâ
- 10 Hezâr âyînelerle çârsü-yı kaşrı zeyyin oldı
Bir âyîne ile İskender nice olsun añâ hem-pâ
- 11 Her âyîne du'â-yı devleti mir'at-veş Neylî
Ola 'arş kabûle dâ'imâ âvîze-i ra'nâ
- 12 Hemîşe dest-gâh-ı saltânatda ber-devâm olsun
Hudâ hemvâre kaşr-ı 'izz u câhın eylesun ber-pâ
- 13 Du'â ile feleklerde melekler didi târîhin
Ola âyîneli bu kaşr-ı ra'nâ dâim u ber-câ (1145)

NAZM-I DİLÂRÂ TÂRİH-İ DÂRU'L-CİHÂD BELGRÂD ZAFER BÜNYÂD

(5)

- 1 Şehriyâr-ı vâkt kişver-i pâdişâh-ı bahr u ber
Dâver-i dârâdur vü hâkân-ı İskender-zafer
- 2 Ol şehinşâh-ı felek mesned-geh-i reşk eyler müdâm
Âsmânda kevkeb-i ikbâline şems u kamer
- 3 Yümn-i tuğrâsı nişân virur humâdan cân gibi
Olalı nâm-ı humâyûnı içinde cilve ger

4/7 B efzâ : âsâ , 10 B bu âyîneyle

5/1 B İskender - zafer : İskender

2 B mesned-i reşk

- 4 Şekli bir **Ānkā-yı** **Ķāf-ı** ma'daletdür kim ider
Beyzesiyle beyzetü'l-İslām def'-i şūr u şer
- 5 Zü'l-fikār-ı Hayder-ı kerrārdur şemşiri kim
Sejf-ı kişver-gır-ı şāh-ı 'āleme telmih ider
- 6 Dā'im olsun devlet u şihhatle sultān-ı enām
Dīde-ı ikbāli bir dem görmesün rü-yı keder.
- 7 Kim Belgrādı alub düşmen nice eyyām u sāl
Kāfire oldı esir ol hışn-ı pāk ü mu'teber
- 8 Gelmez idi aklānı tahlīşi o zībā ma'kılun
Ehl-ı İslāma 'aceb dāğ-ı dil idi ser-te-ser
- 9 Hāmd'illāh dest-ı a'dādan ānı itdi hālās
Himmet-ı şāh-ı cihān Sultān Mahmūdu'l-eser
- 10 Ba'de-zīn hem kal'asın ta'mir u tezyin eyledi
Oldı revnakla metānetde dahī efzün-ter
- 11 Gerçi kim sā'ir kapularla kapū yoldāşıdur
Oldı İstānbul kapūsı cümleden mergüb-ter
- 12 İntisāb itmiş o zīrā pāy-ı taht cāhına
Ānuñçun oldı bes bu resm ile pür zīb u fer
- 13 Eyleye Bārī o şāh-ı 'aşrı mansūru'l-livā'
Kahr idub a'dāsını dā'im ide zīr u zeber
- 14 Fethine ta'mirine tārīh ile me'mūr olub
Neylī-ı kenter de bu hıdmetle oldı behrever
- 15 Mısra'-ı evvel olub tārīh-ı feth-ı kal'anuñ
Mısra'-ı sānī virür tārīh-ı ta'mirin haber
- 16 Feth idub bu kal'ayı yümn ile Sultānu'l-ümem (1153)
Kıldı ma'mūr ānı ol Sultān Mahmūdu's-seyr (1153)

5/14 B tārīhle, 5/16 B kıldı:kılalı

§ B (bir beyit fazla)

TĀRĪḤ-i MAḤZEN-i TERSĀNE-i 'AMĪRE-i MA' MŪRE

(6)

- 1 Şehr-i yār-ı 'azamet-güster Dārā-şevket
Mazhar-ı 'atıfet feyz-i Hudāvend u dūd
- 2 Melce'-i pādīşāhān Hüsrev-i Dārā'ünvān
Dāver-i pāk-şiyem Ḥazret-i Sultān Maḥmūd
- 3 O şehinşāh-ı cihān-gīr humāyūn-ı girdār
Ki felek kevkeb-i bahtından ider kesb-i sü'ūd
- 4 Eşer-i merḥameti 'āleme oldı sārī
Raḥmı her zahme olub merhem-i ḥāş-ı behbūd
- 5 Teşne-i nūn-geh-i luḫfı olub maḥzen-i surb
Köhnelikden yanaraq olmış idi dūd-ı nūmūd
- 6 Raḥm idub ḥāl-i perişānına Sultān-ı cihān
İtdi tecdīd yine çün emr-i humāyūnı vürūd
- 7 Oldı evvelkiden efzūn cihāt-ı ḫüsnı
Buldı hem esra' eyyānda bu resme vüçūd
- 8 Dem-be-dem devlet u ikbāli olub rüz-ı efzūn
Eyleye mazhar-ı eltāfı Hudā-yı ma'ḫūd
- 9 Ola her kārıne te'yīd-i ilāhī munzamm
Kıla düşmenlerünün menzilini nār-ı vekūd
- 10 Oldı her mısra'ı tecdīdine Neylī tārīḫ
Eyledi sāḫe-i endişeye bir beyt-i vürūd
- 11 Bī-şādīl oldı maḥallinde bu maḥzen el-ḫaḫ
Emr idub 'izzet u ikbālle Sultān Maḥmūd ()

6/7 B hem (yok),

8 B olub (yok)

NAZM-I TARİH-İ MAHZEN-İ ÇÜB ZİBENDE ÇARÜB

(7)

- 1 Dāver-i pādīşāhān ma'dalet-ārā-yı cihān
Şeh-i Cem-cāh celī menkıbe Sultān Mahmūd
 - 2 O Hudāvend-i mu'azzam ki sezādur olsa
Hayme-i sāhe-i iclāli bu nüh çerh-i kebūd
 - 3 O şehinşāh-ı mufahham ki dürr-i iclālin
Eylemiş melce'-i āmāl Hudā-yı ma'būd
 - 4 Hemdem re'y-i hamāyün-ı müniri tevfiķ
Bende-i bār-geh-i devleti baht-ı mes'ūd
 - 5 Sābıkan mazhar-ı ihsānı olub mahzen-i surb
Oldı emşāli içinde o şerefle mahsūd
 - 6 Mahzen-i çüb dahī reşkle olub mahzün
Keder-i gıbta ile olmuş idi hüzn-ālūd
 - 7 Nazar-ı 'ātıfeti āna dahī şāmil olub
Kıldı tecdīdine çün emr-i humāyünü vürüd
 - 8 Ferkadān-ı felek-ı mülk olub ol iki eger
Çüb-ı tehdīdi ser-i düşmene hem oldı amūd
 - 9 Devlet u saltanatın ide Hudā rüz efzün
Sāye-i luḫfı ola fark enāme memdūd
 - 10 Ola her emrine te'yīd-i ilāhī hem-dem
Eyleye mazhar-ı tevfiķ Hudāvend-i vedūd
 - 11 Didi bu nev esere Neylī-i kemter tārīh
Yapdı bu mahzeni ikbālle Sultān Mahmūd (1159)
-

TARİH-i FÜLKE-i HUMAYÜN U ZEVRAKÇE-i ŞEVKET MAKRÜN
(8)

- 1 Şehinşâh-ı cihân hâkân-ı deryâ feyz-i mihr^u unvân
Süleymân-ı zamân Sultân Mahmûd kerem mu^tâd
- 2 Hudâvend-i muzaffer şehriyâr-ı dâd - perver kim
Enâme yümn-i bahtı eyledi dünyâyı emn-i âbâd
- 3 Hudâ eyyâm-ı 'ömr ü devletin efzûn ide dâ'im
Hemîşe ola her emri karîn-i himmet-i ev^âd
- 4 Temevvüc eyleyub deryâ-yı re'yi kıldı çün fermî
Bu resme eylediler bî-bedel bu şandalı îcâd
- 5 Görenler bâl u per-i mûrg-âbî-i ferhunde-peyker
Sezâdur olsa ger 'anka-yı bahrî ile nâmı yâd
- 6 Olurdu bel ki tente olmağa ol şandala şâyân
Eger olmasa köhne atlas çerh-i kühen bünyâd
- 7 Becâdur âña teşbîh eylesem taht-ı Süleymânı
Götürdükçe ânı ol şâh-ı vâlâ-menziletle bâd
- 8 Siphirüñ gerçi var iki çerâğı mihr ile mehden
Velî bu üç fenerle oldı andan lâ-cerem müzdâd
- 9 Temâşâ ideli bu hûsnle olub hevâdârî
Nesîm olmaz cüdâ her dem yanından herçî bâd-â-t
- 10 Hudâ ekdârdan mahfûz ide zât-ı humâyûnı
Meserret ile ola eyyâm-ı 'adli gibta-i a'yâd
- 11 Götür iki elüñ Neylî du'âya söyle târihin
Münevver şandal-ı Sultân-ı bahr u ber humâyûn-bî

8/5 S dūr:kim , B bahrî:baħr

10 B ide (yok), meserretle, 11 B sandâl

- 1 Dāver-i tāt-verān Hüsrev-i deryā-[‘]ūnvān
Şeh-i Cem-cāh fülk-i kevkebe Sultān Maḥmūd
- 2 O şehinşāh-ı mu‘azzam ki der-i devletini
Eylemiş melce'-i āmāl-ı cihān Ḥayy u Vedūd
- 3 Sandal-ı geştī-i iclālī hilāl olsa sezā
Fülke-i sāhil-ı ikbālī olub çerḥ-ı kebūd
- 4 Yine bir demde vezān oldı nesīm-i himemi
Lücce-i ṭab'-ı humāyūnın idub mevc-ālūd
- 5 Ya'nī bu fülke-i nev-resm fülk-i bünyānuñ
Kıldı inşāsına fermān-ı humāyūnı vürüd
- 6 Yümn ü ikbālī ānā olmağla feyz-resān
Buldı pes aḥsen-i eşkālī bu resme vücūd
- 7 Olsa bu fülke-i ra'nā-nevle eflāk pesend
Bir'aḥdde ānuñ olmadı 'adilī ma'hūd
- 8 Ola dil-hvāhına taqdīr-i ilāhī maḥrūn
Şevket u devletin efzūn ide Ḥayy-ı ma'būd
- 9 'Ömr ü ikbālī olub rüz-be-rüz efzūnter
Zıll-ı iḥsānı ola fark enāme memdūd
- 10 İricek eyman-ı eyyānda çün itmāme
İtdi tārīḫi iḡun emr-i humāyūnı vürüd
- 11 Ser-fürū eyledi cümle didi Neylī tārīḫ (1160)
Dil-küşā fülke-i pür-zīver-i Sultān Maḥmūd

NAZM-I TĀRĪḤ-İ DİL-CŪ ÇEŞME-İ TESNİM SŪ

(10)

- 1 Menba'-ı 'āṭifet u lücce-i şān u şevket
Şāh-ı zī-şān fūlk-i kevkebe Sultān Mahmūd
- 2 O şehinşāh-ı kerem-ver ki der-i ma'daletin
Eylemiş maqsad-ı āmāl-ı cihān Hayy-ı vedūd
- 3 Hayr-ı cārīye olub meşreb-i pāki mecbūl
Eyledi şū gibi icrāsına fermānı vūrūd
- 4 Mevki'inde ceryān itdi bir āb-ı şāfī
Ki letāfetde ānuñ olmadı misli ma'hūd
- 5 Ola her re'yine taqdīr-i ilāhī hem-dem
Kıla her emrini te'yīd-i Hudā-yı ma'būd
- 6 Şevket u devleti efzūn-ter olub hemvāre
Sāye-i luṭfı ola fark enāme memdūd
- 7 Söyledi dā'ī-i dīrīnesi Neylī tārīḥ
'Ayn-ı dil-cū-yı şifā çeşme-i Sultān Mahmūd (1160)

NAZM-I TĀRĪḤ-İ MEKTEB-İ VERD-İ NĀZ KĀDİN EZ SIRRİYYA

HĀKĀNU'L-HAVĀKĪN MAHMŪDU'S-SELĀTİN (11)

- 1 Kılısun Hudā-yı müste'ān dā'im şeh-i kevn u mekān
Sultān-ı gerdūn-ı āsitān hākān-ı 'ālī kevkebi
- 2 Ya'nī şehinşāh-ı ümem Sultān Mahmūdu's-şiyem
Kim ānuñ olmuş dem-be-dem nāse 'ināyet-i matlabı
- 3 'İsmet-i sarāyında yine bir zāt-ı nigū didene
Bu mektebūñ ihyāsına bezl itdi māl-ı eṭyabı
- 4 Oldıkça 'ālem ber-ķarār ikbāli olsun üstüvār
Cāh u sa'ādetle güzār itsun heme rüz ü şebi
- 5 Neylī olub tārīḥ-sāz-ı dest-i du'āyı eyle bāz
Bünyād kıldı Verd-i Nāz Kādīn bu zībā mektebi (1154)

TĀRĪḤ-t SEBĪL-t SELSEBĪL MÜSİL-t 'ADİL^U BĪ-BEDĪL (12)

- 1 Şehā bābuñ hemīşe āb-ı ihsāna müsīl itdūñ
Cihānı gül gibi açub gülistāne müsīl itdūñ
- 2 Taşub āb-ı hayāt-ı luṭf u cūduñ zīr u bālādan
Sū'al-ı āb iden leb-i teşne-gāna selsebīl itdūñ
- 3 Sa'ādetle virub hükmini nām-ı pāk-i Maḥmūduñ
Eyāze dergehūñde her kuluñ şāhā 'adīl itdūñ
- 4 Ḥarīm-i 'işmetūñden bir du'ā güy-ı hayr-ḥvāññı
Bu zībā çeşme-i dil-cüyü icrāya delīl itdūñ
- 5 Ḥiṭāb idub melekler Neylīyā āña didi tārīḥ
Gül-āb-āsā bu māyı Verd-i Nāz kādīn sebīl itdūñ (1154)

TĀRĪḤ-t ÇEŞME-t VĀLĀ-NİŞĀB-I VERD-t NĀZ KĀDİN 'ĀLĪ-CENĀB (13)

- 1 Pādişāh-ı baḥr u ber Sultān Maḥmūdu'l-eser
Kim şehāb-ı luṭfı eyler 'ālemi seyrāb-ı āb
- 2 Naḫd-ı cāhın cins-i hayra dā'imā şarf eyleyub
'Ālemde her demde kālā-yı du'ā-yı bī-ḥisāb
- 3 'İşmet-ārā bir du'ā-güy-ı serā-yı devleti
Çeşme bünyād eyleyub kıldıkda ihrāz-ı sevāb
- 4 Eyleyub tebşīr Neylī didiler tārīḥini
Akdı Verd-i Nāz Kādīn çeşmesinden mā gül-āb (1154)

ŞEHZĀDE SULTĀN SELĪM VİLĀDETİNE HEŞT-GĀNE VECİHLE TĀRĪḤDÜR
(14)

- 1 Nevā-yı şevkle her bir dil oldı bülbul-i güyā
Ki açıldı bahār-ı saltanatda bir gül-i zībā
- 2 Yüzüm yere koyub mevlüdi sālīne didim tārīḥ
Selīm ide cihānda nāmı gibi dā'imā Mevlā (1111)

12/3 B Eyā dergehūñde, 4 S dergehūñde: 'işmetūñde
13/1 B şevk ile , 2 B mevlūd-ı sālīne

TĀRĪH-İ VİLĀDET-İ ŐEHZĀDE NU‘MĀN HĀN ZĀDE-İ TAB‘-İ
(15) NEYLĪ MUHAMMED EFENDĪ

- 1 ŐehinŐah-ı mu‘azzam zĭb-āverinŭn Sŭleymānı
Cihānbān-ı mufahham revnaķ-ı dĭhĭm-ı hāķānı
- 2 Humāyŭn sāye Sultān Aĥmed hŭrŐid-meŐned kim
Sezādur olsa Dārā dergeh--ı cāhında derbānı
- 3 Sŭtŭde gevher tābende-ı iclāl u Şevket kim
Odur pirāye-ı silki‘l-lŭ‘l--ı nesl-ı ‘OsmānĪ
- 4 Ānı kıldı Őunŭf-ı luťa mazĥar Hāzret-ı Mevlā
Fŭzŭn oldukça ol Őāhuŭ enāme luťa u iŐŐānı
- 5 Yine bir meh-cebĭn Őehzāde-ı ferĥunde maķdenle
Karĭru‘l-āyn-ı iķbāl eyledi tevfiķ-ı YezdānĪ
- 6 Ne Őehzāde hilāl-ı āsmān-ı ‘izz u devlet kim
MuŐarun bi‘l-benāndur ta‘at-ı ferĥunde-Őunvānı
- 7 Degŭl kavġ-ı kuzah bir meĥd-ı zerrĭn eylemiş a‘dād
Olub zŭhre o māhuŭ dāye-ı pākize elĥānı
- 8 ırāgān ile Şehr-āyĭnĪ Şehri lāle-zār itdi
Bahār itdi kudŭmı yŭmŭnle faşl-ı zemistānı
- 9 Teberrŭk kaşd idub nām-ı imām-ı Şer‘-ı Aĥmedle
Aŭnā Őāh-ı cihān Őāyeste kıldı ism-ĭ Nu‘mānı
- 10 Ola Őehzādelerle ol ŐehinŐah-ı felek-ķadrin
Serĭr-ı saltanatda ‘avn-ı YezdānĪ nigehbānı
- 11 Kemĭne bende-ı dĭrĭne NeylĪ didi tārĭhin
Mu‘ammer ide Mevlā yŭmŭnle Őehzāde Nu‘mānı (1135)

TARİH-i VİLÂDET-i ŞEHZÂDE 'ABDU'L-HAMİD ZÂDE 'ÖMRÜHÜ

EL-MELİKU'L-MECİD (16)

- 1 Āritâb-ı ma'dalet hâkân-ı dîn
Sâye-i Yezdân şehinşâh-ı ferîd
- 2 Ya'nî Sultân Ahmed Dârâ-şükûh
Dâver-i ekrem Hudâvend-i sa'îd
- 3 Bende-i hizmet-güzâr-ı dergehi
Hüsrev-i ikbâlinûn rây-ı sedîd
- 4 Mazhar-ı ihsânı oldukça müdâm
Dergeh-i cûdında ahrâr u'abîd
- 5 Eyledi ol şehriyâr-ı ekreme
Hazret-i Hak nev-be-nev luḡfın mezîd
- 6 Virdi bir şehzâde-i 'âlî güher
Maḡz-ı faẓlından yine Rabb-ı Mecîd
- 7 Ol huçeste neyyir-ı yûmn ü şeref
Oldı bürc-i düd-ı mânende bedîd
- 8 Mâh-ı nev şanma felekde sîmden
İtdiler âmâde bir mehd-i cedîd
- 9 'Ubbed ev hummed buyurmuşlar ki çûn
Ḥayr-ı esmâda olub güft ü şinîd
- 10 İkinin cem' itdi sultân-ı enâm
Nâm-ı pâkin eyledi 'Abdu'l-Hamîd
- 11 Eyleye ol şehriyâr-ı ekremûn
Ḥaşre dek ikbâlini Mevlâ medîd
- 12 Fikr iderken Nâyliyâ târiḡhini
İrdi güş-ı câne bir beyt-i müfîd
- 13 Geldi Sultân Ahmedûn bu 'âleme
Yûmünle şehzâdesi 'Abdu'l-Hamîd (1137)

TĀRĪḤ-İ FETH-İ MORA

(17)

- 1 Sāneke'llāh Mesīh-munkebetā
Eyledüñ dīn u devleti ihyā
- 2 Dest-bürd-i 'azīmetüñ oldı
Böyle müşkil tılsıma dahme-küşā
- 3 Seyr idub emr-i dīnde sa'yin
Kudsıyān-ı mehāfil-i 'ulyā
- 4 Virdi bang-i 'alīñ 'avnu'llāh
Sāk-i 'arşa tezelzül-i eczā
- 5 Oldı tayy-ı zamān kerāmet-i hāş
Sāña Hayy-ı kerīmden zīrā
- 6 Kār-çil-i sāle-i selāṭīni
Çend-rüz içre eyledüñ icrā
- 7 Mülk-i İslāmdan elin kesdüñ
Venedik itmiş iken istilā
- 8 Kat'-ı yedle cezāsını virdüñ
Öyle bir düzd-i fırsatüñ hākka
- 9 Venedikle hesāb-ı lafz-ı 'aduv
Mütesāvidür itseler iḫşā
- 10 Ānı düşmen şayardı ānuñçün
Fenn-i heycāda ba'şı ehl-i hicā
- 11 Seng ile buldılar velī yeksān
Ānı şīrān-ı gābe-i heycā
- 12 Süzen-i nīze-i gazāyı yedi
Ekne yutmuş köpek gibi a'dā
- 13 Ele virdi boğazını gerdüsü
Şaldı tīgüñ çü pençe-i gīrā
- 14 Gerdüsün ehli'ātāya karışub
İnüboliyü itdiler me'vā

- 15 İnābolidde oldı düşmene teng
Ana bābā günü olub gūyā
- 16 Bunun emsāli niçe hısn hısın
Oldı hāku'l-ķudūm cümle sañā
- 17 Pāz-ı sergerde geçdiler andan
Kurdı tīgūñ 'adūya hıs-berifenā
- 18 Bu humāyūn-ı mukāddemāt-ı zafer
Kıldı tertībūñ āñā zīb efzā
- 19 Şekl-i evvelde eyledi intāc
Böyle garrā netīce-i kūbrā
- 20 Var ise hādsi sā'ir a'dānuñ
Bu kızıyye kıyāsa besdür āñā
- 21 Sensin ol mużaffer-i 'acāyib kim
Eyledūñ hūkm-i nāmuñı icrā
- 22 Ki olub mūncelī vilāyetler
Hemm u gandan zemāne buldı rehā
- 23 Levh-i ta'zīme vaşf-ı iclālūñ
Böyle sebt eylemiş debīr-i kaza
- 24 'Akl-ı evvel mu'allim-i sānī
Sālisū'n-neyyireyn mülk-ārā
- 25 Şāhibu's-şadr mevķif-i ikbāl
Şerefu's-şems sāl-ı 'izz u 'alā
- 26 Gurre-ı sa'd fāl-ı 'izz u celāl
Kurre-ı çeşm nāķıd-ı dūnyā
- 27 Āyet-i Naşr sūre-ı te'yīd
Mushaf-ı ser-livā-yı isti'lā
- 28 Nāmdāş-ı 'Aliyyu veliyyu'llāh
Sevf-i meslūl lā-fetā illā

- 29 Şadr-ı a'zam nikāde-i 'ālem
Şıhr-ı şāh-ı cihān 'Alī Pāşā
- 30 Ey hidāv-i memālik-ārā kim
Buldu hātım sentūñle hūsn u bahā
- 31 Hidmet-i şehriyār-ı ekrem içün
Bu güne saklamış seni Mevlā
- 32 Bu dahī baht-ı pādīşāhidür
Ki zamānuñda oldu böyle gazā
- 33 Devr-i 'adlinde şāhibin buldu
Müttekā-yı vekālet-i kübrā
- 34 Niyyet-i hayr-ı pādīşāhinūñ
Eseridür bu ni'met-i 'uzmā
- 35 Sübha-i dest-i feth olub şaf-ı çend
Rāy-ı bārık riştedür güyā
- 36 Neferāt ānda dāneler gibidür
Oldı yer yer nişāngah vükelā
- 37 Şeh-i devrān ānuñ ināmesidür
Besşedür rişte-i umūr ānā
- 38 Şāh-ı 'ālem olunca hayr-endiş
Hayr olur cümlenūñ işi mahzā
- 39 Böyle bir Āşafa Süleymān-ves
Ānı tevfiķ idub cenāb-ı Hudā
- 40 Her ne emr itse Āşaf-ı 'ahdı
Turfetu'l-şaynda ider icrā
- 41 Hüsrev-i 'aşr u Āşaf-ı 'ahde
Farz dur beş vaktde hayr du'a
- 42 Her birin mesnedinden dā'im idub
Kullarına bāğışlıya Mevlā
- 43 Neyyir-i kadri her birinūñ ola
Fark gerdūnda fırakdān-āsā

- 44 Bu fütühāt cemmenūñ oldı
Vaşfı bîrûn-ı şāhe-i ihşā
- 45 Geldi tārîh-i sâline dañi teng
K'ola bir mısra' içre cilve-nümâ
- 46 Añā ni'mār-ı şab'-ı Neylî-i Zār
İtdi bu beyt-i dil-nişîni binâ
- 47 Aldı cümle memâlik-i Morayı
Cüd u ikbâlle 'Alî Pāşā (1137)

TARİH-i FETH-i TIFLİS (18)

- 1 Pādîşāh-ı baħr u ber hākān-ı İskender-zafer
Şehriyār-ı dād-perver Dāver-i deryā-nevāl
- 2 Neyyir-i iclāl Sultān Ahmed sa'd-ı āsitān
Kim derinde oldı da'vā-yı şeref-i mihre vebāl
- 3 Eylemiş ol gevher-i ikbāli şun'-ı İzdî
Zîver-i dîhîm devlet-i zîb o reng-i cemāl
- 4 Oldı aqtār-ı cihān cümle hıyābān-ı emān
Şāhsār-ı 'adli dehre eyleyub fers-i zilāl
- 5 Çetr-i ikbāli olaldan sāyebān-ı 'adl u dād
Tāb-ı temmüz-ı sitenden oldı halk āsüde-hāl
- 6 Āb-şār-ı cüdi virdi selsebile pîç u tāb
Cedvel-i sîm-i 'aṭāsı itdi icrā-yı zilāl
- 7 Şaldı heft iklîme şayt-ı şevketi ra'b u hirāş
Dergeh-i iclāline serkeşler itdi rüy-māl
- 8 Kişver-i Tiflîs kim olmışdı nice rüzgār
Mecma'-ı erbāb-ı 'işyān melce'-i ehl-i dalāl
- 9 Kavmine ol kişverüñ itdürdi bîm-i saṭveti
Kal'ayı teslîm ile būs-ı zemîn-i ibtihāl

- 10 Bāreke'llāh rūtbe-i şāhib-kırānı kim zafer
Eyledi çil merhale yerden añā'arz-ı cemāl
- 11 Olmadı bir şehriyāre böyle feth-i bī-sitiz
Virmedi bu nuşratı bir pādışāha ZÜ'l-Celāl
- 12 Hayr-ı mahz olmağla o şāh-ı cihānuñ niyyeti
Hayra tevfiķ eyledā hem-vāre Hayy-ı lā-Yezāl
- 13 Bā huşuş oldı muvaffak bir vezir-i a'zama
Kim berze'imihrı eyler hayret-i tedbiri lāl
- 14 Şıhr-ı şāh-ı 'ālem İbrāhım Paşā kim ānuñ
Şānına nisbet degül Āsaf demek vaşf-ı kemāl
- 15 Bī-āzimet itdi mi Āsaf neger bir kişveri
Kabza-i teshire āverde ne cenk u ne cidāl
- 16 Ol şeh-i Cem-mendi fermān-revā-yı dehr ide
Āsaf-ı ekremle hem-vāre Hudā-yı bī-zevāl
- 17 Geldi bir müjde-resān Neylī didi tārīhini
Rāyle Tiflisi Sultān Ahmed aldı bī-cidāl (1136)

TARİH-İ FETH-İ HEMEDÂN (19)

- 1 Hākān-ı felek-mertebe şāheşeh-i ekrem
Sultān-ı ümem mihr-i himem sāye-i ma'bud
- 2 Hān-ı Ahmed-i zī-şān ilm-efrāz-ı cihān kim
Zill-ı keremi olmada her kişvere memdud
- 3 Feth-i Hemedān ile yine oldı mübeşşer
ol pādışeh-i memleket-i 'ātıfet u cūd
- 4 Ta'ķib-i fütuhāta cihān heb nekrāndur
Feth-i Hemedān-ı fālı idub müjde-i maķşud
- 5 Ārāyış-ı dīhım ola ol Hüsrev-i devrān
Nuh kürsī-i eflāk ola tā dā'im u mevcud

18/15 B teshir

17 B Ahmed (yok)

19/3 B yine (yok)

- 6 Emlāk-ı humāyūn şehinşāh-ı cihāndan
Olduğda sa'ādetle o kişver dağī ma'dūd
- 7 Şükr eyleyerek Neylī-i kemter didi tārīḡ
Ḥān-ı Ahmede Mevlā Hemedānın ide mes'ūd (1136)

TĀRĪḤ-İ FETH-İ GENÇE (20)

- 1 Zamm ide Ḥaḡḡ kişver-i iclāline Ḥān-ı Ahmedūñ
Kişver-i Nemçe ile mülk-i İsvec u Efrencayı
- 2 Çār-yār a'dāsına söyle tabanca urdı kim
Görmedi nev'-i beşerden böyle ġarrā pençeyi
- 33 Merkez-i şevketde kuṭb-āsā olub sâbit-ka-dem
Virmediñ pā-yı sebāte nīm-ḡaṭve renceyi
- 4 Dahme-i Āfrāsyābı feth idub şemşir ile
Bī-azîmet nāmı teşhîr itdi künc-i Genceyi
- 5 Olub ol Sultān-ı dîntūñ Neylîyâ mülk-i cihān
Kıldı vakf a'dāya nakd-ı miñnet u şikenceyi
- 6 Cevherî ḡarf ile bir tâcu't-tevārîḡ oldı bu
Ġālib olub ḡükm-i Sultān Ahmed aldı Genceyi (1137)

DİĞER (21)

- 1 Adū-yı çār-yārı ḡahr idub Sultān Ahmed Ḥān
Alındı künc-i Gence Ehl-i İslām oldılar şād
- 2 İdub tebrik Neylî didiler kerrübiyān tārīḡ
Sa'ādetlile Sultān Ahmede Gence mübārek-bād (1137)

TĀRĪH-İ TEBRİZ (22)

- 1 Hāzret-i Hān-ı Ahmed Gāzī ki şayt-ı şevketi
Şark u ğarb-ı 'āleme āvāze şaldı yeminle
- 2 Çaldırān cengin Kızılbaşa yine yād itdirub
Çār-yāruñ ğayreti tīgini çaldı yeminle
- 3 Eyleyub icrā-yı hūkm-i mesned-i dād u sited
Leşkere ruḡşat virub Tebrīzi aldı yeminle
- 4 Kuvvet-i bahtı o Hākān-ı Süleymān saḡvetūñ
İtmedūñ teshīr 'ālemede ne kaldı yeminle
- 5 Dindi çok tārīh Neylī bir ziyād olsa bu da
Müjde kim Tebrīzi Sultān Ahmed aldı yeminle (1136)

DİĞER (23)

- 1 Eyleyub tebsīr bir kemter didi tārīhīni
Seyf ile Tebrīzi Sultān Ahmed aldı müjde-bād (1136)

TĀRĪH-İ FETH-İ REVĀN (24)

- 1 Şehinşāh-ı muẓaffer şehriyār-ı ma' dalet-ğüster
Şeh-i tevfiķ-i rehber ra'yet-efrāz-ı cihāndārī
- 2 Humāyūn sāye Sultān Ahmed hūrsīd-i pertev kim
Yayıldı şark u ğarba ğün gibi envāri āsarı
- 3 Revān teshīrine Sultān MURād erkān-ı devletle
'Azīmet eyleyub bi'z-zāt çekmiş renc-i esfāri
- 4 Zehī kuvvet ki Hākān-ı cihān taht-ı humāyūndan
O semte nīm-haḡve sürmemişken cenge rehvarı
- 5 Mişāl-i 'abd-ı ābıķ pāyine mülk-i Revān geldi
Nice imiş şimdi bildi halk āyinin cihāndārī

- 6 Serîr-i saltanatda bir günün biñ eyleyub Mevlâ
Muzaffer eylesun dâ'im o Hâkân-ı nigû-kârı
- 7 Vücûhuñ her birine bir 'inâyet arzûsuyla
Sekiz vech üzre târih eyledüm bu nazm-ı hem-vârı
- 8 Revânı himmet ile aldı Sultân Ahmed a'dâdan (1136)
Yine feth-i cezîl oldu humâyûn eylesun Bârî (1136)
- 9 Olub her mısra'-ı garrâsı bir târih ol beytün
Bu vech ile iki târih-i tab'un oldu muhtârı
- 10 Olur târih-i sâlis evvelün âhâdı eylerse
Ger 'aşerât u mi'et mısra'-ı sâni medekârı
- 11 Çıkar târih-i râbi' evvelün 'aşerâtı eylerse
Ger âhâd u mi'et mısra'-ı diger añâ yârı
- 12 Mi'et-i evvel u sâninün âhâd ile 'aşerâtı
Gelub târih-i hâmis oldu neveg-i hâmeden câri
- 13 Olur târih-i sâdis evvelün âhâd u 'aşerâtı
Mi'et mısra'-ı sâni añâ zam olsa her bâri
- 14 Hem âhâd u mi'et-i evvel u 'aşerâtı sâninün
Olur târih-i sâbi'den sañâ bi'l-cümle eş'ârı
- 15 Hem 'aşerât u mi'et-i evvel u âhâdı sâninün
Olur târih-i sâmin kıl şumâr ol nazm-ı pür-kârı
- 16 Bu vâdide nola teklîf-i cevelân olsa ihvâne
Kemmiyet-i tab'-ı yârânun da ma'lûm olsa mişvârı
- 17 Şalâdur ehl-i nazma işte meydân-ı hüner kim ben
Kodum öñdül hesâb-ı lafz-ı Neylî deñlu dînârı

TĀRĪḤ-İ ŞULḤ-I NEMÇE (25)

- 1 Şulḥ ile gerd-i veġādan kalmayub şimdi nişān
Sūret u emn u emān gösterdi mir'at-ı cihān
- 2 Biri birinden çekildi iki ceys-i yüm-hurūş
Lüce-i āşūbuñ oldu cezr ile meddi 'iyān
- 3 Şafḥa-i ḥatt-ı muşāfāt oldu meydān-ı muşāf
Saff-ı peykar oldu satr-ı nüsha-ı emn u eman
- 4 Naġme-sāzān-ı muḡālif heb uşūle uydılar
Şevkle çeng u tarab-gūş eylesun ceng-āverān
- 5 Hīç şoluk aldırılmaz olmaġla nevāzil-ı şadr-ı cāh
Mūbtelā-yı dayyık olub kalmışdı bī-tāb u tuvān
- 6 Āsaf-ı 'ahdūñ dem-i 'adli şifā-yı şadr olub
Oldı tenfīs-ı kürüb-ı dehr ile rāhat-resān
- 7 Āsaf-ı şāhib-ı mefāhir şāhib-ı Āsaf-naẓır
Dāver-ı Dārā müfessir-ı müsteşār-ı kār-dān
- 8 Şadr-ı a'zam nāzım-ı 'ālem müşir-ı muhterem
Neyyir-ı evc-ı himem dānād-ı Hākān-ı cihān
- 9 Tāli'-ı sa'd-ı şadāret āfitāb-ı mekrūmet
İnşirāḥ-ı şadr-ı devlet māye-ı emn u emān
- 10 Rūkn-ı cāh-ı 'izzet İbrāhīm Pāşā kim olur
Ka'be-ı maḡşūda zerrin ḡāmesi zerr-ı nāvdān
- 11 Dest-ı cūd u re'feti hem-meşreb-ı āb-ı ḡayāt
Ḥūsn-ı tedbīr ile nazm-ı mülk-ı millet tev'emān
- 12 Ḥātemūñ şad sāle luḡfun eyledi bir laḡzada
Şānına şāyeste dinse ḡātem-ı ḡayy-ı zamān
- 13 Renc-ı ḡummā-yı ġam-ı eyyāmdan buldı rehā
Eyleyenler nüsha-ı vaşf-ı cemīlin ḡırz-ı cān

25/4 B şevk ile, 5 B şadr olub

10 B cāh u 'izzet, 11 mülk ü millet

- 14 Hüsni tedbîr ile birân içre revnağ-yâb olub
Şulhla virdi cemâl-i 'izz u cāha hüsni-vân
- 15 Âyet-i innâ feteħnâ şulhâ kim târihdür (1130)
Ehl-i tefsîr itdi ma'nâ-yı laţifinde beyân
- 16 Kim ola şulh-ı Hadîbiyye murâd ol fethden
Kıldı Hağ-ıhbâr ile ânı resûle imtinân
- 17 Feth-i âyetiye sebep olmağla ol şulh-ı celîl
İtdi andan fetihle ta'bîr Hayy-ı müste'ân
- 18 Hayr ile ta'kibe bu şulhı nice feth-i mübîn
Fâl-ı Kur'ânî yeter bu âyet-i mu'ciz-nişân
- 19 Şadr-ı dāniş-güster ebhur-ı mekârim-i perverâ
Ey penâh u yâver-i t̄âb'-ı me'ânî perverân
- 20 Dâ'î-i ikbâl u cāhuñ Neylî-i efgende kim
İtmede dâ'im du'â-yı devletüñ vird-i zebân
- 21 Sağr-ı nazm-ı vaşfuñ eyler sellem 'arş-ı kemâl
Māye-i hüsni kabûlünle iderse kesb-i şân
- 22 Nüşa-i vefk-i sa'âdetdür du'â-yı devletüñ
İtmede erbâb-ı dil pirāye-i destâr-ı cān
- 23 Ser-firâz olsun livâ-yı 'izz u cāhuñ şöyle kim
Mehçesi bürc-i şerefde mihr ile itsun kırân
- 24 Dest-i ilhām ile olduğda bu beyte feth-i bāb
Oldı her bir mışra'ı târih-i şulh-ı dil-sitân
- 25 Kıldı emn-i âbād cümle kişveri şulh u şalâh (1130)
Buldı sa'y-i Dâver-i ekremle âsâyiş cihân (1130)

25/14 B şulh ile, 15 S laţifinde :laţifinden

17 B feth ile, 19 B perverâ:güherâ

21 B māye-i :pāye-i, 25 B emn (yok)

TARİH-i SA'D-ÂBÂD (26)

- 1 Şehinşâh-ı humâ-sâye Hıdîv-i ma'dalet-vâye
Humâyûn-sâye Sultân Ahmed nev-câh-ı mülk-ârâ
- 2 Sipîhr-i şevket u şân saltanat-ı zîb-i felek-şunvân
Cihân-ı mecd u 'irfân pâdişâh-ı sûret u ma'nâ
- 3 O Hâkân-ı muâzzam Dâver-i hürşîd-makdem kim
Der-i ikbâlinüñ hasret-keş-i rû-mâlıdur Dârâ
- 4 Şafağ şanma felek tutdı o Hâkân-ı cihânbanuñ
Harîm-ı câhına 'izzetle gül-gün perde-i vâlâ
- 5 Zamânında olub ser-tâ-ser 'âlem heb emân üzre
Besât-ı emn u râhâtdur basîṭ-ı sâhe-i gâbrâ
- 6 Nigâh-ı iltifâtı düşdi bu câ-yı ferahzâyê
Bu resme dil-nişîn oldı bu nûzhet-gâh-ı bî-hemtâ
- 7 Müfevvîz kıldı ta'mîrin cenâb-ı Âşaf-ı 'ahde
Mülükâne bu kaşr-ı dil-peziiri eyledi ihyâ
- 8 Vezîr-ı a'zam u dâmâd-ı şâhensâh-ı heft-iklîm
Hıdîv-ı ekrem İbrâhîm Pâşâ-yı kerem-fermâ
- 9 Cihân-ı devlet u dâniş medâr-ı emn u âsâyiş
Sadâkat-ı pişe hayr-endîşe düstür-ı cihân-ârâ
- 10 Zamânunñ âb u tâbı bahr-ı lutfunñ dürr-ı seyrâbı
Yümm-i efzâlinüñ kemter-i habâbı lücce-i hadrâ

26/1BHumâyûn-sâye:Humâyûn-pâye, nev:Cem

5 B heb (YOK)

6 B bu nûzhet-gâh-ı bî-hemtâ: bu bir hengâm-ı bî-hemtâ

- 11 Şifā-yı şadr-ı devlet pāk-i fiṭrat bu ʿalī hikmet
Aristo fiṭnat Eflātūn tabīʿat şadr-ı bī-hemtā
- 12 Bu kaşr-ı pāki kıldı ṭurfetu'l-ʿayn içre ābādān
Süleymān-ı zamāne itdi hük-m-i Āsafī icrā
- 13 O kaşr-ı dil-küşānuñ ṭāk-ı eyvān-ı felek kadri
Kuşūr-ı ʿadne eyler güşe-i ebrū ile imā
- 14 Virildi şimdi Kāğıdhāneye menşūr ābādī
Sezādur olsa Saʿdābād o cāy-ı dil-keş u zībā
- 15 .Letāfetde ruḥām-ı pākidür āyīne-i gerdün
Şafā-yı havzıdur rü-yı zemīne dīde-i bīnā
- 16 Yanında eylemez kaşr-ı ḥürnaḳ daʿvā-yı revnaḳ
Vücüh ile bu nüzhet-gāh-ı zībā oldı bī-hemtā
- 17 Şehinşāh-ı cihān fermān-revā-yı rubʿ-ı meskūnuñ
Ḥudā hem-vāre kaşr-ı ʿizz u cāhın eylesun ber-pā
- 18 Bu Saʿdābādde şehzād-gān-ı saʿd-aḫterle
Esās-ı devlet u ikbālini Ḥaḳḳ eylesun ber-cā
- 19 Vezīr-ı aʿzamı ol ḥayr-ḥvāh-ı devlet u cāhı
Hemīşe hemdem olsun zātı ile firāhdān-āsā
- 20 Kudüm-ı pākine gelsun de Neylī söyle tārīhin
Sāʿid itsun bu Saʿdābādı Sultān Ahmede Mevlā (1134)

TARİH-İ DİĞER (27)

- 1 Cihānbān-ı mu'azzam Hān-ı Ahmed
Ki miğlin görmedi bir āferīde
 - 2 Refik-i re'yi tevfiḳ-i ilāhī
Gulām-ı tab'ı ārā'-ı sedīde
 - 3 O şāhengāh-ı Cem-mesned ki oldı
Sipihre dest-i ikbāli resīde
 - 4 Degül evşāfını tahdīd mümkün
Yazılsa nev-be-nev nice kaşīde
 - 5 Midād-ı ragbetinden reşā-i feyz
Ki Kāğıdhāneye olmuş çekīde
 - 6 Ne Kāğıdhāne kim olmuş ezelden
Sa'ādet-i ser-nüvişt ol nā-ümīde
 - 7 Ki Sa'dābād ile nām-āver oldı
Müşādif düşmegin baht-ı saīde
 - 8 Serā-yı dil-küşā fermānın itdi
Miyānında o şāh-ı bir güzīde
 - 9 Mukayyed olmağa ol emre bi'z-zāt
Vekīl-i mutlakın itdi güzīde
 - 10 Vezīr-i a'zam İbrāhīm Pāşā
Odur dāmād Hākān-ı sa'īde
 - 11 Esīr-i hūsnı tedbīri işābet
Rehīn-ı zātı etvāra hamīde
 - 12 Azīmetle getürdi şurfetu'l-Sayn
Misāl-ı Aşaf āsar-ı cedīde
-

- 13 Sezādur Āşafa tercih olunsa
O şadr-ı kām-bahş-ı kār-dīde
- 14 Ānuñ maşşūr idi bir kaşra kārı
Bunuñ olmuşdur āşarı ‘adīde
- 15 O kaşr-ı dil-küşā kaşr-ı cināndur
Degül gam sāhesinde ārmīde
- 16 Degül encām-ı şafaqla oldı gerdün
Ta‘accübden bu kaşra leb-güzīde
- 17 Zemīni üzre Kāgıdhānentün kim
Kılındı cedvel-i şmin-keşīde
- 18 Açıldı gözleri rü-yı zemīntün
O rüşen havzla mānend-i dīde
- 19 ‘Adīli rub‘-ı meskūn içre oldı
Bu reşk-i çār-bāguñ nā-şenīde
- 20 Sa‘ādetle Şehinşāh-ı cihānuñ
Hudā ikbālını efzūnter ide
- 21 Bu Sa‘dābādde şehzād-gānla
İrişdürsün hezārān kadr u ‘ıyda
- 22 İrub itmāme ol kaşr-ı mu‘allā
Dem-i tārīhi olduḡda resīde
- 23 Lisānu‘l-ğaybdan ol demde Neylī
Bu beyt-i dil-nişān oldı şenīde
- 24 Bu Sa‘dābād-ı ‘alī cennet-āsā
Yapıldı ‘ahd-ı Sultān Ahmedīde (1134)

27/16 B kaşr-ı leb-güzīde

21 B şehzāde-gānla

DİGER (28)

- 1 Olub manzûrı Kâğıdhâne bir dem
Nigâh-ı iltifât-ı emced ile
- 2 Sarây-ı dil-küşâ fermānuñ itdi
Kenâr-ı cûya re'y-i erşed ile
- 3 O Sa'dâbâdı sultân-ı cihâne
Humâyün ola baht-ı es'ad ile
- 4 Kemîne bende-i dîrîne Neylî
Didi târihîni bir müfred ile
- 5 Bu Sa'dâbâdı vâlānuñ hemîşe
Añılsun nâmi Sultân Ahmed ile (1134)

DİGER (29)

- 1 Lisānu'l-gaybdan Neylî gelürse söyle târihin
Sa'id itsun bu cā-yı sa'dı Sultân Ahmede Mevlâ (1134)

DİGER (30)

- 1 Yazıldı tākına eyvân-ı çerhûñ Neyliyâ târih
Bu Sa'dâbâdı yaptı mecd ile Sultân Ahmed Hân (1134)

TÂRIH-İ KASH-İ TOBHÂNE (31)

- 1 Âfitâb-ı mekrûmet Hâkân-ı dîn
Mazhar tevfiq-i 'izz-i sermede
- 2 Ya'nî Sultân Ahmed Dārâ-şükûh
K'oldı 'ahdında cihân râhat-gede
- 3 Hüsrev-i çerh-i âsitân kim âfitâb
Her seher der-gâhına yüz sürmede
- 4 Eyledi bārân sirişk-i düşmeni
Sahtî-i ikbâli çün sengide

- 5 Ol şehinşāh-ı mekārım perveri
Hak muvaffak eyledi her maksada
- 6 Hāne-dān-ı dūşmene Tobhānentūñ
Şu'le-ı kını olursa mevkide
- 7 Sābıkan aḡşabdan mebnī olub
Nā-münāsib idi ṭab'-ı ecvede
- 8 Görmeŷüb lāyık Hakīm-ı lem yezel
Devlet-ı şāhenseh-ı Cem mesnede
- 9 Biñ yüz otuz iki sālinde hemān
Oldı bi'l-kūlliye pes āteş-zede
- 10 Oldı çün bu hālet-ı hikmet-ı dīn
'Arz u inhā bār-gāh-ı Emcede
- 11 Kıldı fermān kār-gir olsun diyu
Āşaf-ı zī-şānı şadr-ı erşede
- 12 Eyledi himmet o şadr-ı muhterem
Oldı icrāsında dāmen-ı berzede
- 13 Biñ yüz otuz üçde şadr-ı a'zamūñ
Rehber oldı himmeti ol maksada
- 14 Āşaf-ı devrān ki yümn-ı maḡdemi
Eyledi dūnyāyı āsāyiş-gede
- 15 Ya'nī İbrāhīm Pāşā-yı kerīm
Şıhr-ı ekrem şeh-ı yār-ı emcede
- 16 Dāver-ı ferhunde 'ahd-ı rüzgār
Nāz ider eyyāmı 'ıyd-ı es'ada
- 17 Üç sene Tobhāneden sonra bu kaşr
Himnet ile irdi fark-ı fıraḡda

31/6 B Hān-dān, olursa:olurken

11 S erşede:emcede

- 18 Merkez-i 'izzetde çün kaşr-ı zemîn
Mecma'-ı âb üzre oldu cilve-de
- 19 Bir gül-i ra'nâ-yı bî-hemtâ gibi
Gülşen-i devletde oldu ser-zede
- 20 Ol şeh-i ekremle şadr-ı a'zamun
Ömr ü ikbâlin Hudâ efzûn ide
- 21 İki târihin o kaşrun Neyliyâ
Eyledüm gencide beyt-i müfrede
- 22 Kible-i iclâl kaşr-ı ma'dalet (1136)
Hak mübarek eyleye Hân-ı Ahmede (1136)

TÂRİH-İ Berâ-yı MEDRESE-İ FEYZİYYE (32)

- 1 Hvâce-i şâh-ı cihân fetvâ-penâh-ı rûzgâr
Serv-i ser-sebz-i siyâdet gülbün-i gülzâr-ı feyz
- 2 Ya'nî Feyzu'llâh Efendî Hazret kim nâmıdur
Müstefizân-ı enâme eyleyen eş'âr-ı feyz
- 3 Eyledi bu buğ'a-i 'ilmi binâya ihtimâm
Himmet-i vâlâsını kıla añâ mi'mâr-ı feyz
- 4 Hâbbezâ menzil-geh-i dâniş maķâm-ı dil-nişân
Kim der u divârını işrâķda envâr-ı feyz
- 5 Oldı çün bânî añâ ol ma'den-i feyz-i Hudâ
Hâtif-i kudsi didi târihini zî dâr-ı feyz (1112)

TĀRĪḤ-i ŞADR-İ FETVĀ-PENĀH BERĀ-YI KURRE İSMA'İL

Efendî-t PÜR İNTİBĀH (33)

- 1 Kerīm-i bŭ'l-mefāhır şadr-ı nu'mānī mŭfessir kim
Der-i ikbāli dā'im kible-gāh-ı ins u cān oldı
- 2 Sŭrŭhsi menkıbet baħr-ı muhīt-i fażl u re'fet kim
Besāt-ı 'adli mebsŭt-ı zemīn u āsmān oldı
- 3 Felek rŭtbe Ebŭ İshāķ İsmā'īl Efendī kim
Makāmına şeref-baħş-ı kemāl-ı 'izz u şān oldı
- 4 Sa'ādetle olub teşrīf-sāz-ı mesned-i fetvā
Kemīne pāye-i iclālī fark-ı fıraqdān oldı
- 5 O şadre nāmı gibi ma'daletle bir gelub haķķā
Vaħīdu'd-deħr 'ŭnvān ile mŭmtāz-ı cihān oldı
- 6 Nihāl-i devleti nev-bāde-baħş-ı ehl-i isti'dād
Zılāl-ı re'feti rāħat-resān-ı bī-kesān oldı
- 7 O hıżr-ı mekrŭmet 'ummān-ı cŭş-ā-cŭş-ı efdāluñ
Muhīt-i himmetin seyr it ne baħr-ı bī-girān oldı
- 8 Bulub ka'r-ı zemīn-ı ye's ũ hırmānde bu nāçizi
Çıkardı evvelin emvācle sāhil-resān oldı
- 9 Edā-yı şŭkrini itdŭm havāle 'uhde-i 'acze
Hŭcŭm-ı hayret-i şādı bañā 'aķdu'l-lisān oldı
- 10 Du'ā-yı 'izz u cāhı ol Hudāvend-ı felek-ķadrin
Bu 'abd-ı kemterine hırz-ı cān-ı derd-ı zebān oldı
- 11 Cihān-ı yek-ı zenzeme tārīḤ-ı iclālīn didi Neylī
Ebŭ İshāķ Efendī mŭftī-ı sāmī-mekān oldı (1138)

33/7 S efdāluñ: ihsānuñ

8 B emvāc ile

TARİH-İ

DER'NAZM u FETVĀ PENĀH İŞĀK EFENDĪ MU'ALLĀ

DEST-GĀH-I İSMA'İL EFENDĪ-İ ŞĀHİB-İ İNTİBĀH (34)

- 1 Ĥamdi'llāh kim niyāz-ı müstemendān-ı enām
Oldı mevşül-ı kabül-ı der-geh-ı Ĥayy-ı cemīl
- 2 İnşirāh-ı şadr ile irdi meserret ser-be-ser
Olmuşiken tab'-ı 'ālem hūzn ü ye's ile kelīl
- 3 Mesned-ı fetvāyı teğrīf itdi bir yektā-yı 'aşr
'ilm u 'iffette 'alem 'adl u keremde bī-'adīl
- 4 Ĥazret-ı İshāk Efendī kim zülāl-ı luḫfıdur
Teşne-gān-ı ehl-ı takvā vü kemāle selsebīl
- 5 Sāyebān-ı 'adli ol Dādār-ı şāhib-ı re'fetūñ
Fark-ı ehl-ı dānişe oldı yine zıll-ı zalīl
- 6 Tab'-ı şāf-ı pāki bir cū-yı revāndur kim añā
Reşk ile eşkin revān eyler hemişe Şatt u Nīl
- 7 Mihr u māh oldukça güne pertev-endāz-ı cemāl
Devlet u kadr u şerefle Ĥak vire 'ömr-ı tavīl
- 8 Şafha-ı tevfiķa Neylī dest-ı tevfiķ-ı Ezel
Yazdı tārīh-ı cemīlin Şeyhu'l-İslām Cemīl (1146)

TĀRİH-İ FETVĀ-YI SEYYİD MUŞTAFĀ EFENDĪ BİN EL-MERĤŪM
EŞ-ŞEHİD FEYZU'LLĀH EFENDĪ (35)

- 1 Bī-ḫamdi'llāh yine şevk ile diller şādmān oldı
Cihān mesrūr u cān pūr nūr u 'ālem kāmran oldı
- 2 Olub rū-yı zemīnden ber-ḫaraf jeng-ı gam u miḫnet
Zamān āyine gibi 'āleme pertev-feşān oldı
- 3 İdub bir şadr-ı bī-hemtā müşerref cāh-ı fetvāyı
Sa'ādetle cihāna şeyhu'l-İslām-ı zamān oldı

34/8 B tevfiķ-ı Ezel:te'yīd-ı Ezel,

8 B cemīl:celīl

- 4 Nihāl-i ṭayyibu'l-a'rāk-ı nu'mānī mefāhir kim
Enāme devleti sermāye-i emn u emān oldı
- 5 Siyādet-vāye gerdün-pāye şadr-ı ma'dalet-sāye
Ki dergāh-ı bülendi melce'-i halk-ı cihān oldı
- 6 Hemīşe güher-i zātı ola pirāye-i fetvā
Dinildikçe yine hürşid-i zīb-i āsmān oldı
- 7 Kemīne bende-i dīrīne Neylī didi tārīhin
Semī Mustafāya mesned-i fetvā mekān oldı (1148)

TĀRĪḤ-İ PĀYE-İ ŞEHĪD FETHU'LLĀH EFENDĪ FETVĀ PENĀH (36)

- 1 Meh-i sipihr-i himem āfitāb-ı evc-i hikem
Güzide şadr-ı kerem zīb-i mesned-i vālā
- 2 Huceste menkıbet 'izz u mekrūmet kim odur
Nakīb-i ferkad sādāt u seyyid-i nūkabā
- 3 O mazhar-ı ismī sırr nām-Fethu'llāh
Ki konmuş ismine feth-i tılsım-ı 'izz u 'alā
- 4 Kadem-nih-i şeref olunca kesb u sa'y itdi
O seyyidu'l-'ulemā ile pāye-i iftā
- 5 Bu güher-hiz-i şevk-bağ-ı halet-riz
İdince sāmī'e-i bendegānı kân-ı şafā
- 6 Kemīne bende-i efgende-i senā-hvānı
Olub bu şevkle dergāhına cebīn-fersā
- 7 Ri'āyet-i suhan-ı tehniyetle tārīhin
Didi mübārek ola şadr-ı pāye-i fetvā (1112)

TARİH-i NİKÂBET-i HVÂCE-ZÂDE SEYYİD 'OSMÂN EFENDİ
(37)

- 1 Müşerref oldu nikâbet olunca şadr-nişîn
O Dâver-i kerem-âyîn o cā-yı 'izzetde
- 2 Ne Dâver-i kerem-âyîn ki neyyir-i kadri
Mihr-veş olmada tâbende evc-i rif'atda
- 3 Gül-i hadîka-i ikbâl kim nesîm-i şun'
Şükûfte itmedi mislin riyâz-ı devletde
- 4 Yegâne fâzîl dehr u semmî zî'n-nüreyn
Ki oldu zât-ı şerîfi 'ilm-i fazîletde
- 5 İde hemîşe maşûn Hâzret-i Hudâ-yı Hafîz
O zât-ı pâki serâ perde-i 'inâyetde
- 6 Didi bu mışra'a târih bir senâ-hvânı
Henüz buldı yerin mesned-i nikâbetde (1106)

TARİH-i HÂN-KÂH-I ŞEYHU'L-ISLÂM ES-SEYYİD MUŞTAFÂ EFENDİ
(38)

- 1 Hudâvend-i cihân fetvâ-penâh-ı ma'dalet-'unvân
Mekârim-pîşe hayr-endîşe şadr-ı mekrûmet mu'tâd
- 2 Kerîm-i bü'l-mefâhir Dâver-i şâhib-i mü'eggir kim
Siyâdetle fütüvvet-i zâtı ile oldılar hem-zâd
- 3 Semmî Muştafâ müftî'l-enâm Hâşimî nisbet
Ki fetvâsı tarîk-i şer'a nâsı kılmada irşâd
- 4 Bu ihsân u mekârimle revâdur ol kerem-kârûn
İderse gıbta'ahd-ı lutfuna cümle geçen a'yâd
- 5 Yine hayr-ı 'azîme Hâk muvaffak eyleyub ânı
Naş-ı bendiyyeye bu hân-kâhı eyledi bünyâd

- 6 Bu eyyāma gelince ol ʔarīk aṣḥābına kimse
Bu resme ḥān-kāh-ı bī-kuṣū rı kılmadı ābād
- 7 Meger ol zāt için ḥıfz eyler imiş Ḥazret-i Bārī
Ki oldu ṣimdi būnyānı karīn-ı himmet-ı evtād
- 8 O zāt-ı kām-kāruñ ol ʔarīka nisbet-ı ḥāṣı
Zuhūruna bu ḥayrūñ bī-meḥābā eyledi imdād
- 9 Ḥudā eyyām-ı ‘ömr ü devletin efzūn ide dā'im
Enāme oldu Neylī bu du‘ā ṣubḥ u mesā evrād
- 10 Koyub ḥāke ser-ı ihlāṣı bir dā‘ı didi tārīḥ
‘Aceb ‘ālī maḳām-ı naḳṣ-ı bendiyye mübārek-bād (1157)

DİĞER (39)

- 1 Ḥudāvend-ı mükerrerem Dāver-ı zī-ṣān-ı ekrem kim
Der-ı iḥsānı dā'im mültecā-yı ḥāṣ u ‘ām oldu
- 2 O ‘ummānu'l-mefāḥir ṣadr-ı nu‘mānī müḳessir kim
Dem-ā-dem zinde-sāz-ı resm-ı eslāf-ı kirām oldu
- 3 O mifzāl-ı siyādet-vāyenüñ ‘unvān u iclālī
Muḥīṭ-ı ma‘dalet kenzü'l-‘aṭā müftī'l-enām oldu
- 4 Semmī Muṣṭafā zīb-ı maḳām-ı Şeyḥu'l-İslāmı
Ki hem-vāre enāme feyz-ı luṭfı müstedām oldu
- 5 Nīce nā-kām u bī-vāye hezārān kesr-ı ḥāṭırla
İdub dergāhına rūnāl-ı muḳāzzī'l-merām oldu
- 6 ʔarīk-ı Naḳṣ-ı bendiyye olub bi'l-cümle muḥṭārı
Hemīşe maḳhar-ı tevḫīk-ı Ḥayy-ı lā-yenām oldu
- 7 İdub ihlāṣla bu ḥān-kāh-ı dil-keṣi ihyā
Sefer-ender-ı vaṭan erbābına dāru's-selām oldu
- 8 Tecellī-gāh-ı aṣḥab kılub olsa sezādur kim
Ḥulūṣ-ı dille bede' u ṣıdk-ı kalb ile temām oldu

- 9 Virub keşretde vahdet-i halvet-ender encümen hükümün
Füyûzat ile her bir hücre cā-yı izdiḥām oldu
- 10 Gelub gördükde bir dā'ī didi Neylī añā tārīḥ
Naşş-ı bendiyyeye bu dil-keş u zībā makām oldu (1157)

DİĞER (40)

- 1 Hudāvend-i mükerrem kām-başş-ı ekrem u efḥam
Ki teşrīf ile şadr-ı cāh-ı fetvā kām-bīn oldu
- 2 Mülāz-ı bī-nevāyān Dāver-i'allāme-i devrān
Ki aşḥāb-ı kemāle dergehi ḥışn-ı ḥışīn oldu
- 3 Gül-ı āl-ı siyādet reng u bū-yı gülşen-i devlet
Ki bāğ-ı saltanat zātīyle firdevs-ı berīn oldu
- 4 Olub tevfiḳ-i Yezdānī mülāzım-ı bezm-i ḥāşında
Gulām-ı āsitān-ı devleti rāy-ı rezīn oldu
- 5 Ṭarīḳ-ı Naşş-ı bendīde mürā'āt-ı şerī'atle
Olub zıkr-ı ḥafī pes güft u güdan çün emīn oldu
- 6 İdub erbābına bu ḥān-kāh-ı dil-keşī būnyād
Ki bī-şek revnaḳ u ārāyiş-ı bāzār-ı dīn oldu
- 7 Velākin ḥān-kāhlar anda nedret üzre olmağla
Bu emrūñ sirri pes genc-ı ḥafāda der-kemīn oldu
- 8 Meger ol zāt iḳun ḥıfz eyler imiş Ḥāzret-ı Mevlā
Bilindi ḥıkmeti şimdi enāme müstebīn oldu
- 9 Dili 'ālī senedle ol ṭarīḳa nisbet-ı ḥāşı
Bu ḥayra maşhar olmağda añā bī-şek mü'īn oldu
- 10 Olub her mişra'ı tārīḥ bir beyt-ı dil-āvizūñ
İki tārīḥi Neylī biri birine ḳarīn oldu
- 11 Semmī Muşṭafā müftī'l-memālik eyleyub būnyād
Naşş-ı bendiyyeye me'vā maḥall-ı dil-nişīn oldu (1157)

TĀRĪḤ-İ MEDRESE-İ RE'İSU'L-ETİBBĀ' ÖMER EFENDİ (Rahimehu Te'ālā)

(41)

Re'is-i hās-ı etibbā' cenāb-ı şadı' r-Rūm

1 O kamil dana
Müşeyyed eyledi bu buk'a-ı mü'esseseyi
Metin-i şevk-efzā

İdub ricāl-ı tarīka o zāt-ı pāk-ı dili

2 Sebīl-i hayra delīl
Medārise ile naşib eyledi müvāniseyi
Hudā-yı bī-hemtā

İrince yümünle Neyli tamame bir da i

3 Gelub didi tarih
Ömer Efendi bina eyledi bu medreseyi
Kabul ide Mevla ()

NAZM U TĀRĪḤ-İ HĀNE-İ DEVLET SARĀ-YI HĀZRET-İ İŞĤAK EFENDİ

(42)

1 Dāver-i vālā-himem Hüsrev-i Dārā-ālem
Menba'-ı luḫf u kerem şāh-ı Süleymān-ḫaşem

2 Hüsrev-i gāzī ki heb kulluğun eyler taleb
Pādişehān-ı 'arab tād-verān-ı 'acem

3 Fahr-ı mülūk-ı cihān meḫar-ı 'Osmāniyān
Hāzret-ı Mahmūd Hān lūcce-ı cūd- u himem

4 'İlme idub ihtirām ehlini eyler mūdām
Himmeti ile bekām luḫfı ile muḫtenem

5 Kıldı o sultān-ı dīn ḫürmet-ı şer'-ı mübīn
İde Hudā-yı mü'īn dā'im ānı muḫterem

6 Müftī-ı zī-şānına şānī-ı nu'mānına
'Adl u himem kānına kıldı çū kaşd-ı kerem

- 7 Böyle mu'allā serā eyledi temlik ānā
Şānına dinse sezā sānī-i bāg-ı İrem
- 8 Anda şuhūr u sinīn mecd ile olub mekīn
Eyleye ihyā-yı dīn-i devlet ile dem-be-dem
- 9 Hāzret-i İshāq Efendī ki dil-i pākīdür
Maḥzen-i esrār-ı feyz menba'-ı 'ilm u hikem
- 10 Ol şeref-i 'izz u cān Dāver-i fetvā-penāh
'Arif-i pūr intibāh şadr-ı 'adālet-şiyem
- 11 Kīlk-i şeref Neylīyā şafha-i ikbālde
Sālini temlīkinūñ kıldı çū kaşd-ı raqam
- 12 Yazdı bu'unvānla tākına tārīhini
Mūnzil-i 'adi u kerem beyt-i veliyyu'n-ni'am (1146)

TĀRĪH-İ VİLĀDET (43)

- 1 Şadr-ı vālā himem ki mevhibedür
'Āleme zātı fażl-ı Mevlādan
- 2 Rişte-i kār-ı dehre virdi küşād
Kerh-i piç-i piç-i gavgādan
- 3 İtmemiş yok du'ā-yı devletini
Dil u cān ile pīr u bernādan
- 4 Çün ki bir buhl-i pāk-i aḥter ile
Oldı mukrem-i Hudā te'ālādan
- 5 Oldı nev-gönçe-i bahār-ı şeref
Serzde gülbün-i temennādan
- 6 Koydı yekbār-ı sevķ-i tārīhi
Dā'iyānı cenāb-ı Mevlādan
- 7 Neylī-ı dā'ī didi oldem olub
Mülhem-i feyz şavb-ı vālādan
- 8 Dehre iclālle Muhammed Big
Geldi şulb-ı Hüseyn Pāşādan (1110)

TARİH-İ ÇEŞME-İ 'ALİ PÂŞA (44)

1 Şadr-ı a'zam ol müşir-i pür-kerem
Revnağ-efzâ-yı serir-i Dâveri

2 Ya'nî hem-nâm-ı şehinşâh-ı Necf
Peyrev-i âsar-ı pâk-ı Hayderi

3 Şâh-ı 'âlem Hazret-i Hân-ı Ahmed
Âsar-ı zî-şân u haşmet-güster

4 Hayr-ı cârîye idub niyyet yine
Oldı eltâf-ı Hudânuñ mazharı

5 Geldi cârî oldı bu âb-ı hayât
İtdi Hızır himmeti çün rehberi

6 Oldı âyat-ı du'â-yı devleti
Sû gibi cümle enâmüñ ezberi

7 Neylî-ı dâ'î didi târihini
İçelüm 'ayn-ı 'aliden Kevseri (1119)

TARİH-İ MEKTEB DER-NEZD-İ HVACE PÂŞA (45)

1 Hazret-i Hân-ı Ahmedüñ dâmâd u şadr-ı a'zamı
Âsaf-ı zî-şânı İbrâhîm Pâşâ-yı celîl

2 Mazhar-ı tevfîk-i düstür-ı mekârim-pîşe kim
Eylemiş tedbîrine takdîrini Bârî delîl

3 Eyleyub ta'mîr lutf ile gönüller ka'besin
Kıldı hükûm-i ismini icrâ o hem-nâm-ı halîl

4 'ilme ragbet gösterub bu mekteb-i ferhundeysi
Kıldı ihlâs ile ihyâ bî-nazîr u bî-'adil

5 Eyledikçe mukriyân tertîl-i Kur'an-ı Kerîm
Sebt olunsun safha-ı a'mâline ecr-i cezîl

6 Ol dil-bestân-ı kemâle Neyliyâ târih için
Eylediler gerçi erbâb-ı suhan çok kâl u kîl

7 Defter-i hayrâtına yazdı Kirâmen Kâtibîn
Mekteb-i zibâyı İbrâhîm Pâşâ-yı celîl (1138)

BERĀ-YI SEBĪL (46)

- 1 Pādişāh-ı baħr u ber Hān-ı Ahmed Cem-mesnedūñ
Sıhr-ı bī-hemtāsı İbrāhīm Pāşā-yı celīl
- 2 Şadr-ı a'zam Āşaf-ı ekrem ki çeşm-i rūzgār
Görmedi mesned-geh-i iclālde āña 'adīl
- 3 Āb-ı nāb-āsā vüçüh-ı berre dā'im meyl idub
Eyledi ihyā mahallinde sebīl-i bī-'adīl
- 4 Mevc-hīz itdikçe ol sīmīn evānīde nesīm
Āb-ı pākin bu sebīlūñ itdi reşk-i selsebīl
- 5 Oldı her bir meşrebe hem-meşreb āb-ı hayāt
Kaṭresin nūş itse sıhhat-yāb olur cism-i'alīl
- 6 Haşre dek ikbālle pl şadr-ı 'ālī-himmetūñ
Şū gibi aḥkāmın icrā eyleye Hayy u Cemīl
- 7 Dindi çok tārīḥ Neylī bir ziyād olsa nola
Kıldı İbrāhīm Pāşā menba'-ı luṭfun sebīl (1138)

BERĀ-YI ÇEŞME (47)

- 1 Şehinşāh-ı cihān Hān-ı Ahmedūñ düstūr-ı zī-şānı
Ki ebr-ı re'feti fark-ı enāme sāyebān oldı
- 2 Vezīr-ı a'zam u dānādı İbrāhīm Pāşā kim
Hemīşe dergeh-i luṭfı mülāz-ı ins u cān oldı
- 3 Olaldan sāye-endāz-ı 'ināyet gülşen-i cāhe
Nihāl-i şefkati rāhat-resān-ı bī-kesān oldı
- 4 Mekārim-pīşe hayr-endīşe şadr-ı ma'dalet-güster
Ki dā'im maksadı āsāyiş-i halk-ı cihān oldı
- 5 Şū gibi ṭab'-ı pāki meyl idub bir hayr-ı cāriye
Bu dil-cū çeşme mahza feyz-i cūdundan revān oldı
- 6 Ola zāt-ı kerīmi ziver-ı kürsī-i istikbāl
Dinildikçe yine hürşid-i zib-i āsmān oldı

- 7 Birer tārīḥ olub her mīşra'ı bu matla'ıñ Neylī
Sipīhr-i tākına bu çeşme-sāruñ fıraḳdan oldı
- 8 Bu dil-cū çeşme-i şāfī enāme nūş-ı cān oldı
Zülāl-i luṭfı İbrāhīm Pāşanuñ revān oldı (1138)

TĀRĪḤ-İ KAPÜDĀNĪ MUŞTAFĀ PĀŞĀ (48)

- 1 Cihān-ı mecd u 'irfān Āşaf-ı deryā-kef-i devrān
Mükerrem şıhr-ı dāmād-ı şehinşāh-ı cihān-ārā
- 2 Cenāb-ı Muştafā Pāşā-yı zī-şān kim yüm-i ikbāl
Nümude itmedi ana mu adil güher-i yekta
- 3) Vezāretle olub tuḡrā-keş aḳkām-ı sultānī
O şadrın bir zamān devletle kıldı ḥükmini icrā
- 4 Olub berr ü bahrda ḥükmi cārī olması maḳşūd
Görüldi mesned-i cāh-ı kapüdānī añā ahrā
- 5 İderdi ol muḥīṭ-i 'izz u şānı cüst u cū her şū
Bulub maḳşūdını Hızra irişdi lücce-i ḥadrā
- 6 Olub berr ü bahrda şavn-ı Yezdānī nıgehbānı
Ola fānūs-ı şem'-ı cāhı bu nüh kubbe-i mīnā
- 7 Didi Neylī-ı kemter dā'ı-ı dīrīnesi tārīḥ
Kapüdān oldı ikbāl ile bahre Muştafā Pāşā (1133)

48/5 B irişdi : o yetdi

6 B şavn : şun'

TARİH-i KAYMEKAMI KÖPRÜLİ-ZADE AHMED PÂŞA (Yessere'llāhu mā yeşā

(49)

- 1 Hâbbezâ re'y-i humâyün şeh-i mülk-ârâ
Kıldı bir kâre muvaffak ânı te'yîd-i Hudâ
- 2 Âşaf-ı ekremi eyledi çün kim irsâl
K'ide tedbiri ile def'-i gezend-i a'dâ
- 3 Mevd ü ikbâle bir şadr-ı nigû girdârı
Cânışın itdi sa'âdetle rikâbında anâ
- 4 Ol behîn-i kân-ı mu'âllâ vü şeref kim olmış
Güher-i fıtratı perverde-i hürşid-i hedâ
- 5 Kâtibu'l-hikem şehinşâh-ı suhan ya'ni kalem
Kıldı levh-i felege vasfını böyle inlâ
- 6 İftihâr-ı vüzerâ mu'temed-i devlet u dîn
Şadr-ı meh-i keşkebe düstür-ı mekârim-fermâ
- 7 Zib-i dîvân-ı şeref mefhar-ı egrâf-ı selef
Âşaf-ı bahr-kef ü Dâver-i mesned-pîrâ
- 8 Dergeh-i devletidür kible-i ehl-i ikbâl
Sâye-i himmetidür kehf-i enâm-ı zu'efâ
- 9 Nûsha-i midhat-ı evşâf-ı kerîmânesine
Olsa şîrâze sezâ rişte-i zülf-i hürâ
- 10 Güher-i zâtı gül-i gül-şen-i nu'mânîdür
Olsa hükmi nola bir mücib-i şer'-i garrâ
- 11 'İlm u hilm u kerem u dâniş u hüsn-i tedbîr
Cem' idub cümleyi kılmış ânı Hâk müstegnâ
- 12 Şöyledür 'adl-i ger 'ahdında alur şahid-i gül
Eylese büyni gülşende şabâdan da'vâ
- 13 Kadrini bilse nola Hazret-i Sultân-ı cihân
Bir müdânî kanî hem-pâye olanlarda anâ

49/2BKİ ide, 3 B ikbâl ile, rikâbında sa'âdetle

8 B enâm: emân, 12 B ger:ki , büyni:buni

- 14 Giyeh-i huşk-ı gül-i gülsene hem-ser mi olur
Hiç ber-â-ber mi ola la'î ile seng-i hārā
- 15 Defter-i himmetinüñ bilmeyenler icmālin
Remle darb eyleseler mevcini bahruñ meşelā
- 16 Devha-i gülsen-i âmāl u çemen-zār-ı murād
Nev-be-nev reşha-i lutf ile bulur neşv ü nemā
- 17 O fülk-i kevkebe düstür-ı mülk menkıbe kim
Mihr u meh rüz u şeb olur derine nāsiye-sā
- 18 Şahh-nüvis oldığı dem kilk-i 'uṭṭārid-i munşī
Hokka-i sebz-i fülk-i çinī devāt olsa sezā
- 19 Kāmil-i 'asr-ı hüner-pişe ki İbn-i 'Abbād
Der-i fazlında añā bendelik eylerse revā
- 20 Müntahab-ı güher-i yekdāne-i gencīne-i cāh
Ma'nā-i lafz-ı şeref nüsha-i fazl u takvā
- 21 Şadr-ı vālā rüşā Aşaf-ı şāhib-i münşā
Ey nevāzende-i kânün-ı kirām-ı vüzerā
- 22 Hväce-i nāṭıka icmālle eylerse nola
Güher-i medhūñi pirāye-i şi'r u inşā
- 23 Olmasa dilde ferāvān-ı keder gün-a-gün
Böyle mi eyler idüm vaşf-ı cemīlün imlā
- 24 Tā ki Feyyāz-ı ezelden irişub lutf-ı 'amīm
Ni met-ı Hakdan ala hissaların bay u geda
- 25 Kerem-ı dem-be-dem-ı Haḳla ser-efrāz olub
Her nefesde olasin mazhar-ı feyz-ı Mevlā
- 26 Neylī-ı nādire perdāz-ı senā-hvān-ı akādīm
Vaşf-ı şanunda senün eyledi bir beyt inşā
- 27 Oldı her mişra'ı ol beyt-ı bülend erkānuñ
Manşib u cāhuña tārīḳ-ı laṭif u garrā
- 28 Maḳdem-ı Aşaf ile geldi rikābe zīnet (1149)
'Adl u şadr ile mükerrerem ola Ahmed Paşā (1149)

TARİH-t KADİ ŞUDEN MUHAMMED DEDE EFENDİ (50)

- 1 Bū'l-mekārim Dede Efendī kim odur
Mazhar-ı 'āṭifet-i Yezdānī
- 2 Kādī-i şehri Stānbūl olub
Halka oldı ni'am-ı Sübhānī
- 3 Yürüyüb şimdi terāzūyle
Muhtesib elde tutar mizānı
- 4 Şahid-i 'adl u 'adalet-būy-ter
K'oldı tārīhi şürey'ı's-sānī (1110)

NAZM-I DİL-RÜBĀ VÜ NĀZENİN TARİH-t SĀHİLHĀNE SEYYİD 'ABDULLĀH M

(51)

- 1 Hōşā zibende Sāhilhāne-i dil-cū-yı nev-būnyād
Ki taşvīrinde hayrān şüret-i dīvār-veş Behzād
- 2 Degül sāhil-serā bir dil-rübādur kim leb-i yūmde
Berā-yı olve bir oā-yı dil-ārā eylemiş a'dād
- 3 Gülistānı o deñlü dil-küşā bir bāğ-ı hurremdur
Olunmaz nām-ı gül-zār-ı İrem yanında ānuñ yād
- 4 Bu hūsn ile temāşā eyleseydi resm-i zibāsın
Olurdi'āşık-ı zārı bütān-ı hallah u nev-şād
- 5 Olur evrāk-ı gül-zārı ser-ā-pā nūşha-i hikmet
Riyāziyyāt dersin eylemiş bülbülleri mu'tād
- 6 Nesīm-i cān-fezāsın görmiş olsa hāzin-i Cennet
Hevā-yı 'Adne tercih eyler idi herçi bād-ā-bād
- 7 Hezārān şevkle her şāh-ı verd-i dil-pezirīde
Neşīd-i medhīdür subh u mesā bülbüllere evrād
- 8 Ānuñ her kīt'ası bir dil-nişin beyt-i muşanna'dur
Kim ānı tab'-ı mehdūm-ı mufahham eylemiş inşād

50/4 B Ki ola tārīh şer'ı's-sānī

51/3 S bāğ: cāy , 4 B bütān (yok),nev-şād:dīv-şād

5 B olur:olub ,7 B şevk ile ,8 B Kimi

- 9 Mükerrerem buhl-ı pāk-i Ḥazret-i fetvā-penāhī kim
Nümāyāndur cemālinden kemāl-i luṭf u isti'dād
- 10 Gül-i bāğ-ı siyādet pāk-i fıṭrat-ı Hāşimī-nisbet
Nihāl-i devḥa-ı 'izz u sa'ādet mekrūmet-mu'tād
- 11 Kerem-perver hünerver maḥz-ı 'irfān muşavver kim
Fütuvvetle mekārım-i zātı ile oldılar hem-zād
- 12 Şeref-mend-i yegāne Seyyid 'Abdu'llāh Efendī kim
Eserde ḥayru'l-esmā diyū ismine itdiler İrād
- 13 Füzūn oldukça tā şayf u şitāda rüz u şeb dā'im
İde fażl ile dā'im 'ömr ü cāh u devletin müzdād
- 14 Riyāz-ı 'izz u iḳbālın Ḥudā ser-sebz ide tā kim
Ḳudūmı nev-bahāruñ eyledikçe 'ālemi dil-şād
- 15 Benān-ı 'izzet ü iclāl ile ser-şafḥa-ı dehre
Bu 'unvān ile vasf-ı vālidin sebt eylemiş üstād
- 16 Ḥudāvend-i cihān ḳuṭb-ı zamān u şānī-ı nu'mān
Ki re'y-ı envārından 'aḳl-ı evvel eyler ister şād
- 17 Hemīşe 'āleme luṭf u 'ināyet oldu mu'tādı
Nola añā kamū olsa dergehinde bende vü āzād
- 18 Bu re'fetle sezādur ol veliyyi ni'met-i 'aşruñ
Zamān-ı luṭfuna reşk eylese cümle geçen a'yād
- 19 Server u şādmānī şāmil-ı ehl-ı emānīdür
'Adū-yı dīn u devletdür cihānda var ise nā-şād
- 20 Enāme şarf ider dā'im metā'-ı luṭf u iḥsānuñ
Velī naḳd-ı du'ā-yı ḥayrdur ol maşrafa İrād
- 21 O mażāl-ı ḥalīlūñ fażla-ı fażl u kemālīdür
Sümüvv-ı şān-ı ābā hem'uluvv-ı nisbet-ı ecdād
- 22 Dem-ā-dem nāse mebzūl olmada envā'-ı iḥsānı
Ki istib'ād olunmaz eylese ger ḥalkı isti'bād

- 23 O deñlũ 'ahd-ı 'adlinde olur ahkâm-ı şer' icrâ
Şabâdan büyünı gül ister ise eyler ister dâd
- 24 Yemînu'd-devle bâzübend-i mülk u kuvvet-i İslâm
Vücûh-ı vaşfını bir vechle mümkün degül ta'dâd
- 25 Benân-ı kâm-bağş-ı hâmesi ednâ işâretle
İder bir demde biñ gam-gîni kayd-ı gussadan âzâd
- 26 Nigâh-endâz-ı şefkat olsa bir dem deşt u kühsâre
Olur emr-i gâzâle rifkâla şîr-i jiyân münkâd
- 27 Semmî Muştafâ zîb-i makâm-ı Şeyhu'l-İslâmî
Ki fetvâsı enâmı minhac-ı şer'a ider irşâd
- 28 Siyâdet-vâye gerdün-pâye şadr-ı ma'dalet mâye
Ki ta'dâd-ı kemâl-i fazlına dâni degül a'dâd
- 29 Sarây-ı devlet u iqbâlinüñ ola nigezbâni
Hemîşe sâhe-i 'âlemde yümn-i himmet-i evtâd
- 30 Olub zıll-ı zalîl-i re'fetinde 'âlem âsüde
Her emrinde añâ te'yd--i Bârî eyleye imdâd
- 31 Didi bir mışra'-ı yektâ ile Neylî añâ târih
Mübârek ola Sâhil-hâne-i zîbâ-yı nev-âbâd (1156)

TÂRİH-İ CÂMİ'-İ KETHUDÂ BİG DER-İ MECÂMİ'-İ ORTAKÖY (52)

- 1 Dâmâd-ı şehriyâr-ı cihân şadr-ı a'zamüñ
Hem kethudâ-yı erşedi hem şîhr-ı emcedî
- 2 Dâne-yı luğf-ı pişe Muhammed Âgâ ki çerh
Bir devrde 'adilini 'âlemde görmedi
- 3 Tanzîf idub bu buğ'ayı ednâs-ı şirkden
Kıldı binâ bu câmî' i dest-i mü'eyyidi
- 4 Hayru'l-umûru evsaţuhâ üzre emr idub
Bu hayrı Ortaköyde mahallende eyledi

- 5 Olduğça tā ki şeş-cihet-i 'āleme revān
Gūlbāng-i penç-gāne-i iclāl-i Ahmedī
- 6 Ol gāt-ı kāmāre vire Neyliyā Hudā
İkbāl-i cāh-ı dem-be-dem u'izz-ı Sermedī
- 7 Tārīhini bu resme genā birle didiler
İhyā kılındı ma'bed-i hāş-ı Muhammedī ()

YIGIRMI SEKİZİNCİ OŖA TECDİDİ TĀRİHİDÜR (53)

- 1 Şehinşāh-ı cihān Hān-ı Ahmedūñ dāmād-ı zī-şānı
Vezīr-ı a'zam İbrāhīm Pāşā-yı kerem mu'tād
- 2 Felāṭun pişe hayr-endişe düstūr-ı kerem pīrā
Ki 'ahdında cihān ma'mūr u'ālem hurrem u dil şād
- 3 Zamānında nola halk-ı cihān olsa emān üzre
Ki yūmn-ı devleti rū-yı zemīni itdi emn-ı ābād
- 4 İdub hakka ki hūkm-ı ismini icrā cihān içre
Göñüller ka'besin yapmağla nām-ı pāki oldı yād
- 5 Yigirmi sekizūñ bu maḥzar Āgā Oṭası çun kim
Mürūr-ı dehr ile ta'mīrine gelmişdi isti'dād
- 6 İdub himmet añā ol Āsaf-ı deryā-kef-ı devrān
Mücedded eyledi bu resme ziverle ānı būnyād
- 7 Hudā hemvāre kılsun hānedān-ı devletin ma'mūr
Ola ikbāline her demde hemdem himmet-ı evtād
- 8 Kemine dā'i-i dirīnesi Neylī didi tārīh
Bu cāyı itdi İbrāhīm Pāşā 'izzle ābād (1140)

52/6 B ikbāl u cāh , 'izz u sermedī

53/4 B hūkm (yok)

ALTMİŞİNCİ CEMĀ'AT TA'MİRİNE TĀRİHDÜR (54)

- 1 Bu cā-yı gāziyān altmış cemā'at oṭası çün kim
Mürür-i 'asr u eyyān ile oldı lāyık-ı tecdīd
- 2 Bu ḥayra kim olur maḥzar diyu bir emr-i zī-şānuñ
Zuhūrına tarakkub üzre iken dīde-i ümmīd
- 3 Yine ol oṭanuñ yoldaşı Eyyübī 'Alī Āgā
Olub añā muvaffaq oldı Hakkdan maḥzar-ı te'yīd
- 4 Yoluna şarf idub sīm u zeri dest-i sehāvetle
Bu resme zīb u ziverle kapūsın eyledi teşyīd
- 5 Hudā bu oṭayı sā'irler ile eyleyub ma'mūr
Kederden hıfz idub dā'im ḥaṭardan eyleye teb'īd
- 6 Didi lafzen ve mañen Neyliyā aḥbāb için tārīhin
Bu bāb olındı biñ yüz kırk ikide zeynle tecdīd

TĀRİH-İ ÇEŞME-İ KİRİMİ MUHAMMED EFENDİ (55)

- 1 Sābıkan ḥākimi Stānbūluñ
Şāhibu'l-ḥayr kāmīl dānā
- 2 Ḥayr-ı cāriye eyleyub rağbet
Kıldı bu 'aynı şıdıkla icrā
- 3 Lüle bu beyt-i pākile Neylī
Oldı tārīhini ānuñ gūyā
- 4 Bu Muhammed Efendī çeşmesinūñ
İç şafāyile ābın eyle du'ā (1147)

54/6 8 aḥbāb için tārīh

55.B daha ilerde

TĀRĪḤ-İ HĀNE-İ AHMED EFENDİ (56)

- 1 Ahmed Efendî kâdî-^{asker-zâde-i dānā-rūşen}
Kim^{ilmi} ma^{lūm-ı ūnem} hem zūhd ũ takvāda ferīd
- 2 Dār-ı fenāda hānesi bir gice oldı muḥarraḫ
Dāreynde taz^{if} ide ecrini Mevlā-yı Mecīd
- 3 Gūş idicek ānı vezīr-i a^{zam-ı vālā-hinem}
Yaⁿⁱ ^{Alī} Pāşā-yı sâhib-i himmet u re^{y-i sedīd}
- 4 Tecdīdine himmet idub ta^{mire} fermān eyledi
Tahrīr olundı defter-i ḥayrātına ecr-i cedīd
- 5 Bārī ide ol ^{Āşafuñ} ikbāl u cāhın müstedām
Sadr-ı sa^{adetde} mūdām Ḥaḫ ^{ömrini} ide mezīd
- 6 Düşdi bu yektā mısra^{tārīḥ} añā Neyliyā
Mevlā ide bu hāneyi Ahmed Efendiye sa^{id} (1146)

TĀRĪḤ-İ KİTĀB-İ ŞİRĀTU'L-ISLĀM (57)

- 1 Oldı çün kim bu kitāb-ı fāḫir
Dürre-i fāḫire ehl-i şer^a
- 2 Rağbet idub ānı istinsāḫa
Eyledüm ḥatmına ānuñ şer^a
- 3 ^{Avn-ı} Ḥaḫ ile müyesser olıcak
Oldı tārīḫi mükemmel-i şer^a ()

BERĀ-YI KAŞR-İ GÜFTE (58)

- 1 Bu kaşr-ı cihān-nümāya şāyān
Her seyr idetūñ olursa meylī
- 2 Bünyādinuñ oldı bī-meḥābā
Tārīḫi ne ḥūb kaşr Neylī (1153)

TĀRĪḤ-İ MEVLÜD (59)

- 1 Du^a gūne didüm bu mısra^ı tārīḫ-i mevlūdın
Mu^{ammer} ola yā Rabbī Muhammed tūl-ı ^{ömr} ile (1117)

DİGER (60)

- 1 Du'âyıla didüm târîh-i mevlûdın ânuñ Neylî
Muhammed-i Şâdıkı kıl sun mu'ammer yümnle Mevlâ (11)

TÂRÎH-İ VEFÂTİ 'AMUCA HASAN ÂGÂ (61)

- 1 Cenâb-ı pîr-i mükerrrem 'Amuca Âgâ kim
Pür eylemiştir idi nâm-ı hûsnle devrânı
2 Degüldi mürğ-i dili beste dâm-ı dünyâya
'Aceb mi eylese bâğ-ı cinânda cevlanî
3 Cenâb-ı Hakkâ du'â eyleyub didüm târîh
Ola sa'âdet didâruñ añâ erzânî

TÂRÎH (62)

- 1 Neylî ne hûb târîh
Raḥmet-i berûh-ı raḥmı (1122)

TÂRÎH-İ ÇEŞME-İ AHMED ÂGÂ (63)

- 1 Âb-ı rû-yı germâ ya'nî Zağarcı Başı
Menba'-ı şıdk u negü-menkıbe Ahmed Âgâ
2 Şarf idub himmetin ol zâi-ı mu'allâ perver
Hızr-veş eyledi bu âb-ı hayâtı icrâ
3 Göflüne göre Hudâ eyleyub ihsân virdi
Dil-i şâfî gibi bu âb-ı şafâ-baḥşı añâ
4 Müstefîz oldı civârında olanlar andan
Ḥayr-ı cārî dinülürse añâ 'âlemde sezâ
5 Kâm-yâb ola hemîşe o mekârim-pîşe
Şü gibi ânı 'azîz eyleye dâ'im Mevlâ
6 Neyliyâ nüş iden aḥbâb sitâyişler ile
Didi târîhi için çeşme-i kevser-âsâ (1119)
7 Nâme-i zindegî-i hâtimi tayy itdi ecel (1124)
Kaşr--ı firdevsi ilâhî eyle meknûna mekân (1124)

60/1 B Du'âyıla, yümn ile, 61.târîh ileride (B)

62.B 1.mışra' yok, 63 B sâdece yedinci beyit var

TĀRĪḤ (64)

- 1 Bu 'alī pīşe Ḥakīm Ahmed Efendī ya'nī
O nevāzende-i kânün fûnün-ı hikmet
- 2 Herkese tıbb limen ḥabb ile eylerdi 'amel
İçdi āḥir o dahī dest-i ecelden şerbet
- 3 Güş idub fevtini Neylī didi āña tārīḥ
Cāy ola Ahmed Efendiye civār-ı rahmet (1127)

TĀRĪḤ-ı 'ACEM EBŪ BEKR EFENDĪ (65)

- 1 'Uṭṭārid menkıbet Bu Bekr Efendī İbn-i Rüstem kim
Ānuñla itdi dünyādan kemāl-i ma'rifet rihlet
- 2 Nīce def'a re'is-i zümre-i küttāb olub gūyā
Biçilmiş cāmesi idi riyāset dūşına kat kat
- 3 O vaşşāf-ı cihān bir nūşha-i 'irfān idi ḥakkā
Kitāb-āsā cihānda bulmuş idi 'izzet-i rif'at
- 4 Karīb olmuşdı şad sāle cihānda müddet-i 'ömri
Kitāb u'ilmle eylerdi dā'im şoḥbet u ūlfet
- 5 Vefātın güş idub Neylī didüm tārīḥ rahmetle
Ola Bu Bekr Efendīñ mekānı sāḥe-i cennet (1135)

TĀRĪḤ-ı DŪRRĪ-ı YEK ÇEŞM (66)

- 1 Ser-firāz-ı şü'erā DŪrrī kim
Misli olmuşdı me'ārifde 'adīm
- 2 Göz yumub ol dahī bu 'ālemden
Eyledi 'azm-ı gülistān-ı na'īm
- 3 Çıkdı bir ta'miye ile tārīḥ
Göçdi DŪrrī hüneri kıldı yetīm (1135)

TĀRĪḤ (67)

- 1 Dırġ-i duġter-i pāk-i aġterüm Şafıyyecıgım
Ki heb kırā'at-ı Kur'ān u'ilm idi kārı
- 2 Dem-i şebābda terk itdi dār-ı dūnyāyı
Civār-ı rahmet-i Hakkıñ ola sezāvārı
- 3 Bekāya eyledi rihlet bu dār-ı gurbetde
İlāhī hūr-ı cinān ola mūnis u yārı
- 4 Hezār hūznle Neylī didüm anā tārīḥ
Mekānuñ eyleye cennet Şafıyyenūñ Bārī (1138)

TĀRĪḤ (68)

- 1 Yine bir naḥl-ı nev ḥāk-i fenāya oldı ūftāde
Sūleymāne dahī bākī degül bu gülşen-i dūnyā
- 2 İdub Hāk vālideynin şabr ile dāreynde me'cūr
İde menzil-gehin ol naḥl-ı pākin cennet-i a'lā
- 3 Du'ā birle didi tārīḥ-i fevtin Neyliyā hātif
Sūleymāne ola gülzār-ı Cennet menzil u me'vā (1140)

TĀRĪḤ (69)

- 1 Hızr Çavuş Āgā ol zübde-i ensāl şulbünden
Cihānda olmış idi zāhide bir duġtere nā'il
- 2 Göçüb ol duġter-i 'işmet-şi'ārı dār-ı 'uqbāya
Derün-ı vālidinde kaldı dāğ-ı ḥasreti derd-i dil
- 3 Gidince Neylī ol yektā-yı 'ıffet didiler tārīḥ
İlāhī Cennet-i firdevsi ide Fāṭıma menzil (1143)

TARİH (70)

- 1 Emīru'l-ḥāc 'Abdu'llāh Pāşā vālī-i Şāmuñ
Gelub Dīvān Efendisi bu yerde eylediler rihlet
- 2 Du'ā ile didüm Neylī vefātına ānuñ tārīḥ
Hasan Efendīnūñ Mevlā mekânını ide Cennet (1143)

TARİH (71)

- 1 Hasan Efendî o müstahsenü'l-etvâr-ı kuzât
Ki sülûk itmişdi şavb-ı tarîk-i hüsne
- 2 Göçdi 'ukbâya o kâdî iken Akkirmânda
İrci'î hükmi ile oldı revân zevi'l-menne
- 3 Neyliyâ söylediler fevtine ânuñ tarîh
Yazdılar defter-i a'mâline cümle hasene

TARİH-i RIF'ATİ 'ALİ BİG (72)

- 1 Güzide-i 'urefâ Rif'atî 'Alî Bîg kim
Vücüh-ı dâniş ile bulmuş idi ol şöhet
- 2 Olub o hüb-şiyem kâdî-i Ebî Eyyüb
Hükümet itmiş idi 'iffet ile bir müddet
- 3 Şalâh u 'iffet u 'irfânla olub ma'rûf
İderdi ehl-i me'ârifle dâ'ima ülfet
- 4 Burûsa pâyesi olmuşdı dâr-ı dünyâda
Bekâda da vire Hak âña 'izzet u rif'at
- 5 Vefâtına didi Neylî du'â ile tarîh
Mekân-ı mîr'Alî ola kıt'a-i Cennet (1147)

TARİH-i SEYYİD 'OSMÂN EFENDİ (73)

- 1 Seyyid-i dîn penâh-ı Feyzü'llâh
Ya'nî sadr-ı şehîd Müftî'l-enâm
- 2 Buhl-ı pâkî o zât-ı mifzâluñ
Seyyid 'Osmân Efendî fahr-ı kirâm
- 3 Halebüñ oldı hâkimu's-şer'î
Müddet-i hükmi oldı çün ki tamâm

- 4 Bu mahalle gelince 'avdetde
Eyledi cānib-i cināne hīrām
- 5 Gūş idub fevtini o maḥdūmuñ
Mātem itdi añā havāş u 'avām
- 6 Neyliyā āh ile didüm tārīḥ
'Adni 'Osmān Efendī ide maḥām (1147)

TĀRĪḤ (74)

- 1 Yegāne vā'ız-ı kāmīl İmām-ı Akşemse'ddīn
Tesellī-yāb iken bir duḡter ile luţf-ı Mevlādan
- 2 Bu dār-ı ibtilāda vālideynin terk idub āḡir
Fenādan ol kerīme gördi bākī mülki müstahsen
- 3 Didi Neylī ānuñ bir mışra' ile fevtine tārīḥ
Ruḡıyye Cennet-i me'vāda ide menzil u mesken (1150)

TĀRĪḤ-İ SEYYİD NÜRE'D-DİN ŞEYḤ-İ HĀN-KĀH-İ KOCA MUŞTAFĀ PĀŞĀ
(75)

- 1 Ğavs-ı ekrem Şeyḡ Nüre'd-dīn Efendī ḡuţb-ı 'aşr
'Arif-i rāz-ı ḡaḡīḡat vāḡıf-ı esrār-ı dīn
- 2 Nūr-ı tevḡīd u sıyādetle mişāl-i neyyirīn
Lāmi' idi rüz u şeb rüyında envār-ı yaḡīn
- 3 Muştafā Pāşāda şıḡḡ-ı bālle haftā vü sāl
Olmış idi buḡ'a-ı irşādda ḡalvet-ḡüzīn
- 4 Rıḡletinde cem' idub bīr meclise aşḡābını
ḡıldı dūnyādan ḡüzḡer tevḡīd ile ol pāk-bīn
- 5 Ḥālī oldu Neyliyā kendūye tārīḡ-ı vefāt
Geḡdi tevḡīd ile Nüre'd-dīn-ı ḡuţb-ı vāşillīn

E L G Ā Z

(1)

- 1 Ol nedür kim müselleḡ u maḡbül
Oldı reddi delil ḡısn-i ḡabül
- 2 Ānı mānend-i tuḡfe-i kem-yāb
Gönderür biri birine aḡbāb
- 3 Virülür gerçi ki evvelidür hem
Reddi amma ki şer'an oldı eḡam
- 4 O ḡüzin-i şı'ā'ir-i İslām
Oldı miftāḡ-i bāb-ı 'arz-ı merām
- 5 Oldı çün kim o pāk-i dürr-i semin
Bār-ı şirī'ḡüvār devḡa-i dīn
- 6 Neyliyā pes 'aceb degül ki mūdām
Nahl-ı ḡadd-i enāmı eylese lām

LUGAZ (2)

- 1 Ol nedür kim bir ḡışār-ı ma'nevī
Beytler ekser içinde Mesnevī
- 2 Fethına erbāb-ı ḡab' idub ḡultüv
Ortaya alurlar ānı sū-be-sū
- 33 Hāşılı bu sırr-ı mübhenden ḡarāz
Oldı ḡāḡı cevher u ḡāḡı 'arāz
- 4 Söylesen de ben ānı sāña ne dūr
Yine sorarsın ānı bāña nedür
- 5 Oldı rehber kendūsına bu luḡaz
Görinen köye ḡulāḡuz istemez

1/1 B ḡısn ü ḡabül

2/2 B alurlar : alur

LUGAZ (3)

- 1 Ol nedür kim giceci bir žayf-ı pāk
Gešt ider şehri gice bī vehm u bāk
- 2 Bir gök ata binmiş ol ezrak suvār
Sanma cādūdur ānı yā cānı var
- 3 ‘Add olunmaz ceys-i sāhib-i ihtišām
Veçhi var dinse añā Pāšā-yı šām
- 4 Kavmi içre habs olunur gerçi gāh
Bend içinde yine eyler kaṭ‘-ı rāh
- 5 Ādımı vaḳtinde hem görmiş o pīr
Çehresi el ān çün mihr-i münīr
- 6 Ki görünür şarkda mağribde gāh
Ki miyān-ı baħrde eyler šināh
- 7 Cismi sīm-i hāme beñzer maḳz-ı nūr
Līk bir ma‘šūkası rešk-i hūr
- 8 Rūz u šeb ma‘šūkasıyle yol alur
Geh öginde gāh ardına ḳalur
- 9 Maḳv olub gāhī görünmez ‘āleme
Hem girür gāhī libās-ı māteme
- 10 Cismi hem sīmīn u hem gāhī semīn
Lāğarī-i dervīšdür gāhī hemīn
- 11 Gerçi gündüz ḫalkla bīgānedür
Neyliyā söyle ānı āyānedür

LUGAZ (4)

- 1 Nedür ol bir mütelevvin meşreb
Dinse şâyân hurûfî mezheb
- 2 Mektebe varmış elif yutmuşdur
Ânı erbâb-ı hüner tutmuşdur
- 3 Geh içer kahve vü gâhî şahbâ
İdemez kimse anâ çün u çirâ
- 4 İtmese nüş şarâb-ı gül-fâm
İdemez hâşılı temiz kelâm
- 5 Gâh olmağla makâma evfağ
Eyler ol aq yazılı nüş-ı 'arağ
- 6 Hem-dem olmağla iki yüzlilere
Her zamân düşmededür yüzi yere
- 7 Ser-i tân gibi ider kec-reftâr
Toğrıdur gerçi velî kırması var
- 8 Yokı dili ağızı ânûn ammâ
Söylese dili düdükdür güyâ
- 9 Oldı geh Râfızî geh 'Abbâsî
Sâde-rüyâne düşer sevdâsı

LUGAZ (5)

- 1 Ol nedür k'olmuş müdavver tal'atı
Çekmede halk hâna her gün hasreti
- 2 Nâs içün hergün çıkar kürsiye hem
Hem-dem olur herkes ile dem-be-dem
- 3 Hem girer hemmâme çün bedr-i tamâm
Hem güneş gibâ çıkar andan müdâm
- 4 Tahtı üzre pâdişehlerle celîs
Künc-i gamda hem gedâlarla enîs

5 Gāh olur ānuñ içün ceng-i sitiz
Nām u zātın eylemiş mevlā 'aziz

LUGAZ (6)

1 Nedür ol iki şahş-ı şahib-i seyr
'Ayndur biri birine hem gayr

2 Hem seferdür vaṭan olub kārı
Perde bīrūn oldu āsārı

3 Kim ki 'ibretle āna nāzır olur
Sirru'n-nūri fi's-sevādı bilur

LUGAZ (7)

1 Ol nedür kim bir hişār-ı dil-nişin
Dinse şāyān kal'a-i gevher-i nigin

2 Bir satih-gāhına olmuş makar
Virmede ahvāl-i 'ālemden haber

3 Me'haz-ı 'ilm oldu ol dürcü'd-dürer
Gör sözüm kanden gelur kande gider

LUGAZ (8)

1 Nedür ol tār-ı humā-pervāz
Hā'il olmaz āna nişib u firāz

2 Āl kanād ile geldi pervāze
Olmaz ammā ki āna endāze

3 Ba'z-ı eşhāşde o kāsırdur
Lik Bektāşiyānde hāzırdur

4 Şāhibi ger olursa erlerden
Ola Ferhād gibi küh-efgen

5 Rāsıt gelse ger āna bir kemter
Küy-ı āmāline olur rehber

LUGAZ (9)

- 1 Nedür ol bâlı çok mürğ-i hevâyi
Dem-i pervâzden eyler şadâyı
- 2 Gehî bulur gehî bulmaz gîdâsın
Gîdâ eyler benî-âdem gîdâsın
- 3 Mekânı oldu nevbet-hâne ammâ
Velî yok görmiş ânda tabî u sūr-nâ
- 4 Geçinur gerçi kim bād-ı hevâdan
Kıyâs itme ânı sen bād-bîzin
- 5 Sefer-ender-i vaçandur âna bâzi
Müdekkik fehm ider ancak bu râzı

LUGAZ (10)

- 1 Nedür ol ism kim mu'azzamdur
Âhiri kendîden mukaddemdür
- 2 Okunur evvelinde Kur'ânun
Vasatında bulındı Furkânun
- 3 Fî'l-mesel nazm olunsa evşâfı
Kâfiye eylesen olur kâfî

LUGAZ (11)

- 1 Nedür ol cevher-i sûtüde eser
Ânâ dildâde cümle nev'-i beşer
- 2 Görmedim öyle cevher-i fâyık
Cevher ammâ ki şehlere lâyık
- 3 Mağhar-ı feyzi gerçi müsirdur
İsmi var cismi yok 'aceb sirdur

LUGAZ (12)

- 1 Ol nedür kim çârdur harfı ânun
Bir 'azîmu's-şânun ismi bî-gümân
- 2 Tarh idersen birisini bir kalur
Mustakînu't-tab' olan bilsun hemân

9/1 B dem-i pervâz-ı dil

11/3 B mü'essirdür,

LUGAZ (13)

1 Ol nedürür güşe-i dükkānda
Şaklar ānı şatmağa 'aṭṭarlar

2 Kalble nevmünde görürsün ānı
Gözle görür gerçi ki bī-dārlar

M U ' A M M E Y Ā T

(1) BENĀM-I CEBBĀR

1 Gösterüb rüyın ol civān-sīm
Dil-i māhı tamāmı itdi dü-nīm

(2) DEFN

1 Gönülde kāmēti fikri o serv-i ra'nānuñ
'Aceb düşer mi āyāgına yüz sürem ānuñ

(3) HÜSEYN

1 O reşk-i mihr ider gerçi kim dırıg-i kadem
Bezmdē dīde dili muntazır añā her dem

(4) 'ÖMR

1 Bezmdē ansuz olur mı şafā-yı 'ıys ṭaleb
Ki bāde merhem-i cān dāfi'-i gam oldı 'aceb

(5) ELMĀS

1 Nāçār dili ben çū'ruh-ı yāre düşürdüm
Tekrār ser-i zūlf-i siyeh-kāre düşürdüm

13/1 B aṭṭarlar

2 B ki (yok)

RUBĀ'ĪYYĀT

(1)

Güftārımı âteşin-şî'ār it yā Rab
Naveg-i kalemüm şerer-nişār it yā Rab
Tarḥ-efgen-i bünyān-ı rūbā'ī oldum
Gencīne-i ilhāma dūçār it yāRab

(2)

Eş'ār-müvis-i dehr ider ser-nāme
Her maṭla'umuz cerīde-i eyyāme
Nūh-hayme-i çerḥi teng ü tār iderüz
Vādī-i rubā'īde ser-i Hayyāme

(3)

Efsūs irub ḥitāme nāh-ı rüze
Düşdi ğam ḥasreti dil-i pür-süze
Elden çıkarub dirig o nakd-ı vakti
Şarf eyledün bir āmel-i fīrūze

(4)

Biz sīneye dāğ-ı 'ışk-ı dilber komışuz
Meydān-ı maḥabbete yine ser komışuz
Sevdā-yı ḥaṭṭuñ düşüb dil-i pür-süza
Ol micmer-i bezm-i 'ışka'anber komışuz

(5)

Dil-i subḥa-ı zühde fī'l-meşel ursada el
Ser rişte virür şoñ uci heb tül-ı emel
Mir'at-ı necāzāt-ı cihānda gör kim
Her şahsa göre olur mükāfāt-ı 'amel

(6)

Hüsn ile o şūḥı biz serāmed biluruz
Her bir dem vaşlın 'ömr-i sermed biluruz
Fark eylemezüz pest ü bülend-ı dehri
Ka'r u bün-ı çāḥı fark-ı ferkad biluruz

(7)

Yā Rab virub güher-ı endişeme tāb
Güftārımı kıl lāyık-ı vaşf-ı aşḥāb
Düşdüm heves-ı menkıbet-ı Şiddīka
Kıl meslegümi cādde-ı şıdk u savāb

(8)

Ey müdde'î-i da'vâ-i 'ışk-ı cānān
Bî şahid bî tabî-i dil-sūziş-i cān
Dil-i safhası şāyān-ı haṭṭ-ı 'ışk olamaz
Tā kim şerer-i āh ile olmaya zer-efşān

(9)

Cūş -i yūm-i 'ışkı ṭalmayanlar bilmez
Dil fülkin o bahre ṣalmayanlar bilmez
Ḳadrini ziyā-yı neyyir-i şādīnūn
Ṭarīkī-i gamda ḵalmayanlar bilmez

(10)

Hübān-ı cihān ṭarb fezādur cümle
Hem rīste-i guşşadan kerh-keşādur cümle
Heb āyīne-i nūr-ı Hudādur cümle
Ammā yine neyleyim ki bī-vefādur cümle

(11)

Feryād feryād o şūh-ı düzdīde nigāh
Sermāye ṣabrum eyledi cümle tebāh
Bilmem nice olur hāl-i dil-i āvāre
Lā ḵavle ve lā ḵuvvete illā bi'llāh

(12)

Sehm-i dile tīr-i cevri-i cānāne deger
Heb hisse-i luṭf cümle nādāne deger
Ol 'ışve furūşūn 'āşıkı yanında
Her gūher-i nāzı nakd-ı şad cāne deger

(13)

Geh nāle vü geh ḵayāle döndüm sensüz
Baḵ baḵ gam ile ne hāle döndüm sensüz
Bir bülbul-güyā-yı ḵüsnūn idüm
Hayrānī-i gamla lāle döndüm sensüz

(14)

Dil tīr -sıfat o ḵāşı yādan dūr oldı
Gitdikçe kemān-ı 'ışkı pür ziver oldı
Gör ṭālī'ı kim dīde-i mihr-i iḵbāl
Geldikde der-i ümmīdime kör oldı

(15)

Ey āyīne-i kalbin iden jeng-i riyā
Çün çehre-i seng hāre bī-nūr u ziyā
Vir şaykala-i mecāzı mir'at-ı dīle
Ruhsār-ı hakikat ola tā cilve-nümā

(16)

Āyā ola mı yine virub tāli'üm el
Nevrüz-ı neşat āhır-i şām gel
Kāşānemi teşrif idub ol mihr-i cemāl
Bürc-i emel ola gayret-i bürc-i hamel

(17)

Şad hayf bu şeb esir-i dü-nān olduk
Bir kavm-i le'īme ya'nī mihmān olduk
Nā-puhte suhanlara olub seyr-i tanām
Hasret-keş-i nīm-pāre-i nān olduk

(18)

Biz Dāver-i 'ışka bende-i fermānuz
Müstāgnī-i şān u şevket-i şāhānuz
Her şūha idub 'arz-ı dil-i pür-sūzā
Biz meclis-i 'ışka micmere gerdānuz

(19)

Yā Rab kerem it Fahr-ı cihān hürmetine
Maḫz-ı şeref kevn u mekān hürmetine
Biz her ne kadar bilmedik ise kadrin
'Afv it bizi yā Rab Ramazān hürmetine

(20)

Girmişken ele şimdi şikār eyleyub ānı
Kadrini bilub hürmet ile tut Ramazānı
Vaşf itmedesin ni'met-i Hakdur dīvānı
Zāhid yalnız sāna yedürmem Ramazānı

(21)

Cāy idub rehğüzār-ı Eyyübı
Seyr ider her gelen geçen hūbı
Hāl-i mevtinde de degül gāfil
Yādigārın Buhūroi Ya'kūbı

17/1 B dü-nān : hūbān

20/2 B kadrin

21/3 B mevtinde

(22)

Naķş-ı hüsni ol nigār-ı şīve-kārın tazedür
Şayt-ı vaşf ile ānuñcūn çerh pūr-āvāzedür
Cūy-veş hālī degüldür cüst-cū-yı dil meger
Varsa meyli yine bir tāze nahl-ı nāzedür

(23)

Haṭṭ-ı la'1 ile görüb dil o nihāl-i nāzı
Mevsim-i fırsatun olmaz diyü bundan iyisi
Taleb-i büse-i sīb-i zeķan itdikde didi
Sāña şeftālu gerekse bañā cānım kayı

(24)

Her laḫza müjeñ fitneye āmāde görülsün
Ol tīg-i siyeh-tāb-ı cilā-dāde görülsün
Dür ise de erbāb-ı riyānuñ nazarından
Sākī yine meclisde gehī bāde görülsün

(25)

Gördüm açılmış çemende bī-bedel burāk-ı gül
Görmedüm her kez cihānda böyle bir berrāk gül
Bāga çık nāz ile mesrūr eyle ḫasret-keşlerin
Sünbül özler zülfünü ruḫsārına müştāk gül

(26)

Agyār ile yār eyleme dildārımı yā Rab
Sen şakla belādan o sitemkārımı yā Rab
Vir revnaķ-ı gül-zār-ı İrem bāg-ı derūna
Bir gonçe-i bāg-ı dili efkārımı yā Rab

(27)

Zemīn-i sīneyi bir nev-civāndan dāg-dār itdün
Yine bir tāze vādī-i maḫabbet ihtiyār itdün
Perişān eyledün 'uşşāķı zülfün eyleyub pūr-plç
Nesīm-i āhla taklīd-kār-ı rüzgār itdün

(28)

Bir güşe ile 'āşķı gāhī nazarun var
Her güşede ammā yine biñ fitnelerin var
Gitdikçe bañā kerem-i 'itāb itdün o şūhı
Ey āteş-i pūr-süz-ı dil elḫaķ eserün var

22/2 B pervāzedür, 3 B cüst ü cū

4 B var ise

27/4 B āh ile

(29)

Āteşin bāgum semūm-ı gam nesīmümdür bentüm
Nükhet-i ye'süm kitāb-ı dil-i şemīmümdür bentüm
Nüşa-i ye'süm dilümde şerha vü dāg-ı emel
Haṭ-keşide nokta-i harf-ı semīmümdür bentüm

(30)

Olur maḥzūn kemālūñ itme izhār
Kemāli olmayan yār-ı şadīka
Gül eyler nefhasın gülşende pinhān
Ḥacālet virmemek için şakīka

(31)

Gitmezse nola gül gibi dāg-ı gam her dem
Sīnemde o bir gönçe-i ḥüsnūñ bedelidür
Ḥürşid-i cemāle ḥaṭṭ-ı şeb-reng olur āḥir
Şād eyler iseñ eyle beni gün gīcelidür

(32)

Ṭabībüm şerbet-i la'liñi şunsañ cāne olmaz mı
Müdāvā eyleseñ dil-ḥaste-i hicrāne olmaz mı
Küleḥ-kec-i cebhe pür-çin-i deşnedür dest u nigeḥ sermest
O şūḥ-ı şehlevend el ḥaḳ 'aceb rindāne olmaz mı

(33)

'Ālem-i feyz-i akdesi seyre
Dīde-i cāne perde oldı zūnüb
'Amel-i bed bañā ḥicāb oldı
'Amelümden ben olmadum maḥcüb

(34)

Gülşende ḥāṭıra kaçan ol gönçe-fem gelur
Her bir güli nümüne-i ḥār-ı sitem gelur
Genc-i belāda gelmede düzd-i gamūñ dile
Yārān hemişe ḥānemāze dem-be-dem gelur

(35)

Kilk-i evrākını bād-ı ḥazān idub nişār āḥir
Dāğıtdı āşiyān-ı 'andelibi rüzgār āḥir
Hazan hatt u gül-ruhsarın itmiş der-kenar ahir
Dırīg olmuş o firdevs-i letāfet ḥār-zār āḥir

29/2 S kitāb: giyān 31/3 B ḥaṭṭ-ı şirīnūñ ider āḥir

33/3 B ḥicāb:ḥacālet

34/2 B gül-i , ḥār u sitem

(36)

‘Alemlün bāna ne hürşid u ne māhi görinür
Sırr-ı Hakk ‘arife herşeyde kemā-hiye görinür
Vāşıl-ı şems-i hakikat olan ehl-i nazara
Zerreler nür-ı Hakkun sâlik-i rāhi görinür

(37)

Görmez cihānı gözlerimiz cām-ı Cem degül
Keyf-i mey-i mahabbetün ey şüh kem degül
Tahrir-i ser-nüviştüme satır-ı rakam imiş
Pür-çinī-i cebine sebep yohsa gam degül

(38)

Rindān-ı ‘ıyşa sâkī itsun şalā-yı ‘ışret
Çak-ı güş-ı cāne irsun ammā nidā-yı ‘ışret
Rindün şâf-mesreb-i şahbā isâ keder şüy
İnkâr olur mı şefî elhak şafā-yı ‘ışret

(39)

İtse feyz-i dānişi nādānı dün rütbede
Kendisin vālā-nişin-i mesned-i ‘irfān bulur
İbn-i Hācib gelse hāk-i pâyüne rü-māl idub
Dergeh-i fazlinda ancak rütbe-i der-bān bulur

(40)

Yeter hün-ı ciger nüş eyledün bir niçe demlerle
Sür ey sâkī āyāğı bezme gül-demler kademlerle
Açıldı gonçeler güllerle pür zib oldı gülşenler
Açılsak biz de güller gibi bāga gonçe-femlerle

(41)

Zehi kaşr-ı ferah-güster neşāt-engiz rüh-efzā
Ki tarh-ı bī-nażiri oldı tarh-ı gamda bī-hemtā
Ne kaşr-ı dil-küşā kim güyiyā her tāk-ı ra’nāsı
Kuşür-ı ‘adne eyler güşe-i ebrü ile imā

(42)

Bakınca rüyına dil virdi āfitāb sañā
‘Aceb mi eyler ise ‘arz-ı süz u tāb sañā
Şu‘ā‘-ı mihr-i ruhuñ oldı sedd-i rāh-ı nigh
Harir-i nür-ı cemālün yeter nikāb sañā

(43)

Dīde-i bāṭınī kim olmaya şahşun bīnā
Dīde-i zāhir ile şāhib-i ʿirfān olmaz
Olsa bir şüret-i bī-cānda eger merdüm-i çeşm
Gözi insān olur ammā özi insān olmaz

(44)

Saʿy kıl cevher-i idrākle kāmīl olagör
Ki nümāyişle kişi şāhib-i ʿirfān olmaz
Olsa āyīne nümāyende-i rüy-i insān
Yüzi insān olur ammā özi insān olmaz

(45)

Eyleyub bāga güzer olsa çemān gülşende
Ne gezer yār gibi serv-i revān gülşende
Virmesun diyū keder ṭab<-ı şakīka ḥaclet
Bū-yı dil-ḥünına gül itdi nihān gülşende

(46)

Ey dil sürür eyyāmıdur bu mevsim-i pür-zīb u fer
Şād ol ki sür eyyāmıdur gitsun gönüllerden keder
Bī-hūde şanna pür-şitāb-ı pür-tāb idub gitdi şihāb
Nāhīde mihr u māhtāb gelsun diyū şaldı ḥaber

(47)

Şabā sen o yāri bilürmisin
Uyhūsundan uyarı bilür misin
Ganzesi ḥancer ile o yār gibi
Hīç yürekleri uyarı bilür misin

(48)

Sevķ eyledi nigāhını ebrūsı cāne dek
Ruz-ı kemanle irdi o navek nişane dek
Kūyında āsitānına olsam nihāde-rev
Ḥürşīd-veşīr irerdi sūrm-i āsmāne dek

(49)

Terzemān oldı nigāhı leb-i dil-cūsından
Aldım āgız ḥaberin çeşm-i suḥan-gūsından
Eser-i naʿl degül reh-güzerinde yāruñ
Çāk olur ḥāk-i rehi lezzet-i pā-būsından

45/1 B çemān:hemān

46/3 B her tāb , şihāb:şebāb

49/1 B nigāhı ebrūsını, 2 B kemān ile, 4 B irdi

(50)

Becā degül mi tecellī iderse nūr-ı suhan
Kelīm-i hāmeve oldı şahīfe tūr-ı suhan
Bu rüz-merre edā ile deffe-i dilden
Hemīşe çıkmada kālā-yı nev-zuhūr-ı suhan

(51)

Çemen-i ahşer-i sipihr içre
Añladuñ mi nedür bu şems u kamer
Gülşen-i dehrüñ iki gonçesidur
Birin ahşām açar birini seher

(52)

Taht-gāh-ı cihān içinde dilā
Añladuñ mi nedür bu şems u kamer
Hüsrev-i dehrüñ iki efseridür
Birin ahşām giyer birini seher

(53)

Çerāğın ister efzün oldıgın tab'-ı mülükāne
Nola eylerse ragbet Hüsrev-i devrān çirāğāne
Çirāğān şanma encam yeryüzünde encamın tutdı
Temāşā-yı gülistān şehinşāh-ı cihānbāne

(54)

Tebāreke'llāh eyā menzil behişt-āsā
Cenāb yüş'a kılmış Hudā seni Me'vā
'Aceb mi tūr-ı tecellī-i feyz dirsem eger
Ki oldı hem-dem Mūsāya cā-yı 'Adn-āsā

NAZM-I TAKRİZ-İ MANZÜME-İ VASİK EFENDİ

(1)

- 1 Hâbbezâ şahid-i nazm-ı zibâ
Vâdî-i tâzede hem cilve-nümâ
- 2 Hüsni reftârı olub kendüye hâs
Olsa dil-dâdesi şâyeste havâs
- 3 Nola vaşfında idersen iṭrâ
Na't-ı Sultân-ı rusuldur zîrâ
- 4 Nazm iden zât-ı fezâ'il maşhûb
Eylemiş ânı bedî'u'l-üslûb
- 5 Olmuş ol menkıbe-hvân-ı isrâ
Mu'cizâtında ânuñ nağme-serâ
- 6 Meşnevî gerçi kim ol nazm-ı sedîd
Lîk vâdî vü edâsında vahîd
- 7 Eylemiş vâdî-i nevde tek u dev
Ka'be olmuş ol emrde pey-rev
- 8 Pey-rev-i Ka'be recâ-yı Vâgık
Eyleye Ka'beni 'âlî Hâlık

TAKRİZ (2)

- 1 Hâbbezâ nev eser u tâze kumaş
Râz-ı 'İrfânı dehre eyledi fâş
- 2 Bâ'ış-i zevkdür mezâyâsı
Lafzı gibi yegâne ma'nâsı

TAKRİZ (3)

- 1 Hâbbezâ manzûme-i 'İbret-nümâ
Nâzımı kavlınce nâmı hõş edâ
- 2 Kimseler bilmez nedür maşsûdını
Her ne ise maşsûdın vire Hudâ

M E T Ā L İ ' U E B Y Ā T

1 Taş döken hādım iken hıdmete çıkmak şeb u rüz
Ele alamam iyü gün dostidür pertev-i süz

2 Vâsl-ı yāre eylese 'aşık 'aceb mi harc-ı zer
Kim kumâş vasl-ı yārün harcı içinden çıkar

NĀZİMA MERHŪM VEFĀTINA KARĪB DİDİĞİ BEYTDÜR

3 Gönlümi alduñ flāhī beni de al bārī
Koyma ğurbetde gönülsüz bu ten-i bī-mārı

4 İtdüm sevād-ı hāmemi yārāne rü-be-rāh
İzmirden hediye yeter bir kalem-i siyāh

5 İtdi dīvāne dil-i zārı perī-rūlar yine
Aldılar sihr ile 'aklum çeşmi cādular yine

6 Gidub kavlden hayāli kaldı ancak dīdede ānuñ
Nola şahīn uçursa gözlerinde 'ışk-bāz ānuñ

7 Sentün gibi bañā bir dilber āyine-rü olmaz
Benüm gibi sañā bir tütī-i pākīze-gü olmaz

8 Bir Mevlevī-i şūha 'aşık-ı şādık
Hālüm diyecek döndi didi öyle mi 'aşık

9 Beste-i zencīr-i zülfündür bütün dünyā sentün
Olmadı kim kaldı cānā hüsnüne şeydā sentün

10 Rağbet itmez bize küyından olaldan cāyī
Eyledi gönlimi de kendi gibi her-cāyī

11 Olsa ger tāze zebān ile kaçan naĝme-serā
Hāme-i nādire-gü dilli düdükdür güyā

12 Açıldı göçeler güşen pür oldı zib u ziverle
Açılacak biz de güller gibi bāĝa gönçe-femlerle

13 Dilā şanma cefā vü cevri dil-dārūñ sañādur heb
Bu derde cümle erbāb-ı mahabbet mübtelādur heb

14 Nesim-i subh reftāre götürdi serv-i gülzārı
Dem-i 'isī gibi ihyā idub emvāt-ı eşcārı

- 15 Çengāl-i ser-i zülfüne kılmağla ta'alluk
Çāh-i zekānında ne gönüller kovalandı
- 16 İder te'sir senge naveg-i āh-ı 'āşık-ı nā-şād
Ne işler işledi gör Bīsūtūna'ışkla Ferhād
- 17 Gül dısem dınlemeyub sözımı bakmaz yüzime
Haṭ gelub ḥüsn gidince gelur ammā sözime
- 18 Tüvānādan füzün 'aciz tutar kār
Gelur dilden gelen lālin elinden
- 19 Tutar dest ile lāl-ı bī-zebān iş
Meger dilden gelen elden gelürmiş
- 20 Şerḥ-i telḥīs-i maḥabbetden olinca imtiḥān
Oldı fazl-ı vaşide zāhir 'ayār-ı 'āşıkān
- 21 Kalur ḥātırları leb-i yār-ı 'uşşāk-ı dil-fikāruñ
Şayılmaz ḥātır-ı 'āşık yanında ol sitem-kāruñ
- 22 Meded-kārında olsun gamze-i ḥün-riz-i fettānuñ
Diriğ itme rakībūñ başı için tiğ-i bürrānuñ
- 23 Henişe dide-i gamdide ḥün-nāb döker
Mişāl-i sāğar ser-i şār kim şarāb döker
- 24 Var imiş lebleri beyninde o şūhuñ şeker-āb
Bu gıce girmiş araya hele cām-ı mey-nāb
- 25 Olub mübārekī-i tāli'-i zamāneye dāl
Görindi cebhe-i gerdūnda garra-i şevvāl
- 26 Kıl temāşā ol şebūñ ḥüsn-i cihān-ārāsını
Pençe-i ḥürşid-i zer tutmuş cihān arasını
- 27 Ol şeh-i ḥüsnūñ bakın rü-yı cihān-ārāsına
İltifat itmez cihānuñ Hüsrev ü Dārāsına
- 28 Nişān istersen āb-ı zinegānīnūñ sebīlinden
Bu 'ayn-ı cān-fezānuñ şor sū'al it selsebīlinden
- 29 Ābı bu selsebīlūñ kim rüz u şeb revāndur
Tesnīm-i Cennet ile 'aynānu tecriyāndur

- 30 BU 'ayn-ı cān-fezā kim nāmı olmış selsebīl ānuñ
Semmī pākıdūr 'aynen tesemmī selsebīl ānuñ
- 31 Tesemmī selsebīlā āyetin ezberleyub tālī
Ta'ayyun virdi bu 'ayna müselsel-i şavb-ı selsālī
- 32 Çeşm-i 'ālem görmeyub āña 'adīl
Oldı lā 'ayne rā'et bu selsebīl
- 33 Bu dil-cū selsebīlūñ dā'imā ābı revān olsun
Safālarla içun nüş idene hem nüş-ı cān olsun
- 34 Eylemiş haç mürde şem'-i hüsn-i bezm-ārāsını
Rağşı tıtmış siyeh cāme ile ānuñ yāsını
- 35 Eylerse nola vaşlūñ her rüz göñül ümmīd
Meşhūr meşeldür kim dīvāneye her gün 'ıyd
- 36 Misāl-i hār olur āzār-ı merdüm-i bā'is-i hārī
Nazardan dūr ider müjgen gibi çün merdüm-i āzārı
- 37 Seylī-i cefā görmedeyüz yāruñ elinden
Dād ol şeh-i bī-dād-ı sitemkārūñ elinden
- 38 Tokuz ton bulamaz tokuz tolanur ser-te-ser şimdi
Kıbarta hasretiyle kân siyer-i tiryākiler şimdi
- 39 Gösterme rakıbe ruh-ı āyine-misālūñ
Dīv āyinesi eyleme mir'at-ı cemālūñ
- 40 Nice zār olmasun dil vaz'-ı kec-i ārām-rizūñden
Ham idub kāmētüm miñnetle giryān olmasun dirsın
- 41 Yer itmışdür dil-i şeydāda zahm-ı naveg-i peykānuñ
Göñülden çıkmaz ey şāh-ı cihānum luţf u ihsānuñ
- 42 Şebān-geh bizden evvel Seyyidī Gāziye gelen kavmūñ
Seher-geh başlarına niçe seyidī hālleri gelmiş
- 43 Tutulmuş niçe kerre çerhe tīg-i tīzdür āhum
Ser-i haşma ānuñçün böyle şür-engīzdür āhum

29. 30. (B)'da yerleri değişik

31 B şavb : şüret, 36 B ol dırāz-ı merdüm, ider hemçü müjgān
40 B olmasun (yat) mer

- 44 Şāhib-i nazara nisbet-i takşir ile güyā
Biz āyineyüz dirler imiş ehl-i riyā heb
- 45 Gāndan ānuñla oldı ser-i ehl-i dil berī
Tutsam 'aceb mi sāgarı bāşım berāberī
- 46 Kālb-i niyāz-ı 'āşıkā hāncer-i nāz degmesun
Hāncer-i nāze āteş-i ehl-i niyāz degmesun
- 47 Deşt u şahrāya düşermiş gam u şādīsinde
Özge dīvāne imiş kayda vādīsinde
- 48 Gül-bergün üzre eyleme āşüfte sūnbülün
Dāğıtma berg-i revnākını gonçe-i gülün
- 49 Dest-i dile peymāne-i bezm-i ezel aldum
Bu meclis-i 'ışk içre mey-i bī-kesel aldum
- 50 İdeli pīr-i muğān-ı sāgara destinde nazār
Āyağı şvkle mey-hvārelerün yere mi bāşār
- 51 Hāk olsa da yolunda yine itmeyub nazār
Ol nūr-ı dīde 'āşık-ı sārı bāşār geçer
- 52 Gonçentün böyle dehen-çīdeligin itme 'aceb
Olmış āmāde ider būs-ı lab-i yārı taleb
- 53 Gelmede gün yüzine haţţ-ı siyeh leyl u nehār
Gīceyi gündüze katmış geliyor faşl-ı bahār
- 54 Çerha tutmuş iderek seyl-i sirişkin rīzān
Tīg-i āhın dil-i dīvāne şüyın buldurmuş
- 55 Nice bī-mār dirler çeşm-i dilber gibi sermeste
İçer mey yerine hūn-ı dili yine adı haste
- 56 Zīr-i la'linde o hāl-i müşkīn
Bir ceşş-i dilberīdür cāna yakın
- 57 Hele cevır itmede ehl-i dile māhir ersin
Sitem itmekde yine kādir isen eylersin

- 58 Öğitmiş hâline müşk ey büt-i çîn
Haṭâdan geldi çok 'azar itdi miskîn
- 59 Dil -şikeste siyeh-çerde dilberi talebde
Ki mûnyâ-yı hall-gerde kahve-i kernet
- 60 Yārân diyü ey dil bizi me'lûf-ı gam itdün
luṭf it meded ol şohbet-i yārân sentün olsun
- 61 Kimse hüküm itmez iken mülk-i dil-i şeydâda
İtdi vaḫf gam-ı 'ışkı mütevellî-zâde
- 62 Düşde düşdüm âteşe 'âşık olursın didiler
Şimdi 'âşık oldım ammâ böyle âteş görmedüm
- 63 Nigâh-ı nâze humâr-ı şebânedür bâ'is
'itâb-ı gamzeye ey bî-vefâ nedür bâ'is
- 64 Şâ'ir geçermiş şeyh-i tarîkat
Hem düzd-i ma'nâ hem düzd-i şüret
- 65 Sevdâ-yı 'ışık dilden bir güne zâ'il olmaz
Reng-i siyâha her giz bir reng hâ'il olmaz
- 66 Biz pâ-yı himmet ile reh-i 'ışkı almışuz
Mânend-i Kays şanma beyâbânda kalmışuz
- 67 Sevdâ-yı zülf-i dilber olsa 'aceb mi serde
Bâlâ-ter ez-siyâhî reng-i diger nebâşed
- 68 Nola bir dem duhânsuz olmasa ol şem'-i bezm-ârâ
Görölmüş mi cihânda düdsuz şem' ey dil-i şeydâ
- 69 Tefîkîni refîk ide yolda Hudâ bize
Geştide ola 'avn-ı Hudâ nâ-Hudâ bize
- 70 Saht-dil bu dest plş-i ez-gerden-i men âh kerem
Şüd günün ez-su'le-hây-ı âh kermem saht nerem
- 71 İtdi âhum mevce-i çîn-i cebînin âşikâr
Geştî-i ümmîdimi gird-âba şaldı rüzgâr
- 72 O şüh-ı nüktedân oldıkça meclisde suhan pîrâ
Dü la'l-ı nâbden şân bir dürr-i şehvâr olur peydâ

- 73 Sol ki hâtırdâ hayâl-i la'1-i cânân gizlemiş
Bir şikeste şîşe içre âb-ı hayāvân gizlemiş
- 74 Güzer itmekte hayâlün bu dil-i pür-tāba
Bir perîdür kim ola cilve-gehi germābe
- 75 Bahārdur açılıb verd-i âteşin-i suhan
'Aceb mi tazelênürse yine zemîn-i suhan
- 76 Oldı vaşf-ı hatt-ı rüyında o deñlü güftār
Kalmadı nükte-i nā-güfte çü mazmün-ı bahār
- 77 Felekde şanma hilāl-i muharrem oldı bedîd
Yapıldı güdek-i sāl-ı nev yine mehd-i cedîd
- 78 Takrîb ider vişâlini 'uşşâka ol mehûñ
Çeşm-i emel bakılsa 'aceb dūr-bîn imiş
- 79 Yār eyle meded 'işret için geşt u güzāre
Açıldı havā açılalum seyr-i hişāra
- 80 Bu bahruñ ol ki resm-i şinās şināsîdür
Deryā-yı bî-girān-ı gamuñ āşināsîdür
- 81 Sînede tâze zaħm-ı müjgānuñ
Nev-şükufte sinān-ı lâlesîdür
- 82 Heder oldı hûner ü hayşiyet
Rebbüyâtda hem-çünān-ı cevdet
- 83 Çeşm u ebrûsı güzel desti güzel pâyı güzel
Görmedüm ol meh-i şehri gibi hercâyî güzel
- 84 Neyliyâ hvâh-ı cāmî ez-kāmî
K'in dü üstād her dü midāret
- 85 Naşş ider ol şanemün hûsnini levh-i cāne
'İşki bir şürete kor gibi dil-i dīvāne
- 86 Miyānuñ seyr idince başıma 'aşkuñ gamın aldum
Alan bir kilden alur nüktesini taħkik imiş bildüm

74 B ola:olur, 75 B bahārda

78 B mehûñ:şehûñ, 79 B yār ile yine 'işret için

80,81,82.beyitlerin (B)'da yerleri değişik

- 87 Tīr-i cevruñ didüm itdüklerini cāne güzer
Didi ol kaşları yā geçmişe māzī dirler
- 88 Rāfizi-i bed-sirişt ender miyān mā-garīb
Hem çü pā-yı zışt tā dest-i der a'zā garīb
- 89 İrdi yine 'ahd-ı kerem oldı gönüller behre-yāb
Aldı naşīb-i kāmān herkes bu mevsimde nişāb
- 90 Merdüm-i şüh gubār-ı gam ile lāl olmaz
Sürmeden nergis-i hūbān dahī güyā ter olur
- 91 Nīçe yüzden görüb biñ sūret-i gam çeşm-i giryānum
Bañā göstermedi mir'at-ı bahtum rü-yı şādānı
- 92 Oldı cem' eyleyub envā'-ı fūnūn u edebī
Kışver-i nazmda söz şāhibi Şāhib Çelebī

NAZM-I DİL-ĀRĀ VÜ BEYĀN-I TĀRĪH-İ BERĀ-YI İTMĀM-I DĪVĀN
DER-İSTĪNSĀH-ĀN

- 1 Bāreke'llāh feyz-i Mevlā kim
Tab'ı gencine-i hūner kıldı
- 2 İtdi pirāye- güne 'irfānı
Ruh-ı dilden ru'ūneti sildi
- 3 'Akl itdi ta'allum-ı şan'at
Sırrı her bir havāsle bildi
- 4 Zīr-i engüşt ü hāmede pinhān
Şīve-i hatṭ görüñdi nāşıldı
- 5 Nīgü bed-meşk idub cihān halkı
Noqtasıyle defāyın açıldı
- 6 Kayd olub şayd-ı 'ilm mutlak iken
Kebk-i ma'nā tūtuldi kápıldı
- 7 Elsunu'l-ḥaḳ ki mantıḳu's-şu'erā
Hikmet-i mahz-ı Hāḳkı kâ'ildi

- 8 Her biri bir Humā yāhūd 'Ankā
Eser-i sa'dı dehre yayıldı
- 9 Geldiler bu harābe bezme hemān
Üns ü kudsi yıkıldı yapıldı
- 10 Cümle āsarı hıfz olub yek yek
Cem' u tedvini sebt u şayıldı
- 11 Hem çū tır u kemān her birisi
Bir maħalde ātıldı yāşıldı
- 12 'Işkla nezd-i dostda çū rikāb
Kimi aşıldı kimi başıldı
- 13 Derd ile Yūsuf u Züleyhā-veş
Dāstānı alındı şatıldı
- 14 Ol eğerden biri bu dīvān kim
Bir eħabb-ı habīb vāşıldı
- 15 Eyledüm ben de andan istinsāh
Ol da tahriri ile nā'ildi
- 16 Rāşih itmāmına didüm tārīh
Heb becā nazm--ı Neylī yazıldı (1165)

B İ B L İ Y O G R A F Y A

- 1- Hatimetu'l-Eş ar : Fatin Davud (Bursa es.es.k.hanesi
No:5975 Shf:469)
- 2- Salim Tezkiyesi : Salim Mehmed Emin Mirza-zade
(Bursa es.es.k.hanesi No:970 shf.689)
- 3- Osmanlı Şairleri : Muallim Naci
- 4- Resimli Türk Edebiyatı Tarihi : Nihad Sami Banarlı
- 5- Tarih İçinde Türk Edebiyatı : F. Kadri Timurtaş